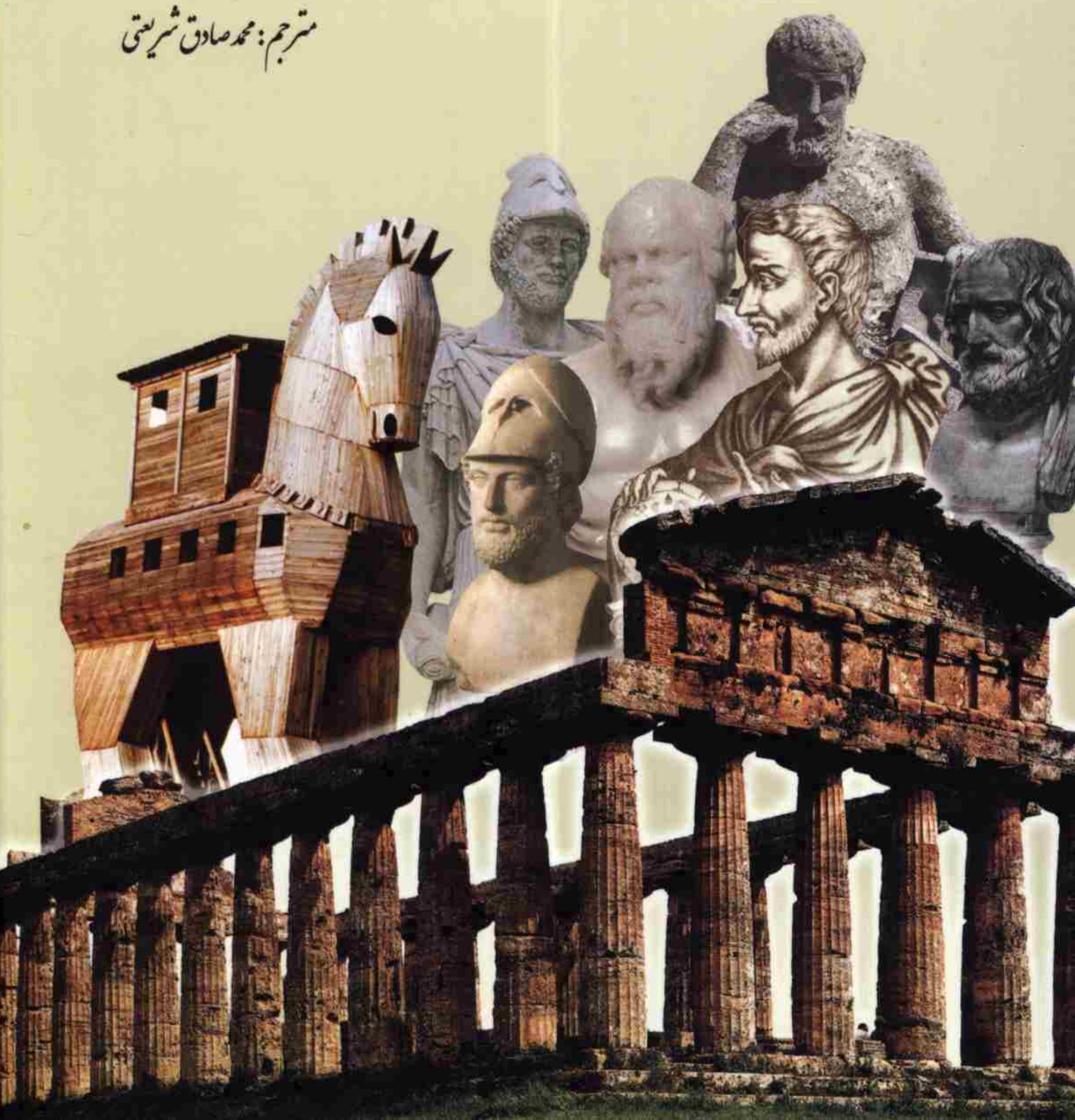
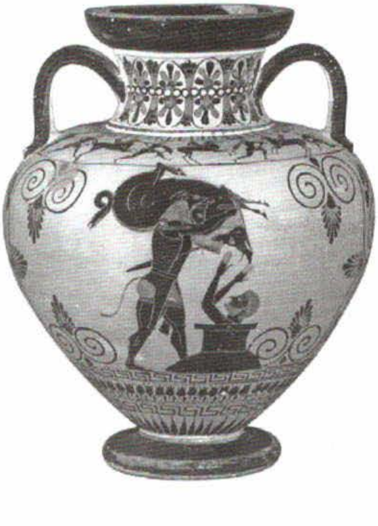
تاریخ فرهنگ و تمدن یونان

نویسنده: آنی پیرسون

مترجم: محمد صادق شریعتی

تاریخ فرهنگ و تمدن یونان

نویسنده: آنی پیرسون

مترجم : محمد صادق شریعتی

انتشارات سبزان

سرشناسه : پیرسون، آنی، ۱۹۴۶ - م. Pearson, Anne
عنوان و نام پدیدآور : تاریخ، فرهنگ و تمدن یونان / نویسنده آنی پیرسون ؛ مترجم محمد صادق شریعتی.
مشخصات نشر : تهران : سبزان، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری : ۱۳۶ ص. : مصور.
شابک : ۳۸۰۰۰ ریال : ۴-۰۲۹-۱۱۷-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: Ancient Greece.
موضوع : یونان - تمدن - از آغاز تا ۱۴۶ ق.م - ادبیات نوجوانان
شناسه افزوده : شریعتی، محمدصادق، ۱۳۳۶ -، مترجم
رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ ۲ ت ۹ پ / DFW
رده بندی دیویی : ۹۳۸
شماره کتابشناسی ملی : ۲۱۳۵۲۳۵

انتشارات سبزان
میدان فردوسی ـ خیابان فرصت ـ ساختمان ۵۴ تلفن: ۸۸۳۱۹۵۵۸-۸۸۸۴۷۰۴۴

تاریخ فرهنگ و تمدن یونان

نویسنده: آنی پیرسون

مترجم: محمد صادق شریعتی

ناشر: سبزان

نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۹

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۳۸۰۰ تومان

چاپ و صحافی: معراج

فروش اینترنتی و online از طریق سایت‌آی‌آی کتاب www.iiketab.com

شابک: ۴-۰۲۹-۱۱۷-۶۰۰-۹۷۸ ISBN: 978 - 600 - 117 - 029 - 4

فهرست

مقدمه

دانایی، توانایی است

یادگیری علم ومطالعهٔ تاریخ گذشتگان، در واقع استفاده از تجربیات همهٔ کسانی است که پیش از ما زندگی کرده و رنج و زحمتی را برای کسب تجربه، متحمل شده‌اند. ما با مطالعهٔ صحیح تاریخ و با استفادهٔ درست از علم در واقع با بهره گیری از تجربیات گذشتگان توانایی‌های خودمان را افزایش داده و دنیایی زیبا، آرام و دلنشین را برای خود و دیگران مهیا خواهیم ساخت.

انتشارات سبزان با آماده‌سازی و گردآوری مجموعه‌های متنوع در شاخه‌های گوناگون علم و تاریخ تمدن ملل مختلف، سعی دارد از این طریق گامی هرچند کوچک، در جهت افزایش دانستنی ها و دانش نسل جوان بردارد و در حد وسع و توانایی خود بر معلومات آنها بیفزاید. جا دارد از کوشش نویسندگان و مترجمان گرانقدر که در آماده سازی این مجموعه ما را یاری کرده اند تشکر نموده و دست یاری به سوی همه کسانی دراز کنیم که می‌توانند در رشد و اعتلای این مجموعه به کمک ما بشتابند. بدون شک با گسترش حیطهٔ همکاران خود، سریع تر و بهتر به سر منزل مقصود خواهیم رسید.

سرزمین یونان

این سرزمین از یونان مرکزی و جزایر متعدد پراکنده در سراسر دریاهای اژه و آدریاتیک تشکیل شده و کشوری کوهستانی با تابستان‌های گرم و خشک و زمستان بارانی می باشد. سکونت‌گاه‌های جوامع یونان باستان از آغاز به صورت واحدهای مستقل کوچکی ایجاد شده بودند که به‌وسیله کوهستان‌هایی از یکدیگر جدا می‌شدند. اغلب، این جوامع برای تصاحب بهترین زمین‌ها رقابت می کردند، زیرا زمین مرغوب حاصلخیز به حد کافی وجود نداشت. این جوامع، دولت شهرها یا پولیس را با هویت مستقل تشکیل داده و شهروندانش نسبت به آنها و خدای پشتیبان‌شان بسیار وفادار بودند. گاهی نیز این مجموعهٔ دولت شهرهای به هم پیوسته در برابر ایرانیان متحد شده و به پیروزی می‌رسیدند. فرهنگ شکوهمند یونان از آن زمان تا امروز، بر تمدن غرب تأثیر عمیقی گذاشته و در ادبیات، هنرهای تجسمی و نمایشی، فلسفه و سیاست، ورزش و بسیاری جنبه های انسانی دیگر نمود داشته و باعث رشد آنها شده است. تمدن یونان در سدهٔ پنجم پیش از میلاد در آتن به اوج رسید.

کوروها

برای تزیین پرستشگاه‌های خدایان به ویژه اکوپو، عمدتاً در قرن ششم پ م مجسمه‌های مرمری از پسران برهنه ساخته می شد، ولی بعضی از این مجسمه ها به یاد سربازان جوان کشته شده در جنگ درست می‌شد. در این تصویراز کوروهای ایستاده، دست‌ها آویزان و یک پا به سمت جلو می باشد.

سرزمین یونان باستان

تصویری که می‌بینید، نقشهٔ یونان باستان و مناطق پیرامون آن است که شامل شهرهای بنا شده به دست نخستین مهاجران سرزمین اصلی می‌باشد که به سمت شرق کوچ کردند. این مهاجران در ایونیه، منطقهٔ ساحلی در آسیای صغیر ساکن شدند. (اسامی مناطق با حروف بزرگ و شهرها حروف کوچک نوشته شده است) .

آکروپولیس

آتن مهم‌ترین شهر یونان باستان و زادگاه انواع هنرها و علوم بود. بر فراز آکروپولیس (بلندترین نقطه) معبد پارتنون ساخته و به ایزدبانو آتنا تقدیم شده است.

موزهٔ بریتانیا

سبک معماری موزهٔ بریتانیا از معماری کلاسیک یونان الهام گرفته است. نخستین بخش این موزه در ۱۸۲۷ تکمیل و ساختمان کامل آن طی ۳۰ سال بنا شد. بسیاری از اشیاء ذکر شده در این کتاب در موزهٔ بریتانیا موجود است.

جام الاغ

نشانهٔ یونانی‌ها یک ظرف سفالی است که به زیبایی نقاشی شده و بیشتر برای نگهداری و نوشیدن مایعات به‌کار می‌رفته است. این جام دو دسته‌ای، به شکل کلهٔ الاغ درست شده است.

تاریخ پیش از میلاد	۳۲۳-۳۰	۴۷۹-۳۲۳	۸۰۰-۴۷۹	۱۱۰۰-۸۰۰	۱۵۰۰-۱۱۰۰	۲۰۰۰-۱۵۰۰
رویداد تاریخی در یونان	جنگ‌های جانشینان اسکندر، غلبهٔ رومیان	اسپارتها بر پلوپونز مسلط می شوند، دوران پریکلس، ظهور مقدونیه، دوران اسکندر	نخستین بازی‌های المپیک، مستعمرات یونان در دریای سیاه و سیسیل، حملات ایرانیان	قدیمی ترین شهرهای یونان در ایونیه	سقوط کنوسوس، ظهور و سقوط تمدن میسینی	تمدن کاخ کرت
رویدادهای جهانی	خاندان‌های کین و هان در چین، تمدن مایایی در آمریکای مرکزی	تولد کنفوسیوس در چین، تمدن مایایی در آمریکای مرکزی	ظهور اتروسکانها در ایتالیا، بنیانگذاری رم، امپراطوری آشوری	تمدن اولمک در مکزیک، مستعمرات قدیم فینقی ها	پادشاهی جدید مصر، امپراطوری هیتی، خاندان شانگ در چین	تمدن درهٔ هند در هندوستان، پادشاهی میانه در مصر

یونان و نقاط دیگر جهان

در اینجا جدول پیدایش و سقوط تمدن یونان از دوران مینوسی تا پایان دوران هلنی را می بینند که با دوره های معاصر آن در تمدن‌های اروپا، آسیا و آمریکای جنوبی مقایسه شده است.

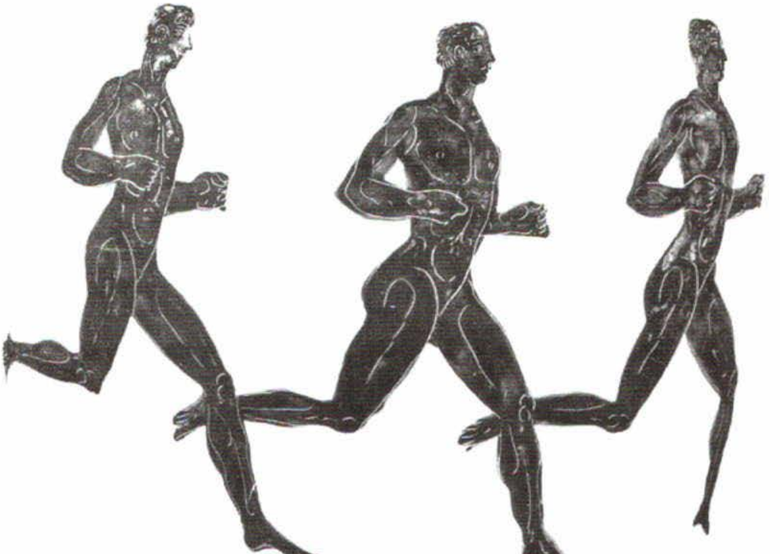
عطر خدایی

یونان سخت تحت تأثیر تمدن مشرق زمین بود. این عطردان (آریبالو) کوچک به شکل بابون را صنعتگری در شهر بازرگانی نوکراتیس واقع در دلتای نیل در مصر ساخته است، در اسطوره شناسی مصر، بابون نماد ایزد خرد بوده است.

اسب آبی

روی این انگشتر طلا با اسب آبی تزیین شده در حالی‌که دو پای جلو دارد و انتهای بدنش شبیه دم دلفین یا ماهی است.

دوندگان ماراتون

ورزش، سرگرمی‌های دلخواه یونانیان باستان و بازی‌ها، بخشی از جشنواره های مذهبی بود. این سه دونده، روی قطعه‌ای سفال که به عنوان جایزه به برندهٔ مسابقه در بازی‌های پاناتن به افتخار آنها در آتن داده می شد. نقاشی شده اند.

تمدن مینوسی

نخستین تمدن بزرگ اژه ای در جزیره کرت به شکوفایی رسید. ساکنان اولیه، حدود ۶۰۰۰ سال پ م در آنجا ساکن شدند، ولی این جزیره بین سال‌های ۲۲۰۰ و ۱۴۵۰ پ م قدرتمند شد. ثروت آن در دوران برنز به‌خاطر رواج تجارت با دیگر شهرهای یونان، مدیترانه و مصر و سوریه بود. خوشبختی آن همچنین به‌خاطر خاک ارزشمند کرت بود که روغن و غلات فراوان تولید می‌کرد. مراکز اقتصادی پیرامون کاخ‌های ثروتمندان قرار داشت و بقایای آن در نقاط گوناگون جزیره یافت شده است. تمدن خیره کنندهٔ کرت به‌خاطر مینوس، پادشاه افسانه‌ای کرت، تمدن مینوسی نام گرفته است. حدود ۱۷۰۰ سال پ م آتش سوزی، کنوسوس و کاخ‌های دیگر را خراب کرده ولی سپس حتی شکوهمند تر از قبل بازسازی شدند. از آن زمان تا حدود ۱۵۰پ م تمدن مینوسی در اوج بود.

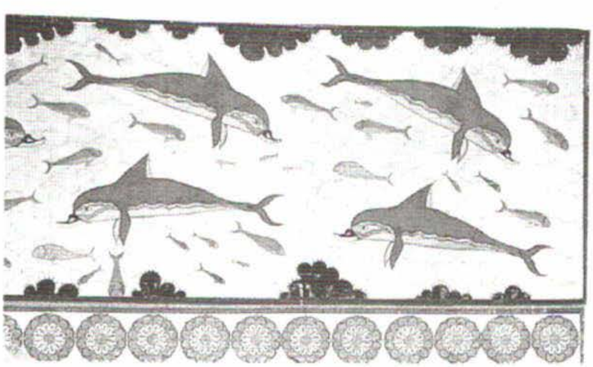

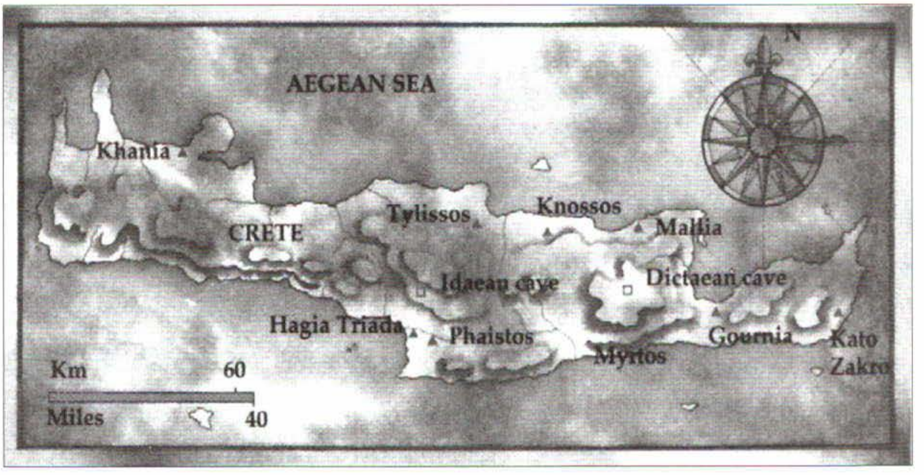
پرستشگر

این تندیس برنزی نماد پرستش خدایان است

مزین به نقش دلفین

دیوار کاخ‌های مینوسی نقاشی‌های ارزشمندی معروف به فرسک دارد که به‌صورت نقاشی روی گچ خیس کشیده شده است. بسیاری از آثار کنونی در واقع نمونه‌های بازسازی شده قطعات به‌جا مانده است. این فرسک معروف دلفین ها، مربوط به آپارتمان ملکه در کنوسوس است.

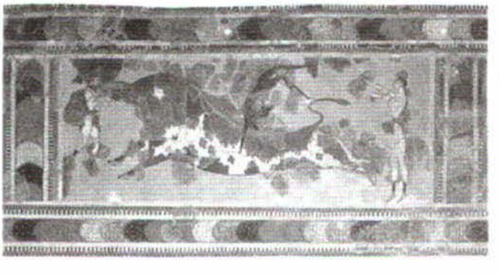

این نقشه، شهرها و کاخ‌های اصلی کرت در کنوسوس، زاکرو، فستوس و مالیا را نشان می دهد. ویلای بزرگی نیز در هاگیا تریادا پیدا شده است. بیشتر سکونت گاه‌ها در نزدیکی دریا قرار داشته و بقایای ساختمان‌ها نشان از مهارت معماران، مهندسین و هنرمندان مینوسی دارد.

بر شاخ‌های گاو نر

مینوسی‌ها، گاو نر را مقدس می‌دانستند. بنابر اساطیر یونانی، زئوس عاشق شاهزادهٔ زیبارویی به‌نام اروپا شد و به صورت گاو سپیدی درآمده او را بر پشت نهاده شناکنان به کرت رفت. آنها سه پسر داشتند که یکی‌شان مینوس، پادشاه کرت شد. ورزش جسورانهٔ گاوبازی، عاملی برای پرستش گاو نر شد. این مجسمهٔ برنزی پسری را نشان می‌دهد که بر شاخ‌های گاو نری پشتک می‌زند.

نقاشی دیواری از گاو نر

این نقاشی دیواری در کنوسوس آکروباتی را نشان می‌دهد که از روی گاو نری می‌پرد.

کشف کنوسوس

باستان شناس انگلیسی، سرِ آرتور اوانز، در ۱۸۹۴، موفق به کشف کاخ‌های مینوسی در کنوسوس شد. پس از سال‌ها حفاری، کشف بقایای ساختمان عظیمی با صدها اتاق، جهان را شگفت زده کرد.

تزئوس و مینوتور

در افسانه های یونانی آمده شاهزادهٔ جوان آتنی، تزئوس، به کرت رفت و هیولای نیمه انسان، نیمه گاوی را کشت که هر ساله آتنی‌ها فرزندان خود را به پای او قربانی می کردند. هیولای مینوتور در هزار تویی به‌نام لابیرنت نگهداری شد. کاخ عظیم کنوسوس راهروهای دراز و پیچ در پیچی داشت که شاید براساس افسانهٔ لابیرنت ساخته شده بود.

مینوتور امروزی

داستان درگیری بین تزئوس و مینوتور نه تنها در میان نگارگران یونانی گلدان‌ها، بلکه در میان هنرمندان امروزی معروف است. فهمیدن روایت پابلوپیکاسو، نقاش اسپانیایی، به اندازهٔ همان هزارتو دشوار است.
(تصویری که می بینید یک نقاشی از پیکاسو در رابطه با همین موضوع است.)

مرمت و بازسازی

کاخ کنوسوس از سنگ ساخته شده، سقف و کف آن چوبی است، البته چندین بار بازسازی شده و بعضی قسمت های آن چهار طبقه دارد. دارای اتاق‌های سلطنتی از جمله بارگاهی راحت بوده که پادشاه کنوسوس در آن با جبروت می‌نشست. سِر آرتور اوانز بخشی از کاخ را مرمت کرد، به‌طوری که می توان جلوه آغازین آن را در نظر آورد. ستون‌های چوبی به همان صورت اولیه با رنگ قرمز نقاشی شده اند.

تمدن میسینی

در دوران برنز (پیش از اینکه ابزار و سلاح‌های آهنی مورد استفاده قرار گیرد)، یونان چندین منطقه مهم داشت: از جمله میسین، که زادگاه پادشاه افسانه ای، آگاممنون بوده و یکی از چندین دژ محکم به شمار می‌رفته است. پادشاه یا رئیس، در کاخی با اتاق‌های بسیار می‌زیست که در واقع مرکز فرماندهی نظامی و اداری تمام منطقه و حومه بود. اهالی همه جنگجو بودند و سلاح‌ها و ادوات آنها در قبرهایشان پیدا شده است. علاوه بر این با کشتی در مسافت‌های طولانی و دور، تجارت می کردند. اوج قدرت تمدن میسینی در حدود ۱۶۰۰ سال پ م بوده که توانست باعث از هم پاشیدن تمدن مینوسی در کرت شود. در سال ۱۲۵۰ پ م امنیت و شکوه میسینی ها دستخوش حملات خارجی ها شد و آنها دست به ساخت دیوارهای دفاعی عظیم پیرامون شهرهای مهم خود زدند. در حدود ۱۲۰۰ پ م شهرها رفته رفته متروکه یا تخریب شده و استحکامات آنها در عرض ۱۰۰ سال فرو ریخت. اینها مشخصات دوره ای است که به دوران تاریکی معروف شده است.

آویز اناری شکل

این آویز کوچک طلا که به شکل انار است در جزیرۀ قبرس به دست آمده که توسط یک صنعتگر میسینی در حدود ۱۳۰۰ پ م درست شده و نمونۀ بارز تکنیک جواهرسازی معروف به، دانه ریز، است. دانه های ریز طلا در قالب های سه گوش، سطح را آذین می دهند. هنرمندان و تاجران میسینی به صورت گروه‌های بزرگ در قبرس می زیستند. همزمان با فروپاشی تمدن میسینی، یونانی های بسیاری که از سرزمین خود می گریختند به این جزیره پناه می آوردند.

کوزهٔ اختاپوس

این کوزهٔ سفالی که روی آن اختاپوس نقاشی شده در گورستان جزیرهٔ رودس که مستعمرهٔ میسینی ها بوده، پیدا شد. هنرمندان میسینی بیشتر تحت تأثیر آثار مینوسی بوده و اشیایی شبیه این کوزه که امواج دریا را تداعی می‌کند، همچنان متداول بوده است.

آب پاش کله گاوی

این کلهٔ گاو سفالی در مراسم مذهبی به عنوان آب پاش آیینی به‌کار می رفت. آب از سوراخ‌های کوچک قسمت دهان خارج می شد. آب پاش به شکل حیوانات دیگر نیز ساخته می شد، ولی گاو نر معمول‌تر بود.

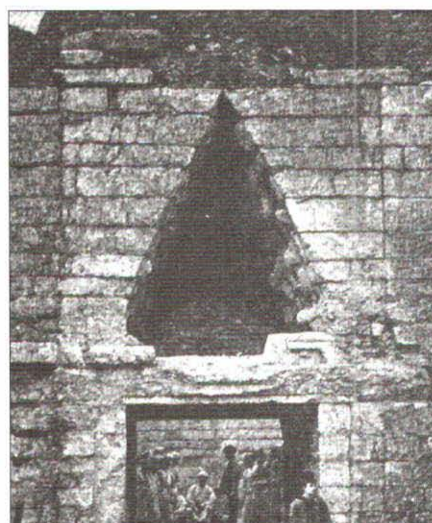
فنجان ماهی

سفالگران میسینی و هنرمندان دیگر، اغلب برای پادشاه کار می‌کردند و کنار کاخ او مغازه داشتند شکل این فنجان زیبا با پایهٔ بلندش توسط میسینی ها اختراع و با طرح ماهی نقاشی شده است.

▲ دایرۀ گورها

در سال ۱۸۷۶ میلادی، هاینریش شلیمن یک گورستان سلطنتی را حفاری کرد که دیوار کوتاهی به‌صورت مدور دور قبرها کشیده شده بود. در این قبرها طلا و جواهرات فراوانی پیدا شد که احتمالاً مربوط به ۱۶۰۰ پ م بودند. این کشف، گفتۀ هومر را تأیید می کند که میسین را «غرق در طلا» توصیف کرده بود.

▲ گنجینه آتریوس

گنجینۀ آتریوس در میسین، از زیباترین قبرهای لانه‌زنبوری مربوط به ۱۵۰۰ سال پ م است. شکل بالای ورودی آن شبیه دروازۀ شیر سمت چپ است.

▲ دروازۀ شیر

تمدن میسینی نام خود را از میسین، قدرتمندترین شهر آن دریافت کرد که بر فراز تپه کوتاهی در پلوپونز، شبه جزیرۀ واقع در جنوب یونان قرار دارد دیوارهای شهر در حدود ۱۲۵۰ سال پ م از قالب های بزرگ سنگ ساخته شده است. دروازۀ این دژ که اکنون دروازه شیر نامیده می‌شود در میان دیوارهای سنگی ساخته شده و ابعاد آنکه مناسب عبور درشکه بوده در دو طرف ستون با دو مسجمۀ شیر تزیین شده است و احتمالاً نشان خانوادۀ سلطنتی میسینی می باشد.

صورتک آگاممنون

پنج نفر از خانواده شاهی که در قبرهای میله ای میسین دفن شده‌اند صورتک‌های عزا از جنس طلای چکش خورده به چهره دارند. شلیمن یکی از این صورتک ها را برداشت و یک لحظه صورتی خشکیده زیر آن را دید. به عقیدهٔ شلیمن این صورتک به آگاممنون، پادشاه افسانه ای میسین در دوران جنگ تروا تعلق دارد، ولی برخلاف نظر او، این صورتک ظاهراً به زمان پیش تر تعلق دارد با اینکه اکنون نظریهٔ او جا افتاده و متداول شده است.

زن پرنده

هزاران مجسمه سفالی کوچک به شکل زنان در شهرهای میسینی پیدا شده که بینی منقار مانند و سینهٔ برجسته دارند و شاید نماد ایزدبانوی باروری باشند. آنها دستمال سر و دامن بلند دارند و دست‌ها را به نشان نیایش بلند کرده اند.

بازگشت از تروا

در سدهٔ ۱۲ پ م شهرها و کاخ‌های ارزشمند میسینی فرو ریخته و ویران شدند، تجارت با مشرق کاسته شده و یونان به دوران تاریکی قدم گذاشت. در سده های بعدی، داستان‌های مربوط به تمدن میسینی که پیش تر مطرح بوده به صورت شعر نسل به نسل می چرخید. ایلیاد و اودیسه هنوز باقی مانده و در سدهٔ هشتم میلادی، توسط هومر، شاعر مورد احترام یونانیان، به‌صورت نهایی سروده شدند. در ایلیاد بیان می شود چگونه شهر تروا که اکنون در ساحل غربی ترکیه است مورد حمله لشکر یونان به فرماندهی آگاممنون پادشاه میسینی قرار گرفته و سربازان یونانی و تروایی چون آشیل و هکتور از خود رشادت ها نشان دادند. اودیسه، داستان بازگشت پهلوان یونانی به نام اودیسه از جنگ با اهالی تروا به میهن است که ده سال به درازا انجامید و ماجراهای زیادی بر او گذشت. در داستان‌های هومر، نشانه های واقعی از جنگ ها، نبردها و محاصره های تاریخ گذشته وجود دارد. احتمال دارد جنگ بین یونانی ها و ترواییها بر سر مالکیت زمین ها و محصولات آنها در زمان از هم پاشیدن تمدن میسینی‌ها باشد و ارتباطی به تصاحب دوبارهٔ هلن نداشته باشد.

هاینریش شلیمن

در ۱۸۷۰ میلادی باستان شناس آلمانی، هاینریش شلیمن (۱۸۲۲ - ۱۸۹۰)، محل تروای باستان را که سال‌ها در جستجویش بود نزدیک ساحل مدیترانه در ترکیه کنونی کشف کرد. حفاری های او نشان داد که بیش از نه شهر برروی یکدیگر بنا شده اند (گرچه روشن نیست کدام یک شهر توصیف شده در داستان ایلیاد می باشد). فرو شلیمن، همسر شلیمن، بعضی از جواهرات پیدا شده در تروا را به خود آویخته است.

هلن تروایی

هلن، همسر زیباروی منلوس پادشاه اسپارت بود و منلوس نیز برادر آگاممنون پادشاه میسینی بود. در افسانه ها آمده تصاحب هلن توسط پاریس پسر پریام، پادشاه تروا، سبب جنگ با تروا شد. یونانی ها با هم متحد شدند تا تروا را شکست داده هلن را به شوهرش برگردانند.

کنجکاوی

تروایی‌ها مدت ده سال در برابر یونانی ها ایستادگی کردند و سرانجام یونانی ها با ترفندی به پیروزی رسیدند. آنها اسب چوبی بسیار بزرگی ساخته بیرون شهر تروا گذاشتند و سوار کشتی شده از آنجا رفتند. اهالی تروا از فرط کنجکاوی اسب چوبی را به درون شهر کشیدند. شب دیر هنگام، سربازان یونانی که در درون اسب پنهان شده بودند بیرون خزیده و دروازه های شهر را گشودند و لشکر یونان که بی سر و صدا بازگشته بودند وارد شهرشده و آن را ویران کردند. تصویر اسب مربوط به ظرفی در حدود ۶۵۰-۶۰۰ پ م است.

اسب چوبی

داستان تروا و اسب چوبی همیشه مورد علاقهٔ هنرمندان بوده است. نقاش ایتالیایی جیووانی، پتولو (۱۶۹۶-۱۷۷۰) از این موضوع چندین نقاشی کشیده است.

نمونهٔ امروزی

در ترواى کنونی، نمونهٔ جدیدی از اسب تروا وجود دارد که بسیار بزرگ و مانند نمونه قدیمی از چوب ساخته شده است. کودکان از نردبانی بالا رفته به قسمت شکم وارد می‌شوند و وانمود می کنند که سربازان یونانی هستند.

پنه لوپهٔ صبور ◄

اودیسه پس از سفر ده ساله، سرانجام به سرزمین خود، جزیرهٔ ایتاکا و به همسرش رسید. با اینکه دیگران او را مرده پنداشته و فراموش کرده بودند، پنه لوپه صبورانه چشم به راه او مانده بود. خواستگاران زیادی به او پیشنهاد ازدواج داده بودند، ولی او با این وعده که وقتی بافتن پارچه ای برای کفن اودیسه را به پایان رساند به آنها پاسخ خواهد داد، شب هنگام مخفیانه به سمت نساجی خود می‌رفته و آنچه در روز بافته بود رشته می‌کرد و بدین ترتیب پاسخ به خواستگاران را به تعویق می انداخت. در این تابلوی نقاشی، اثر هنرمند انگلیسی، جان استانهوپ (۱۸۲۹-۱۹۰۸) پنه لوپه اندوهگین کنار نساجی خود نشسته است.

▲ کور کردن پولیفموس

اودیسهٔ قهرمان، در راه بازگشت از جنگ تروا در یکی از ماجراهایش با غول آدمخوار یک چشمی بنام پولیفوس روبرو شده که یک چشم در پیشانی داشت. اودیسه و یارانش در غاری اسیر او می‌شوند که آنها را یکی یکی می‌خورد. اودیسهٔ زیرک انبانی پر ازنوشیدنی برایش می آورد و او با نوشیدن آنها به خواب سنگینی فرو می‌رود. سپس ادیسه چوبدستی را به درون تنها چشمش فرو کرد.

فرار به کمک گوسفندان

پولیفموس شب‌ها گله ای گوسفند در غار نگه می داشت و اینها وسیله‌ای برای فرار اودیسه شدند. اودیسه و یارانش برای فرار خود را زیر شکم گوسفندان که صبح هنگام برای چرا از غار بیرون می رفتند؛ پنهان کردند. غول عظیم الجثه بر پشت گوسفندان دست می‌کشید که مبادا اسیرانش بر آنها سوار باشند و از زیر شکم گوسفندان غافل می شد. نقاشی بر روی گلدان سیاهرنگی ترسیم شده است.

مادر برای نجات می آید

مادر آشیل، یک پری دریایی به نام تتیس بود. در این مجسمهٔ کوچک، تتیس یا یکی از خواهرانش سوار بر اسب دریایی، کلاهخود جدیدی برای آشیل می آورند تا در نبرد به سر کند. قسمتی از رنگ‌های درخشان آبی که نشان دریاست هنوز باقی مانده است.

مرگ یک پهلوان

پس از اینکه آشیل، پهلوان پیروزمند یونانی، شجاع ترین جنگجوی تروا، هکتور، را کشت، جنازهٔ او را به ارابه ای بسته سه نوبت پیرامون دیوارهای شهر تروا بر زمین کشید. برروی این چراغ گلی، آشیل سوار بر ارابه، پیروزمندانه به عقب می نگرد و در بالا، بر دیوارهای تروا، پدر و مادر هکتور، تریام پادشاه و ملکه هکوبا وحشت زده تماشا می کنند.

گسترش یونان

در سدهٔ هشتم پ م، یونان رفته رفته دوران تاریکی را سپری کرد. واحد های بازرگانی زیادی ساخته شد و به سمت خارج تا دلتای نیل در مصر گسترش یافت. با گسترش جمعیت و کافی نبودن تولید کشاورزی، مردم به طرف مشرق و مغرب یونان کوچ کردند و مستعمراتی به‌وجود آمد. از جمله، در جنوب ایتالیا، سیسیل و قسمت های دیگر غرب مدیترانه و در شرق در سواحل دریای سیاه سکونت گزیدند. برخی از این مستعمرات بسیار ثروتمند بودند. گفته می شد مردم سیباریس در جنوب ایتالیا، بر بستری از گل رز می‌خوابیدند و خروس ها را به درون شهر نمی بردند مبادا صبح خیلی زود کسی از خواب بیدار شود. فرهنگ یونان تحت تأثیر سبک های خارجی قرار گرفت. سبک هندسی همان‌طور که از نامش پیداست از الگوهای هندسه بهره می گرفت، راه را برای سبکی به نام شرقی گشود. طرح‌های متأثر از شرق چون شیر- دال و ابوالهول عمدتاً از مصر و سوریه گرفته شد. در مسیر تجارت با شرق، کورینت، رودس و اِفِسوس ثروتمند شدند.

قورباغهٔ سرامیک

در این دوران، یونانی‌ها علاقهٔ زیادی به هنر مصر داشتند و صنعتگرانی که این اثر را ساخته‌اند شاید آن را از یک مدل مصری نمونه سازی کرده‌اند. این اثر، مردی را نشان می دهد که زانو زده و کوزه‌ای در دست گرفته که بالایش قورباغه به عنوان نماد مذهب در مصر قرار دارد. این شی از سرامیک سبز رنگ درست شده که اغلب مورد استفاده در زینت های مصریان بوده است.

اندازهٔ مردانه

یونانی‌ها النگوهایی با تزیینات کلهٔ حیوانات را دوست داشتند. این النگو که شیری نقره اندود است احتمالاً متعلق به یک مرد می‌باشد.

خداحافظی عاشقانه

این بخش از تزیینات کوزهای بزرگ، به سبک هندسی است. این شکل های استوار به صورت شبح سیاه نقاشی شده است. مرد سمت راست، زن را ترک کرده و سوار کشتی می شود. شاید او اودیسهٔ پهلوان هنگام خداحافظی از همسرش پنه لوپه پیش از حرکت به جنگ تروا باشد و یا شاید تصویر پاریس را هنگام ربودن هلن نشان می دهد.

آریبالوس شیرنشان

این عطردان (آریبالوس) که احتمالاً مربوط به تبس می‌باشد، دهانه ای به شکل کلهٔ شیر دارد و با وجود سطح کوچکش سه مدل شکل‌های نقاشی شده دارد. یک مسابقهٔ اسب دوانی با جنگجویانی که پشت سر هم راه می‌روند. در پایین، صحنهٔ بسیار کوچک، سگ‌هایی در تعقیب شکار را نشان می دهد. دهانهٔ ظرف، موم اندود می شد تا از فرار عطر جلوگیری شود.

صادرات غیربومی

عطردان‌های کوچک زیادی در شهر کورینت ساخته و به تمام مناطق یونان صادر می شد که اغلب شکل‌های عجیب و تزیینی زیبا داشتند. این طرح بالدار ممکن است نماد عزای خدای باد باشد.

سیستم مستعمراتی یونان

مستعمرات جدید در نقاطی با بندرگاه‌ها و زمین های کشاورزی خوب از ۷۵۰ پ م بنا شده و تا ۵۵۰ پ م ادامه یافت. مستعمرات جدید به‌زودی از شهرهای اولیه یونان مستقل شدند.

۱	امپوریون	۱۲	آرگوس	۲۳	کلس
۲	ماسالیا	۱۳	میسین	۲۴	هالی کارناسوس
۳	کوما	۱۴	کورینت	۲۵	میلتوس
۴	پیته کوسای	۱۵	آتن	۲۶	میوس
۵	پاستوم	۱۶	ملوس	۲۷	افسوس
۶	ساتیریکان	۱۷	ترا	۲۸	پرین
۷	کروتون	۱۸	پاروس	۲۹	تروا
۸	سیراکوز	۱۹	گورتین	۳۰	بیزانتیوم
۹	گلا	۲۰	کنوسوس	۳۱	سالامیس
۱۰	کارتاژ	۲۱	لیندوس	کلید نقشه	
۱۱	اسپارت	۲۲	لاینسوس		

شیر- دال زرین

کلهٔ شیر- دال های زرین که با الهام از تمدن شرق در سدهٔ هفتم پ م ساخته و در جزیره رودس به دست آمده‌اند، زمانی روی یک جفت گوشواره جفت شده بودند.

عطردان خاردار

این آریبالوس که شکل جوجه تیغی دارد در مستعمرهٔ تجاری یونان در نوکراتیس واقع در دلتای نیل پیدا شده است.

جعبهٔ آرایش

این چهار اسب گِلی، که به سبک هندسی درست شده‌اند در واقع دستهٔ درب جعبهٔ آرایش سفالی زنانه است و شاید در مقایسه با اسب‌های زیبایی که هنرمندان یونانی بعداً ساخته اند، ممکن است کمی زمخت به نظر آید، ولی حالتی زنده در آن دیده می شود. در بیشتر آثار برنزی این دوره چنین حالتی را می توان دید.

آتن، شهر آتنا

از میان دولت شهرهای یونان، آتن از همه قدرتمندتر و نیز مرکز بزرگ هنرها و علوم بود. پشتیبان آن، آتنا، ایزدبانوی عقل و پیکار، بود و نشانهٔ کامل این دو جنبهٔ زندگی در شهر خود بود. در ۴۸۰ پ م پارسیان به این شهر حمله کرده و شهر را همراه معبدهایی که بالای آکروپولیس قرارداشت ویران کردند. بعداً که آتنی‌ها در جنگ با پارسیان رهبری را به دست گرفته و پیروزمندانه از یونان دفاع کردند، تحت رهبری پریکس، رهبر آتن، برنامهٔ بازسازی گسترده ای پیاده شد. آتن در ناحیه ای به نام آتیکا با جمعیتی فشرده تر از شهرهای دیگر یونان قرار داشت. مردم آتن از زمین های پایین آکروپولیس امرار معاش می‌کردند. میدان‌های عمومی و ساختمان‌های زیبا و ستون بندی شدهٔ بسیاری پیرامون اگورا پیدا شده اند که فضایی باز برای گردهمایی و فعالیت های بازرگانی بود. بندر پیرائوس در نزدیکی آتن قرار داشت و اصولاً دسترسی به دریا دلیل عمدهٔ موفقیت های نظامی و اختصاصی آتن بود.

سکهٔ آتنی که روی آن جغد، پرندهٔ آتنا نقش شده است.

مجسمهٔ مقدس

هدف این هیئت مذهبی منقش در نقش برجسته، اهداء پیراهن جدید به مجسمهٔ چوبی آتنا در آکروپولیس بود. پپلوس یا پیراهن بافته شده به یک روحانی تحویل می شود.

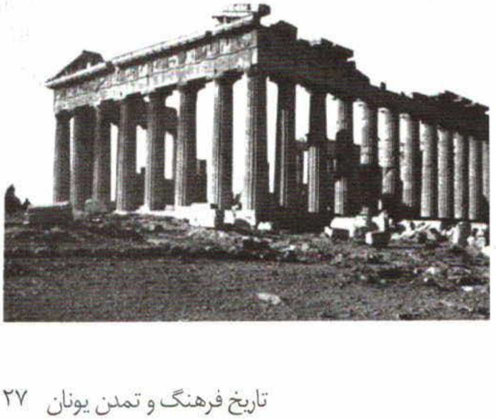
آکروپولیس

در آن زمان، آکروپولیس (شهر بلند) آتن، دژ مستحکمی بود و بعداً تبدیل به مقدس ترین بخش شهر شد که معبدها و مکان‌های مقدس و مهم بسیاری را دربر گرفت.

ارختوئون

ارختوئون، معبدی کوچک‌تر از پانتئون است که نام آن از پادشاه افسانه ای آتن گرفته شده و احتمالاً مجسمهٔ چوبی آتنا را در خود جای داده بود. در ایوان مشهور آن به جای ستون مجسمه های مرمری زنان (کاریاتید) سقف را نگه داشته است.

پارتنون

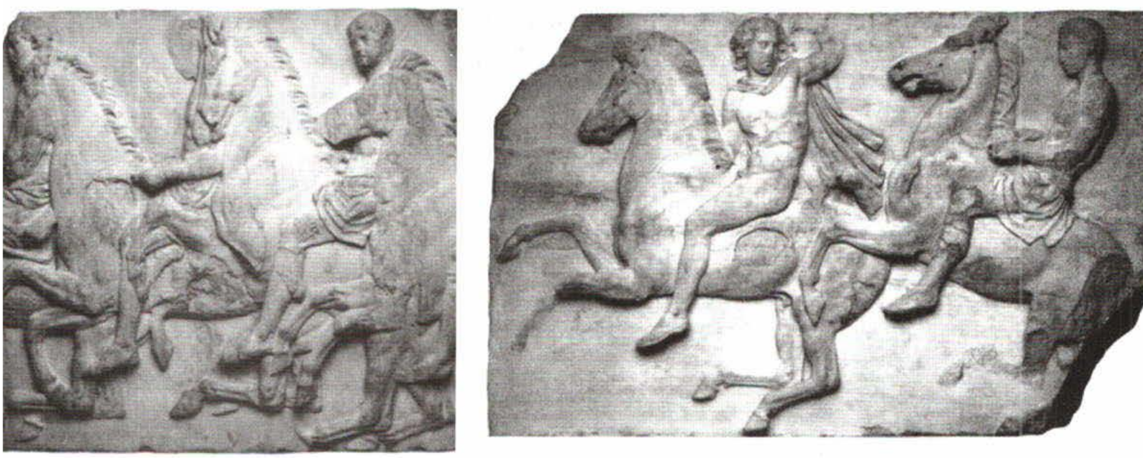
معبد پارتنون در بلندترین نقطهٔ آکروپولیس به آتنا وقف شده است. واژهٔ پارتنون از پارتنوس یونانی به معنی باکره می آید. به آتنا، گاهی آتنا پارتنوس نیز اطلاق می شود. پارتنون که هنوز پابرجاست بین ۴۴۷ و ۴۳۲ پ م ساخته شد و مجسمه هایش را فیدیاس طراحی کرده است.

تابلوی اتاق الگین اثر آرکر در موزهٔ بریتانیا

▲ مجسمه های الگین

بسیاری از مجسمه های پارتنون را لرد الگین، سفیر بریتانیا در دربار عثمانی به انگلستان انتقال داد. او مجسمه ها را در هنگام دیدار از آتن دیده و اجازه انتقال آنها به انگلستان را گرفته بود و اکنون در موزهٔ بریتانیا موجودند.

نقش برجستهٔ مرمری پارتنون پیرامون چهار ضلع معبد در بلندی قسمت بیرونی حجره های مرکزی نزدیک سقف ستون‌ها تعبیه شده است و صفوف هیئت پرستشگرانی را نشان می دهد که هر ساله به عنوان بخشی از جشنوارهٔ پاناتن بزرگ به افتخار ایزدبانو آتنا در صفی که از آگورا تا اکروپولیس امتداد دارد، حرکت می کردند بیشترین افراد نقش برجسته را سواران جوان تشکیل می دهد.

ایزدبانوی زرین

مجسمهٔ زر و عاج بسیار بزرگی از ایزدبانوی آتنا در پارتنون نصب شده که سازندهٔ آن فیدیاس، مجسمه ساز معروف و دوست نزدیک پریکلس، بوده و شکوه ایزدبانوی پیکار در او دیده می شود. مجسمه که براساس نسخه کوچک‌تری از مجسمهٔ اولیه و براساس توضیحات نویسندگان یونانی ساخته شده، ردای کوچکی از پوست بز با ریشه هایی به‌صورت مار و کلاهخودی با لبه های بلند دارد. در دست راستش مجسمه بالدار کوچکی از نایک، ایزدبانوی پیروزی قرار دارد.

بعضی مردان جوان مؤقرانه یورتمه می روند و بقیه چهارنعل می تازند در حالی‌که ردای آنها در هوا به پرواز درآمده و رنگ زمینه که احتمالاً آبی روشن است باقی مانده است. تنها اثری که از لگام برتری اسب‌ها مانده سوراخ‌های محل اتصال آنها به مرمر است. در نقش برجستهٔ جنوبی تعدادی ماده گاو جوان و در قسمت‌های دیگر زنانی در حال حمل ظروف، کاسه ها و کوزه های هدایا دیده می شوند.

قدرت و سیاست آتن

یونان باستان از تعدادی دولت شهر تشکیل شده بود که در آن ثروتمندان بسیار کم و فقرا بسیار زیاد بودند. در دوران باستان زمین داران و رهبران ثروتمند ظالم بر فقرا حکومت می‌کردند. در آتن و برخی دولت شهرهای دیگر، مردم قدرت و آزادی یافته، ظالمان را ساقط و حکومت جدیدی به نام دمکراسی برقرار کردند که نخستین بار در آتن اختراع شد. مجمع، محل اصلی حیات سیاسی بود و نشست ها روی تپهٔ پنیکس نزدیک آکروپولیس تشکیل می شد. شهروندان معمولی چه فقیر چه ثروتمند می توانستند در مجمع سخنرانی کرده و رأی دهند و برای رسمیت نشست ها باید دست کم ۶۰۰۰ نفر در آنها شرکت می‌کردند. تصمیمات مهم از جمله در مورد اعلام جنگ یا صلح از سوی مجمع گرفته می شد. ارگان بالاتر حکومتی، شورایی با ۵۰۰ عضو بود که دستور کار مجمع را فراهم می‌کرد و در ساختمان گردی به نام تولوس تشکیل می شد. در زمان جنگ، تصمیمات برای دفاع از شهر را گروهی متشکل از ۱۰ فرمانده نظامی به‌نام استراتگو می‌گرفتند که سالی یکبار برگزیده می شدند و چندین بار می‌توانستند در انتخابات شرکت کنند.

پریکلس

پریکلس، دولتمرد و ژنرال و سخنور قدرتمند آتنی از ۴۴۳ تا ۴۲۹ پ م هر ساله به مقام استراتگو برگزیده می شد. آتن در دوران او شکوفا شد و او مسئولیت بازسازی آکروپولیس را پس از تخریب به‌دست پارسیان (دهه ۴۹۰ و ۴۸۰ پ م) به‌عهده گرفت. روی این نمونهٔ رومی ساخته شده از روی نیم تنهٔ یونانی پریکلس، نام او به یونانی نوشته شده است.

سولون

سولون، سیاستمدار و قانونگذاری بود که بین ۶۴۰ و ۵۵۸ پ م در آتن می زیست. در آن دوران بسیاری از کشاورزان آتن از شدت فقر توان پرداخت بدهی های خود را نداشته و به بردگی فروخته می شدند. سولون با وضع قوانین نوین، بدهی آنها به اشراف را ملغی و حق رجوع به قوانین آتن را برقرار کرد.

پسر چکمه به‌دست

این مجسمهٔ برنزی کوچک مربوط به پسربچه ای آفریقایی است که کفشی در دست دارد. آتنی ها وابسته به کار بردگانی بودند که بعضی اسیر جنگی و بعضی در بازارهای بردگان خریداری شده بودند. در خانه های ثروتمندان آتن بیشتر کارهای خانه را آنها انجام می دادند. همچنین کارهای سنگین دیگر مانند کار در معدن‌های نقره در جنوب آتیکا به کمک آنها انجام می‌شد. گاهی با پولی که از صاحبان خود بابت دستمزد دریافت می‌کردند، می‌توانستند آزادی خود را بخرند. بعضی که معلم بودند برای درس دادن به پسران خانواده های ثروتمند استخدام شده و مورد احترام قرار می‌گرفتند، ولی بقیه عمدتاً سرگرم کار شاق بودند.

کاخ وستمینستر

سیستم دمکراتیکی که در قرن پنجم پ م در آتن به‌وجود آمد هم اکنون در بسیاری از حکومت های امروزی به‌شدت اجرا می شود. واژهٔ یونانی دمکراسی به معنی «قدرت مردم» است. برخلاف دمکراسی امروزی، در جامعهٔ یونان باستان بسیاری از مردم از جمله زنان، خارجی ها و بردگان حق رأی نداشتند.

بنای پیروزی

در نبرد ماراتون در ۴۹۰ پ م یونانی‌ها بر پارسیان پیروز شدند و آتنی ها به نشان پیروزی، این ساختمان مرمری زیبا را در دلفی به عنوان مظهر شکوه آتن و نیز هدیه‌ای به آپولو ساخته و از غنایم پارسی انباشتند. این بنا در کنار راه مقدسی قرار دارد که به طرف معبد می رود و تصویر بازری از پیوند نزدیک میان مذهب و سیاست در یونان باستان است.

نوشته های یونانی معمولاً روی سنگ وبه‌ندرت روی برنز نوشته می شد.

لوح داوری

این لوح مستطیل، حاوی قرارداد میان شهرهای اویانتی و چالیون است. دو طرف بر مراحل قانونی برای حل مشاجرات نسبت به مالکیت زمین و جریمه در صورت نقض آن از سوی طرفین توافق کردند.

تبعید تمیستوکل

روی این سکه تصویر تیمستوکل، فرمانروای آتنی است که شاهکارش تدارک ناوگان جنگی بود که به یونانی‌ها امکان نابودی سپاه پارسی در نبرد سالامیس در ۴۸۰ پ م را داد. وی بعدها از آتن رانده شد. هنگامی که اهالی آتن می خواستند کسی را طرد کنند، نام او را روی تکه ای سفال به نام اوستراکن به منظور رأی‌گیری می نوشتند و در صورتی که تعداد آنها از ۶۰۰۰ بیشتر می شد او می بایست آتن را به مدت ۱۰ سال ترک کند.

نقش های کنده شده در بالا، نشانهٔ دمکراسی افتخارآمیز آتنی ها ست.

حروف کنده شده در این فرمان به سبک استوکدون به‌صورت پیوسته نوشته شده است.

قانون ضد ستم

متن روی این لوح سنگی عمودی، قانون ضد ستم است که یوکرات در ۳۳۶ پ م وضع کرد و یکی از چندین فرمانی است که مجمع حفاظت از حکومت دمکراتیک آتن تصویب کرده بود.

خدایان، ایزدبانوان و پهلوانان

بنا به اعتقاد یونانی ها، تمام خدایان، فرزندان گایا (زمین) و اورانوس (آسمان) هستند و احتمالاً بسیار شبیه انسان‌ها هستند، عاشق یکدیگر می‌شوند، ازدواج می‌کنند، می‌جنگند، بچه می زایند، موسیقی می‌نوازند و بسیاری ویژگی‌های دیگر انسان‌ها را دارند (یا انسان‌ها از آنها دارند). هر خدایی قلمرو حکومت خود را دارد. دیمیتر و پرسفون مسئول رویش غلات و آرتمیس ایزدبانوی شکار بودند آپولو هم می‌توانست آینده را پیشگویی کند و آفرودیت ایزدبانوی عشق بود. بسیاری از خدایان معروف، معبد و پرستشگاه اختصاصی داشته و پول و هنر زیادی صرف این مکان‌ها می شد. مذهب، نقش مهمی در زندگی مردم داشت، در واقع بناهای زیبایی که باقی مانده‌اند، معبد هستند. به باور پرستشگران، با قربانی کردن حیوانات و تقدیم محصولات درختی به خدایان، آنها نیازهایشان را برآورده می کردند.

دیونه در دلو

دیونه، خدای حظ و باروری زمین بود. در این کاشی مربوط به جزیرهٔ دلو، او بر پلنگی سوار شده است.

ایزدبانوی عشق

این سربرنزی آفرودیت، در شرق ترکیه پیدا شده است. آفرودیت از کف امواج دریا زاده شده و همراه زفیر (بادهای غربی) به قبرس آورده شد. با اینکه به ازدواج هفستوس درآمد، عاشق آرس، خدای جنگ شد.

مأوای خدایان

کوه المپ بلندترین کوه یونان که به باور یونانی ها محل سکونت خدایان است در شمال یونان و در مرز تسالی و مقدونیه واقع است.

الهه‌هستیا

هستیا ،خواهربزرگ زئوس و الههٔ آتش و اجاق خانواده بود. یونانیان باستان در وسط شهر، اجاق همیشه روشنی برای این الهه بر پا کرده بودند و در روزهای مذهبی ، زنان خانه دار برای به دست آوردن آتش، به معبد می رفتند.آنان همچنین نوزادان تازه متولد شده را جند بار دور هستیا می چرخاندند تا برکت را با خود به خانه بیاورند.

الهه هادس

هادس برادر زئوس و فرمانروای مردگان در دنیای زیرین بود.او به خاطر داشتن ذخایر معدنی آهن، خدای توانگری بود و مردم برای رسیدن به ثروت برایش قربانی می‌دادند.او همچنین کلاهی جادویی داشت که وقتی آن را به سر می‌گذاشت ، ناپدید می‌شد. هادس به ندرت به روی زمین می‌آمد. او در عین سنگدلی ،خدایی عادل و منصف بود.

فرزندان از درون مغز

چگونگی تولد عجیب آتنا، سوژهٔ دلخواه نقاشان گلدان‌های یونانی بوده و از زئوس و ایزدبانو متیس - به معنی خرد - زاده شد. به زئوس گفته شد که هر پسری که از متیس به دنیا آید از پدر قوی‌تر خواهد شد، پس زئوس برای جلوگیری از این واقعه متیس را بعلید و سپس دچار سردردهای وحشتناکی شد. به هفستوس دستور داد سرش را بشکافد و از درون آن آتنا بیرون آمد.

آرتمیس

الههٔ آرتمیس، دختر زئوس و همچنین خواهر دوقلوی آپولو بود. او مانند برادرش ارابهٔ زیبایی داشت و شب ها برای سرکشی به نوزادان و کودکان به گردش کی پرداخت. یونانیان باستان آرتمیس را الهه حیوانات و حامی شگارچیان نیز می دانستند و حیوان مورد علاقهٔ این الهه گوزن بود.

آتنا

ایزدبانوی پشتیبان شهر آتن، همچنین ایزد بانوی خرد و پیکار بود و بر دانش‌های ادبی و فلسفه و هنر کنترل داشت. پرندهٔ دلخواهش جغد و درخت مورد علاقه اش، زیتون بود که شهرتش با شهر آتن عجین شده است. در جنگ تروا طرف یونانی ها بود و در سفر بازگشت دراز اودیسه، یار او بود.

▲ **آپولو**

خدای جوان زیبارو، دوقلوی ایزدبانوی شکار، آرتمیس پشتیبان خورشید، نور و شفا و دارو بود و در دلفی معبد زیبایی داشت.

▲ **هفستوس**

خدای لنگ که آهنگر بود تبری ساخت تا سر زئوس را بشکافد. همچنین برای خدای خدایان تخت و سپر ساخت. او خدای آتش و همسر آفرودیت بود.

◄ **دمیتر و پرسفون**

دمیتر و پرسفون، مادر و دختر، هر دو ایزدبانوی غلات بودند. در این مجسمه، هر دو کنار هم نشسته دستمال به‌سر دارند. احتمالاً در دستان آنها عنان گاوهای درشکه بوده که به مرور زمان از بین رفته است.

فون

در این نقاشی اثر هنرمند ایتالیایی پیرو دی کاسیمو (۱۴۶۲-۱۵۲۱) یک فون (ایزد نیم بز) و سگش بر مردهٔ زنی عزاداری می کنند. فون ها شبیه پان، پشتیبان چوپانان و رمه هاشان بودند.

خدای خدایان

زئوس، خدای خدایان، معمولاً در آثار هنری به‌صورت فرد قدرتمند میانسال ریش دار و باجبروت ترسیم می شود که گاهی، آذرخش خود را به همراه دارد.

اروس و پسیکه

اساطیر یونان ترکیبی از داستان‌هایی در مورد خدایان و پهلوانان است که دهان به دهان تغییر می کرد و بنابراین نسخه های گوناگون دارند. خدایان و پهلوانان در دوره های گوناگون تاریخ یونان مشهور شده یا محبوبیت خود را از دست می دادند. این قطعه مجسمهٔ هلنی، اروس، خدایی را نشان می‌دهد که مردم را عاشق می کند و در حال بوسیدن پسیکه ایزدبانوی روح است.

▲ **هرکول**

هرکول، بزرگ‌ترین پهلوان، پسر زئوس از زنی میرا بود. در هنگام نوزادی، با خفه کردن دو مار که به جنگ او فرستاده شده بودند با دست خالی، ثابت کرد پهلوان است. در بزرگسالی ۱۲ کار بزرگ برای پادشاهی به‌نام اوریستئوس انجام داد. در کار نخست، شیری به نام نمین را کشت. در این تصویر روی گلدان، او پوست شیر را به تن کرده است. کار دیگری که در این تصویر نشان داده شده کشتن پرندگان استیمفالیان است که نزدیک دریاچه ای در نزدیک پلوپونز زندگی می‌کردند و با پرهای سمی خود محصولات کشاورزی را خراب و مردم را بیمار می کردند. هرکول با جغجغه‌ای که خدای آهنگر هفستوس به او داده بود آنها را ترساند و با قلاب سنگ به آنها شلیک کرد. او قوی و وحشی و به نوشیدنی های مختلف علاقه‌مند بود .

◀ **پگاسوس**

اسب بالداری که روی سکه نقش شده، پگاسوس است. پهلوان بلروفون آن را رام کرد تا سوار بر آن به بهشت برود. ولی زئوس، خرمگسی فرستاد تا او را نیش زد و بلروفون سقوط کرده روی زمین افتاد.

▲ ساختن آرگو

این نقش برجستهٔ رومی مربوط به افسانهٔ جیسون و آرگونات‌هاست. جیسون، شاهزادهٔ تسالی در شمال یونان و آرگونات‌ها، گروهی پهلوان بودند که همراه او در یک کشتی به‌نام آرگو که خود ساخته بودند سفر می‌کردند. این پهلوانان نگران سفرهای دور و دراز و دشوار برای آزاد کردن بشریت از شر شیطانی هستند که اغلب به شکل هیولا های عجیب درمی آید. جیسون و گروهش برای یافتن پشم زرین که از درختی در نزدیکی دریای سیاه آویزان و توسط ماری حفاظت می شد حرکت کردند. ایزدبانو آتنا در این کار یاور جیسون بود و می توان او را در سمت چپ دید که در ساختن کشتی به آنها کمک می‌کند.

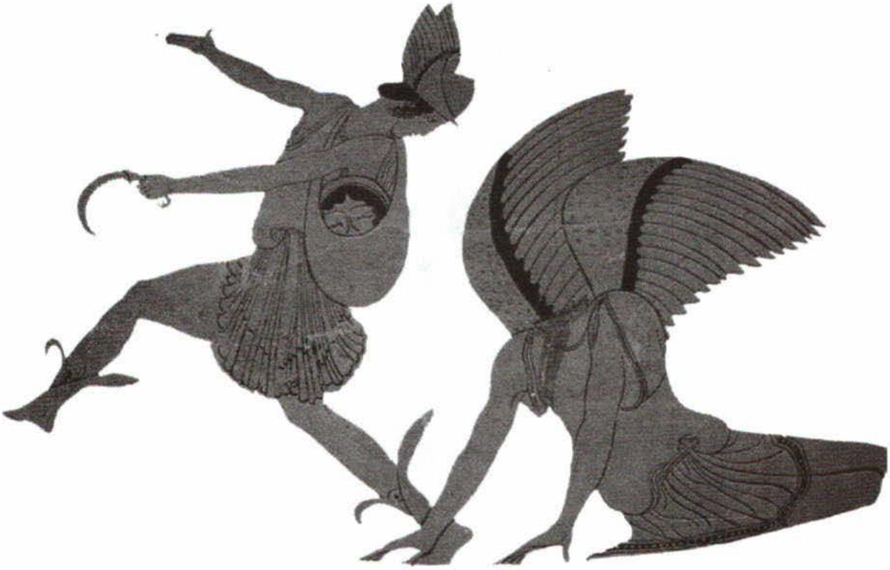
در اوج آسمان ◄

ایکاروس پسر دادالوس، صنعتگر اسطوره ای بود که برای خود و پسرش بال‌هایی ساخت تا بتوانند پرواز کنند. بال ها به‌وسیله موم می چسبیدند. ایکاروس به اعماق آسمان پرواز کرد، در اثر گرمای خورشید موم ذوب شده و به دریای اژه سقوط کرده غرق شد.

▲ **جاذبهٔ چنگ**

ارفیوس، شاعر و نوازنده، چنان نیکو چنگ می نواخت و می‌خواند که می توانست سرکش‌ترین حیوانات وحشی را رام کند و شاخه های درختان در برابرش خم می شدند. او در سفر جیسون و آرگونات ها شرکت کرد و با **موسیقی** اش آنها و نیز امواج را آرام می‌کرد. در این نقاشی زیبا اثر هنرمند هلندی رولاند ساوری (۱۶۳۹-۱۵۷۶) **جادوی موسیقی** او ترسیم شده است. تمام پرندگان و حیوانات وحشی در منظرهٔ جذابی در کنار هم آرمیده اند.

▲ **پرسیوس و مدوسا**

در این نقاشی روی گلدان مربوط به ۴۶۰ پ م پرسیوس پهلوان، سرعفریته مدوسا را بریده است. چون یک نگاه خیره مدوسا می توانست هر کسی را به سنگ تبدیل کند. سر او در کیسه پرسیوس دیده می شود.

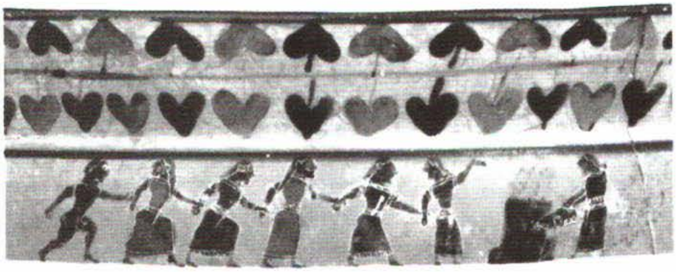
جشنواره ها و مراسم مذهبی

مذهب در حیات یونان نقش مهمی داشت. یونانی‌ها آداب مذهبی را در محراب کوچکی در خانه خود، و به طور معمول در حیاط خانه برگزار می‌کردند. یونانی ها معتقد بودند که می‌توانند با خدایان به توافق برسند. به خدایان، طلا، نقره و حیوان قربانی هدیه می‌دادند، همچنین به افتخار آنان جشنواره ها و بازی‌هایی تدارک می دیدند. در عوض انتظار داشتند خدایان آنها را از بیماری حفظ کنند، از محصولاتشان مراقبت کرده و الطاف دیگری نمایند. ارتباط با خدایان تقویم منظمی داشت، بعضی جشنواره ها هر ساله و بعضی چهار سال یکبار برگزار می شد. خدایان در پرستشگاه‌ها نیز پرستیده می شدند که یکی از مهم‌ترین این مکان‌ها آپولو در دلفی بود. آپولو معروف به خدای پیشگویی، در دلفی به پرسش‌های مربوط به آینده پاسخ می داد. روحانی زن معبد، سخنگوی خدا بود و تعابیر مبهمی ارائه می داد که برداشت های گوناگونی داشت. این مراسم دلفی در دورهٔ مسیحیت نیز همچنان ادامه یافت.

گاو نر مقدس

گاو نر در مراسم مهم قربانی می شد و در تزئینات، حلقه گل و روبان بر گردنش می آویختند و نشان این بود که برای خدایان در نظر گرفته شده است. در تزیین معبدها از الگوی تاج گل بر گردن استفاده می شد.

▲ **پایکوبی**

در جشنواره‌ای در حومهٔ شهر، مردم دست در دست صف بسته و به قربانگاهی می‌روند که در آن آتش افروخته اند و یک زن روحانی و احتمالاً ایزدبانوی ذرت، پشت آن ایستاده سبدی در دست دارد که برای غربال کردن غلات به‌کار می رود.

◄ **قدیم و جدید**

ستون‌های عظیم یک معبد یونانی در پوزیدونیا (پاستوم) در جنوب ایتالیا عروس و دامادی را برای عکس گرفتن در برگرفته‌اند. مردم اعتقاد دارند خرابه های باستانی برای زوج جوان، خوشبختی می آورند.

► **مرکز عالم**

گفته می شد دلفی مرکز عالم است و در این نقطه دو پرنده از دو انتهای زمین به هم می رسند. یونانی ها سنگ بسیار بزرگی به‌نام اومفالوس یا ناف جهان را در آنجا قرار می دادند. این نمونه که در موزهٔ دلفی قرار دارد مزین به شبکه‌ای از نخ های پشمی است که مقدس شمرده می شد.

ارابه ران

بالاتر از معبد آپولو در دلفی برای برگزاری بازی‌ها و مسابقات ارابه رانی به افتخار خدایشان ورزشگاهی ساخته شد. پیروز شدن در مسابقهٔ ارابه رانی بزرگ‌ترین افتخار را داشت و صاحب اسب های برنده برای گرامیداشت این افتخار، سفارش ساخت مجسمه ای می داد. چشمان این مجسمه برنزی باشکوه، از جنس شیشه و سنگ و لب هایش از مس و هدبندش از جنس نقره است. گرچه ارابه و اسب‌ها دیگر وجود ندارد، افسار هنوز در دستان ارابه ران است. این یکی از معروف‌ترین مجسمه های یونان باستان است.

معبد آپولو

دلفی در برگیرندهٔ معبد مهم آپولوست که در شیب تند کوه پارناسوس، محل دید و بازدیدهای آپولو و ایزدبانوان هنرها - که پشتیبان هنرها و موسیقی هستند - قرار دارد. راهی که از کنار ساختمان‌های کوچک (محل نگهداری هدایایی ارزشمند برای خدایان) می گذرد ادامه یافته و بقایای معبد بزرگ را پشت سر می گذارد.

راه آتنا

آتن، شهر ایزدبانو آتنا، راه معروفی بنام پاناتن دارد که به طرف معبدها و قربانگاه‌های آکروپولیس می رود و امروزه در مسیرش به سمت آگورا که بازار و محل گردهمایی بود از ساختمان بازسازی شده استوا - ساختمان دراز و پر از ستون - می‌گذرد که برای بازرگانی و گفتگو به‌کار می رفته است.

پرستشگاه‌آتنا

این پرستشگاه پایین‌تر از معبد آپولو و در مرکز آن، ساختمانی گرد قرار دارد که مشخص نیست برای چه ساخته شده است. هزاران درخت زیتون گرداگرد پرستشگاه، زمینه ای آبی نقره‌ای برای آن فراهم ساخته و یونانی‌ها گمان داشتند که آتنا آفرینندهٔ درخت زیتون است. این درختان برای ساکنان امروزی نیز محصول فراوان می‌دهند.

مراسم قربانی

روی این کاسهٔ پهن که برای صرف نوشیدنی به‌کار می رفته (برگ‌های پاپیتال دور کاسه نشان خدای آب، دیونیس، می باشد) صف دراز مردم دیده می‌شود که به عبادت آتنا می روند. قربانگاه که پیشاپیش در آن مشعلی افروخته اند در سمت راست کاسه دیده می شود. زنی با سینی شیرینی بر سرش صف را هدایت می‌کند و پس از او مردی همراه گاو قربانی و مردی که نی لبک می‌نوازد حرکت می‌کنند. دیگران اشیا و ملزومات عبادت ایزدبانو از جمله تنگ آب در دست دارند و قاطری در عقب، ارابه را می برد.

معبدها

زندگی در یونان متأثر از مذهب بوده و شگفت‌انگیز نیست که معبدهای یونان باستان از ساختمان‌های دیگر بزرگ‌تر و زیباتر بوده‌اند. معبدها جنبهٔ سیاسی هم داشته‌اند چون اغلب برای نشان دادن قدرت، غرور یا سپاس‌گزاری از پشتیبانی خدایان از شهر در جنگ ها ساخته می‌شدند. معبدها از سنگ آهک یا مرمر و بام و سقف آنها از چوب ساخته می شد. بام ها با سفال یا سنگ، فرش می‌شدند و در ساخت آنها از کارگران بسیار کمک گرفته می‌شد. قطعات بزرگ سنگ را با گاوهای گاری ران از معدن آورده و سنگ تراشان با چکش آنها را می‌تراشیدند. ستون‌های بلند را به‌صورت قطعات استوانه ای که میخ های فلزی آنها را به‌هم وصل می‌کرد تراشیده سپس با طناب و قرقره در محل، بالا می‌کشیدند. در سنتوری ها (انتهای سه گوش ستون) مجسمه ها به شکوه و زیبایی معبدهای یونان می‌افزودند.

دماغهٔ سونیون

معبد مرمری ساخته شده در قرن پنجم به نام خدای دریا، پوزیدون، بر تارک دماغهٔ بلندی در جنوب آتن برپا شده و راهنمای کشتی هایی بود که به آتن باز می‌گشتند. شاعر رومانتیک انگلیسی جورج گوردون، لرد بایرون (۱۸۲۴-۱۷۸۸) مسحور زیبایی آن شده است.

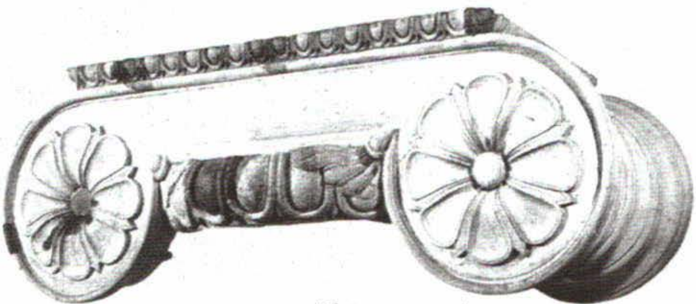
معبد زئوس

جشنوارهٔ بزرگ بین المللی ورزشکاران به افتخار زئوس هر چهار سال یکبار در المپیا بر کرانه های رود آلفیوس برگزار می شد. بقایای عظیم معبد زئوس که در قرن پنجم بنا شده و ساختمان‌های مهم دیگر در آنجا پیدا شدند.

معبد سرس پوزیدونیا

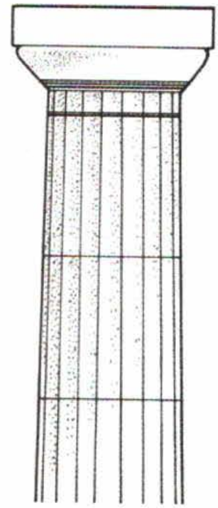
معبد سرس پوزیدونیا (که بعداً پاستوم خوانده شد) در جنوب ایتالیا، جنوب ناپل، مستعمرهٔ ثروتمند یونان و بهترین معبدهای یونان باستان را در خود جای داده بود. یکی از این‌ها معبد سرس (نمونه رومی اش دمیتر) در قرن ششم پ م به سبک دوریک ساخته و به ایزدبانو آتنا تقدیم شد و بعدها به جای کلیسا به‌کار رفت. در طول صدها سال، پاستوم بازدیدکنندگان کمی داشت چون در میان باتلاق و بیشه زار پنهان مانده بود و به همین دلیل ساختمان آن امروزه وضعیت بسیار خوبی دارد.

سرستون گل سرخ

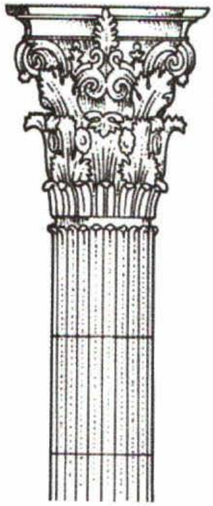
این سرستون عظیم مرمری مربوط به معبد آرتمیس در افسوس ترکیهٔ کنونی است. معبدی که در گذشته در اینجا بوده و در آتش سوزی سال ۳۵۶ پ م در شبی که اسکندرکبیر به دنیا آمد، نابود شد.

▲ دوریک
سبک دوریک، قوی و دارای سرستون تخت است و در یونان مرکزی و نیز در مستعمرات جنوب ایتالیا و سیسیل کاربرد داشت.

▲ ایونیک
سبک ایونیک باریک تر و زیباتر بود و سرستونی با طرح پیچی (حلزون) داشت و در شرق یونان و جزایر آن به‌کار می رفت.

▲ کورنتی
سبک کورنتی به‌ندرت در سرزمین یونان به‌کار می رفت، ولی اغلب در معبدهای رومی مورد استفاده قرار می گرفت. سرستون پرزرق و برق با اشکال برگ کنگر تزیین می شد.

▲ ستون ها و سرستون ها

بیشتر ساختمان‌ها در یونان ستون‌های عمودی و نعل درگاه‌های (تیر) افقی داشتند. این سبک ساخت، احتمالاً از ساختمان‌های چوبی قدیمی تر الهام گرفته شده بود که تنه‌درختان، به منظور پشتیبان بام به‌کار می رفت.

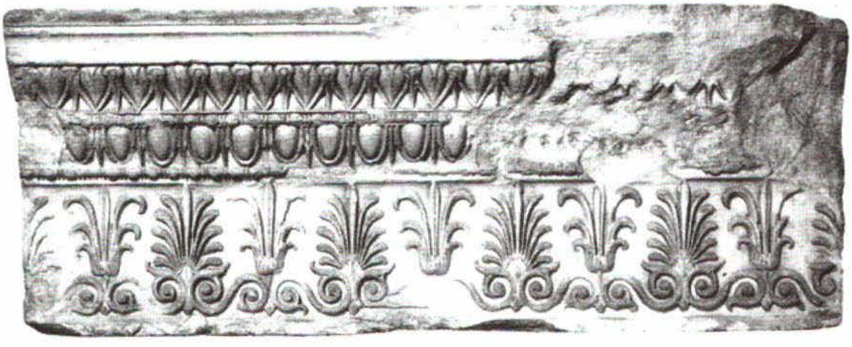
▲ دهان شیر

آب باران گاهی از پشت بام معبدها از طریق ناودانی به شکل کلهٔ شیر تخلیه می شد. این ناودان یک معبد آتنی در پرین، در جنوب اِفسوس، ترکیه امروزی است.

سرستون کورنتی

این سرستون زمانی زینت بخش ساختمان پر ستونی در آسیای صغیر (ترکیه کنونی) بوده و علاوه بر صورتک تئاتری زنانه، برگ‌های کنگری عمیقاً کنده کاری شده در زیر آن، طرح مورد علاقه هنرمندان یونانی است. این گیاه با برگ‌های چرمی گسترده به‌راحتی قابل تشخیص است.

برگ‌های نیلوفر آبی

بر روی این تکه سنگ مرمر، طرح‌های زیبایی از نیلوفر آبی و نخل زینتی و اشکال زیبای دیگر کنده شده است. این لوح، مربوط به قسمت بالایی دیوار شرقی معبد ارختوئوم در آکروپویس آتن می باشد. بام ایوان جنوبی ساختمان روی سبدهایی بر سر زنان زیباروی قرار دارد. پریکلس فرمان ساختن ارختوئوم -که امروزه در محل ساختمان های قدیمی تر باقی است - را در نیمه سدۀ پنجم پ م برای زیباسازی آتن صادر کرد.

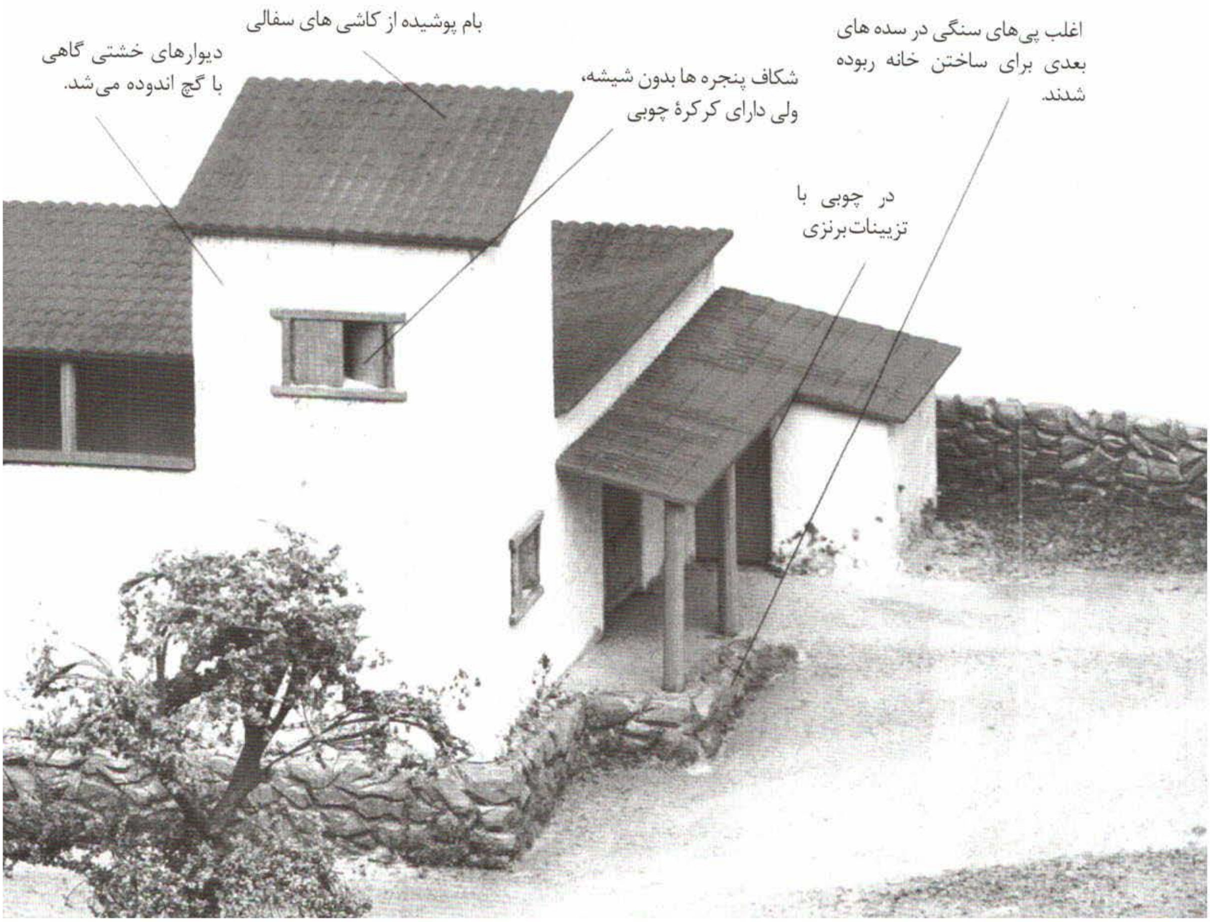

کاشی نخلی بام

قسمت بالای این کاشی پشت بام، مربوط به آپولو در باسا درجنوب یونان می باشدکه به شکل نخل تزئین شده است. مردان این ناحیه به جنگ آوری شهره بوده و احتمالاً آپولو در جایگاه خدای سربازان، پرستیده می‌شده است.

خانه های یونانی

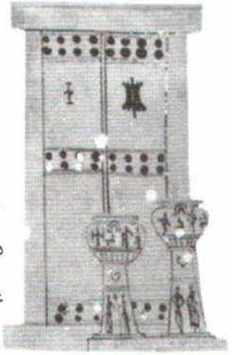
یونانی ها دوست داشتند خانه کاملاً خصوصی باشد. پنجرهٔ کوچک در بالای دیواری از جنس خشت گلی که آفتاب آن را خشک می کرد تعبیه می شد. این کلبه، ساختمانی بسیار ساده دارد، ولی خانه های شهری احتمالاً اتاق‌های بیشتر داشته و تجملی تر بودند. باغچه یا حیاط در میان خانه و تمام اتاق‌ها دور آن قرار داشتند. در حیاط، احتمالاً چاهی وجود داشته که برده های دختر کار شست وشو را آنجا انجام داده و ظرف‌ها را از آب پر می‌کردند. مجسمه‌ای از خدای هرمس که مانع از ورود ارواح شیطانی می شد در ایوان قرار داشت. ترسیم دقیق وضعیت خانه یونانی دشوار است. این کلبه از روی اطلاعات جمع آوری شده از حفاری خانه های روستایی در جنوب آتن درست شده که مربوط به قرن چهارم پ م است.

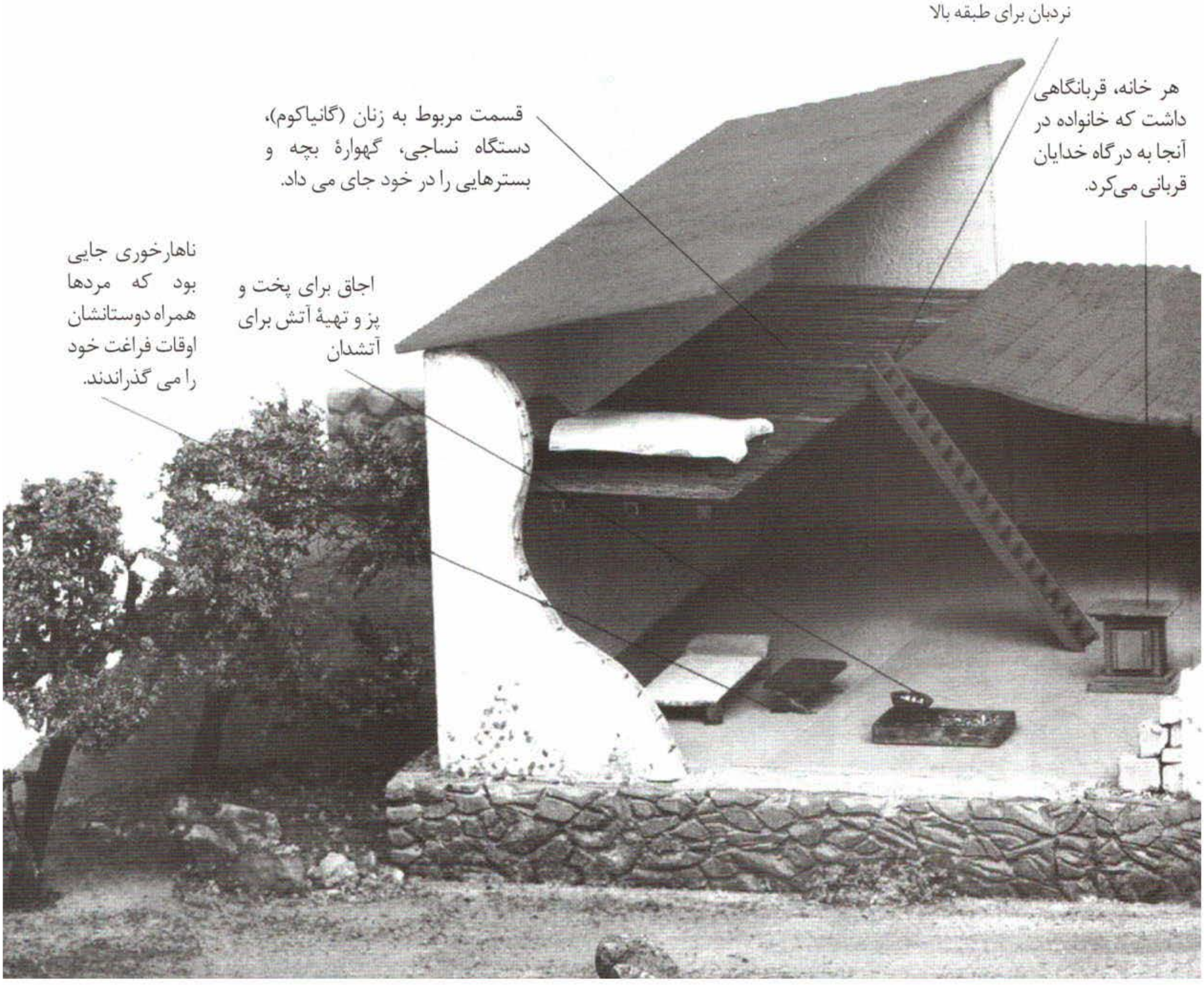
شیر باران

پشت بام بعضی خانه های ثروتمندان ناودانی برای تخلیه آب باران داشت. آب از درون دهانه هایی که گاهی به صورت کله شیر درست شده بود، بر زمین می ریخت.

ارزش چوب

در یونان چوب گران بود و بنابراین درهای چوبی ارزش زیاد داشتند. دو کاسه ای که روی پایه قرار گرفته اند، در مراسم عروسی به‌کار می رفتند.

روی کاشی

انتهای کاشی های روی بام در خانه های ثروتمندان و معبدها گاهی مزین به چهرهٔ انسان و حیوان می شد. کلهٔ این گورگون با موهای پیچ دار و زبان بیرون زده در آغاز، رنگ شفاف داشته و از دور قابل تشخیص بوده است.

تخت خواب

تخت خواب‌ها از چوب درست می شدند، ولی اثری از آنها باقی نمانده است. این زینت برنزی زمانی برای تخت و در نزدیکی سرنصب می شد. وسایل چوبی برای غذاخوری هم به‌کار می رفت.

این طرح زنانه، مربوط به زنی است که گندم آسیاب می کند تا نان درست کند.

زیبارویی بر صندلی

در این نقاشی روی گلدان، زن جوانی که احتمالاً عروس است در خانه اش روی صندلی نشسته برای مراسم آماده می شود. در نقاشی های گلدانی اغلب این صندلی زیبا دیده می شود.

لباس راحت

یونانی‌ها از پشم گوسفندان خود لباس تهیه می‌کردند. پشم را چنان خوب می‌ریسیدند که لباس آن از لباس‌های پشمی امروزی ظریف‌تر می‌شد. لباس‌های نخی سبک‌تر - که از کتان تابیده می‌شد- نیز معمول بود. خانواده‌های خیلی پولدار ابریشم گران قیمت را از مشرق زمین می‌خریدند و در دوران هلنی، درخت توت که کرم ابریشم از برگ آن تغذیه می‌کند در جزیره کاس کاشته شد و صنعت ابریشم محلی به راه افتاد. رنگ روشن به ویژه در میان زنان رایج بود. رنگ بنفش از حلزون دریایی و رنگ نیلی از لارو یک کرم و رنگ‌های دیگر را از گیاهان می‌گرفتند. فقرا لباس‌های بدون رنگ می‌پوشیدند. نوع لباس به جنسیت ارتباط نداشت و به ندرت در طول صدها سال تغییر می‌کرد. لباس اصلی چیتون راسته (تونیک) بود که با سنجاق یا پین در قسمت شانه‌ها بسته و روی آن شنلی کشیده می‌شد.

لیدی همیلتون

سرویلیام همیلتون، سفیر بریتانیا در ناپل در سدهٔ ۱۸، مجموعه‌دار اشیاء قدیمی یونان بود که همسرش اغلب لباس یونانی می‌پوشید.

محافظت دربرابر آفتاب

مردان و زنان با پوشیدن کلاه خود را از آفتاب داغ حفظ می‌کردند، زیرا برنزه شدن در نظرشان زیبا نبود. در صورتی که کلاه نداشتند شنل خود را به روی سر می‌کشیدند تا محافظ صورت باشد وگرنه روبنده‌ای به نام کریدمنون می‌زدند. کلاه سفری لبه پهن یا پتاموس، مانند کلاه این مرد جوان از پشم درست می‌شد، اما کلاهی از جنس خز روباه و پوشال نیز متداول بود. این جوان شنل سفری کوتاهی به نام کلامیس پوشیده که با پین یا سنجاق روی شانه بسته شده است.

پوشش مو

زنان یونان (به‌جز زنان برده) موی بلند داشتند. حالت این زن در دورهٔ کلاسیک متداول بود. موها در پشت سر جمع شده و با تور و روبان نگه داشته می‌شد. هدبند و زینت‌های طلایی مو در مناسبت‌های خاص بسته می‌شد.

چیتون

راحت پوش

گفته می‌شود چیتون در ایونیه در شرق یونان اختراع شده و پارچه‌ای مستطیلی و دو تکه بود و در فاصله گردن تا آرنج‌ها بسته می‌شد تا حالت آستین آزاد به خود بگیرد و در ناحیه کمر با کمک کمربندی جمع می‌شد. نمونه چیتونی که در عکس می‌بینید از پارچه پشمی امروزی درست شده که احتمالاً کمی کلفت‌تر و پرتر از پارچه قدیمی سدهٔ پنجم پ م است. نوعی چیتون قدیمی که گاهی پیلوس نامیده می‌شد در سرزمین اصلی یونان معمول بود و روی شانه‌ها به وسیلهٔ پین‌های بزرگی بسته می‌شد و آستینی نداشت.

تخیل یونانی

سرلارنس آلماتادما اغلب برای نقاشی‌های خود موضوع کلاسیک برمی‌گزید. این معماری و پوشش بیشتر به تخیل او مربوط می‌شود تا دقت تاریخی‌اش.

خانواده

لباس بچه‌ها شبیه پدر و مادرها، ولی احتمالاً تونیک کوتاه داشت. به‌طوری که به راحتی می‌توانستند بدوند. بزرگسالان و بچه‌ها درون خانه پا برهنه بودند، ولی در بیرون، صندل چرمی که چندین تسمه داشت، می‌پوشیدند.

پوشش مردان

این مرد، چیتون و هیماتیون یا ردا به تن دارد و چیتون روی کمربندش آویزان شده است. کارگران معمولاً، چیتون بسیار کوتاه به تن می‌کردند تا آزادی حرکت بیشتری داشته باشند. مردان جوان‌تر گاهی تنها هیماتیون می‌پوشیدند به‌طوری که از یک شانه آویخته و دور باسن پیچیده می‌شد. لباس یونانی لبه‌دار نبود، زیرا به اندازه بافته می‌شد.

دنیای زنان

در یونان باستان زنان محدودیت داشتند و تحت کنترل شدید همسران، پدران و برادران خود بودند و به ندرت وارد سیاست یا فعالیت های اجتماعی دیگر می شدند. بیشتر آنها اموالی به ارث نمی بردند و دسترسی اندکی به پول داشتند. دختر در سن بسیار پایین، ۱۳ یا ۱۴ سالگی ازدواج می‌کرد. شوهرش که قطعاً بسیار بزرگ‌تر بود، توسط پدر او انتخاب می‌شد. هدف اصلی ازدواج، تولید بچه و ترجیحاً پسر بود تا نسل مردانه ادامه یابد. زن تنها با به دنیا آوردن پسر موقعیت اجتماعی خود را افزایش می‌داد. به نظر می‌رسد بعضی ازدواج ها به خوشبختی منجر شده باشد. سنگ قبرهایی به‌دست آمده که نشان از مرگ زنان هنگام زایمان دارد. همچنین نوشته های مهرآمیزی از شوهران سوگوار به‌جا مانده است. با وجود آزادی قانونی بسیار کم، برخی زنان احتمالاً می‌توانستند در زندگی خانوادگی تصمیمات مهمی بگیرند و فعالیتشان در ریسندگی و بافندگی کمک ارزشمندی به خانواده می‌کرد.

تابلوی زن یونانی اثر سر لارنس آلماتادما (۱۹۱۲ - ۱۸۳۶)

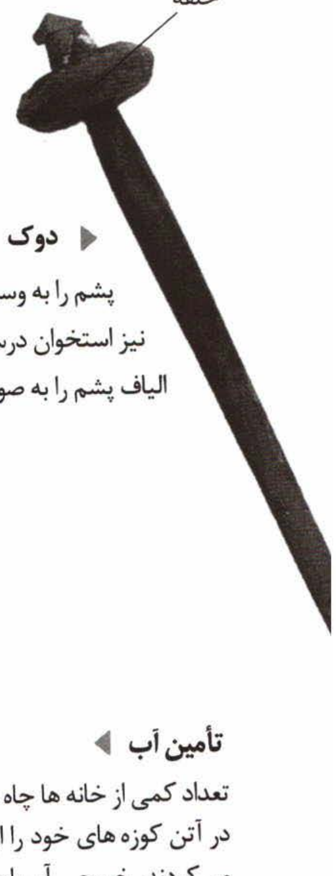
خانه دارها

دختران یونانی به مدرسه نمی رفتند، در عوض در خانه از مادرانشان ریسندگی و بافندگی و خانه داری می آموختند. بعضی که پولدارتر بودند خواندن و نوشتن یاد می‌گرفتند. در این نقاشی روی گلدان، زنی از روی ورق پاپیروس می‌خواند.

◀ ریسندگی

در نقاشی روی این کوزهٔ سفید، زنی با فرموک و دوک، نخ می‌ریسد. فرموک، محوری چوبی یا فلزی بود که در یک سرش میخ و در سر دیگرش دسته ای داشت.

◀ دوک

پشم را به وسیلهٔ دوک می ریسیدند و به نخ تبدیل می‌کردند. دوک از چوب، برنز و نیز استخوان درست می شد. یک سرش وزنه ای به‌نام حلقه دارد و دوک می چرخد و الیاف پشم را به صورت نخ درمی آورد.

تأمین آب ◀

تعداد کمی از خانه ها چاه داشتند و زنان و دختران برده در آتن کوزه های خود را از آب چشمه های عمومی پر می‌کردند. خروجی آب این چشمه به‌صورت کلهٔ شیر آذین شده و زنانی که کوزه هایشان را برسرنهاده و در نوبت استفاده از آن ایستاده‌اند، فرصت مناسبی برای گپ و گفت با دوستان خود یافته اند.

محافظ ران

ریسندگی و بافندگی اشتغال مناسبی برای زنان یونان حتی از خانواده های اشراف بوده و برای آماده کردن پشم جهت بافندگی وسیلهٔ خاصی به‌نام اپینترون روی زانو می‌گذاشتند، سپس پشم را روی آن لوله کرده می کشیدند تا ورق نازکی از پشم به‌وجود آید.

منظرهٔ ریسندگی و بافندگی روی این اپینترون به شیوه ای شبیه نگاتیو کشیده شده است.

ساپفو

ساپفو زن نویسندهٔ اواخر سدهٔ هفتم پ م در جزیرهٔ سبوس در شرق دریای اژه می زیست. به نظر می رسد زنان این بخش از یونان آزادتر از آتنی ها بودند. شعرهای زیبای ساپفو زندگی و احساسات آنها را بازتاب می دهد.

هنگام غذا خوردن، برای روشن کردن اتاق تاریک، لامپ‌های کوچک روشن می‌کردند.

برای سرگرم کردن

بانوان اغلب بایستی در خانه مانده بر انجام کارهای خانه توسط بردگان نظارت می‌کردند. تنها زنانی که هتر نامیده می‌شدند مجاز بودند در سمپوزیوم که بخشی از حیات اجتماعی یونانیان بود شرکت کنند. هترها در نقاشی های روی گلدان هنگام نواختن نی، دیده می شوند. بسیاری از هترها در جنگ ها اسیر می شدند.

وسایل آرایش

زنان ثروتمند وسایل آرایش بسیاری داشتند. پایهٔ این آینهٔ برنزی شبیه یک ایزدبانو - احتمالاً آفرودیت- می‌باشد که کبوتری در دست اوست و دو بچه فرشته دو طرفش پرواز می‌کنند. در ابتدا این آینه چنان صیقلی بوده که صاحبش می توانسته خودش را در آن ببیند. تعداد زیادی صندوقچه، شانه و شیشه عطر نیز پیدا شده اند.

گذر از کودکی

آیندهٔ کودک به طور کلی در دست پدر بود. مادر پس از تولد کودک، او را تحویل پدر می داد او می توانست تصمیم بگیرد آیا کودک زنده بماند یا نه؟ در صورتی که نوزاد دختر یا ضعیف بود یا خانواده از عهدهٔ نگهداری‌اش برنمی آمد، ممـکن بود پدر تصمیم بگیـرد او را در جایی رها کند تا بمیـرد، و گاهی بچهٔ رها شده توسط خانواده های دیگر نجات یافتـه برای بردگی نگهداری می شد، ولی در صورتی که خانواده، نوزاد را رسماً می پذیرفت در روز دهم تولدش نامگذاری شده و مورد محبت واقع می شد. در آتن و بسیاری شهرها تنها پسرها از حدود هفت سالگی به مدرسه می رفتند. در حدود ۱۲ یا ۱۳ سالگی کودکان را بالغ تلقی کرده اسباب بازی‌هایشان را به آپولو و ایزدبانو آرتمیس به نشان پایان کودکی آنان هدیه می‌کردند.

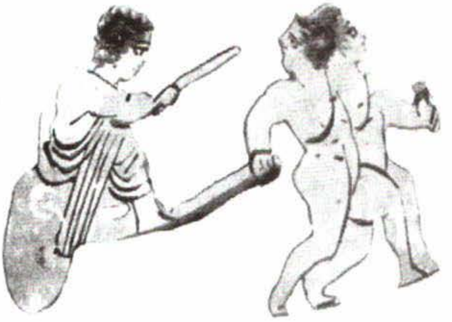

لگن بچه

نقاشی یونانی روی گلدان پسر بچه‌ای را در حال نشستن در لگن نشان می دهد. شبیه این لگن در حفاری های بازار (آگورا) در آتن پیدا شده است.

یک بچه امروزی در لگن باستانی نشسته است.

◀ تندتر، تندتر

نقاشی روی تنگ کوچک، دو پسر بچه را نشان می دهد که دوست خود را سوار بر گاری چوبی می برند. گاهی بزها گاری را می کشیدند. در جشن آتنی ها (آتن استریا) به پسرانی که به سن سه سالـگی می رسیدند جام کوچکی را هدیـه می دادند تا نشان دهند کودکی را پشت سر نهاده اند.

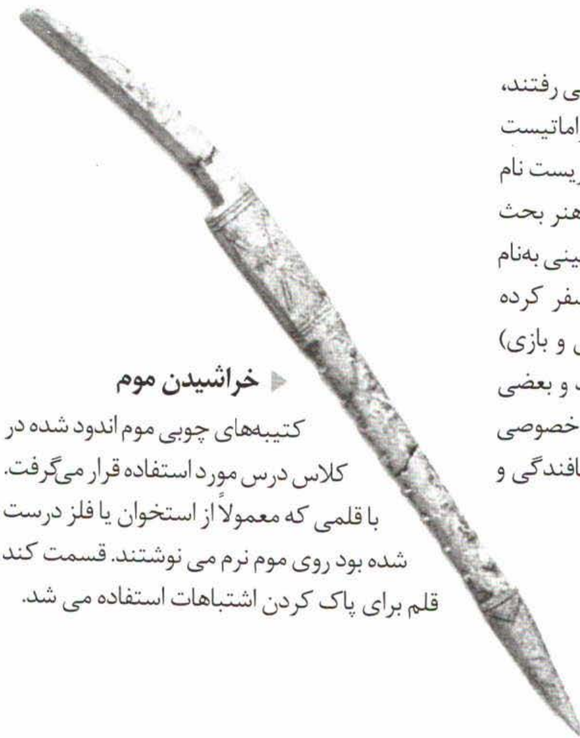

▲ قبر دخترانه

این عروسک باشکوه که برروی یک صندلی بلند قرار گرفته در قبر یک دختر بچه پیدا شد. عروسک، احتمالاً زنی است که می بایست آیندهٔ دختر باشد. اشیاء گلی کوچک به عنوان نشانه های بلوغ کنار عروسک بودند.

تحصیلات

هنگامی که پسرها در هفت سالگی به مدرسه می رفتند، خواندن، نوشتن و حساب را از معلمی که گراماتیست نامیده می شد و موسیقی را از معلمی که کیتاریست نام داشت فرا می‌گرفتند. باید شعر حفظ کرده و هنر بحث کردن را می آموختند. پسرهای بزرگ‌تر را معلمینی به‌نام سوفیت آموزش می دادند که شهر به شهر سفر کرده و دانش آموزان را در گیمنازیوم (زمین ورزش و بازی) درس می دادند. دخترها به مدرسه نمی رفتند و بعضی از آنها که از خانواده های مرفه بودند از معلم خصوصی خواندن و نوشتن و از مادر خود ریسندگی و بافندگی و ادارهٔ خانه را فرا می‌گرفتند.

◄ خراشیدن موم

کتیبه‌های چوبی موم اندود شده در کلاس درس مورد استفاده قرار می‌گرفت. با قلمی که معمولاً از استخوان یا فلز درست شده بود روی موم نرم می نوشتند. قسمت کند قلم برای پاک کردن اشتباهات استفاده می شد.

▲ محافظ

پسرهای خانواده های پولدار همراه برده ای به‌نام پلاگوگ، که در این تصویر روی گلدانی پشت سر شاگرد نشسته و عصای بلند در دست دارد به مدرسه فرستاده می شدند . پسر در برابر معلم ایستاده و معلم از روی پاپیروس می خواند.

آموزش جنگی

از قدیم، پسرها می باید قدرتمند بار می آمدند تا بزرگ شده و سربازانی خوبی می شدند. بنابراین معلمین ویژهٔ تربیت بدنی به نام پدوتریب وجود داشتند که برای آموزش ورزش‌ها از جمله کشتی به شاگردان در پالستر که ساختمانی دراز و کوتاه با رختکن و سالنی پرستون با کف شنی بود و در همه شهرهای یونان وجود داشت کمک می کردند.

پالستر در المپیا

همراه گلی

اغلب اسباب بازی‌های کودکان از چوب یا پارچه درست می شدند، گرچه اثری از آنها نمانده است. کودکان همچنین عروسک های گلی داشتند که احتمالاً کوزه گران از گل باقی مانده از کار درست می کردند. این سوارکاران دست ساخته با رنگ آمیزی روشن، در قبر کودکان گذاشته می شدند تا در زندگی پس از مرگ همراهشان باشند.

سرگرمی و بازی

یونانی های پولدار، به‌ویژه آنهایی که در شهرهای کوچک می‌زیستند، اوقات فراغت زیادی صرف گپ زدن، برگزاری ضیافت شام، دیدار از ژیمنازیوم و انواع بازی‌های گوناگون می‌کردند. موسیقی هم اهمیت ویژه ای داشت و در مراسم تولد، عروسی و عزا ترانه می‌خواندند، ترانه های عاشقانه، رزمی و سپاسگزاری از خدایان برای برداشت محصول. انواع سازهای زهی مانند چنگ، لیر و کیتارا (نوعی لیر) و سازهای بادی مانند سیرنیک یا پان فلوت داشتند که از نی های کوتاه و بلند درست می شد. متأسفانه از موسیقی یونان باستان هیچ اثر کتبی باقی نمانده و تنها می توان از تصاویر در نقاشی های روی گلدان حدس زد که موسیقی آنها لحن کند و کشداری داشته است.

▲ **ارکستر سه نفره**

ارکستر سه نفره با سازهایشان در این نقاشی گلدانی دیده می شوند. در روی صندلی، ایزدبانوی هنر، ترپسیکور نشسته و سخت سرگرم نواختن چنگ است در حالی‌که دو نفر دیگر لیر به دست سراپا گوش ایستاده اند. مرد سمت راست نوازندهٔ افسانه‌ای، موسیوس، است. ایزدبانوان هنر، در پشتیبانی از هنرها جزو خدایان فرعی و دون پایه به حساب می آمدند.

صدای سنج

روی این سنج برنزی نام صاحبش، اواتا نقش بسته است. آلات موسیقی کمتری از آن دوران باقی مانده، ولی اغلب در نقاشی های روی گلدان می توان آنها را دید.

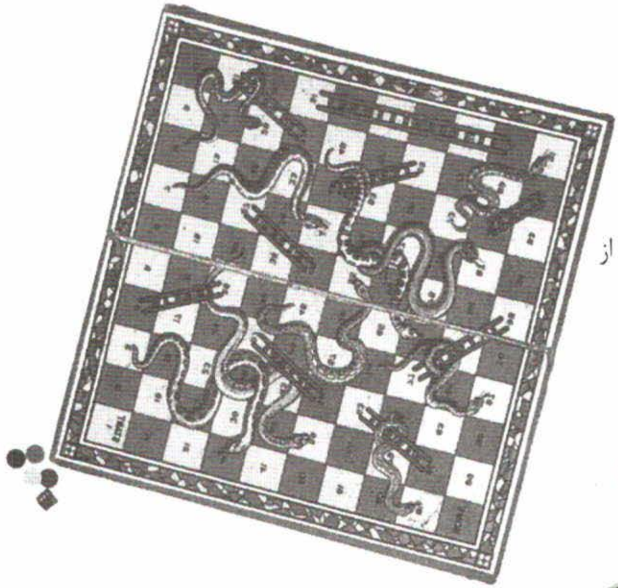
لیر بزرگ

کیتارا، سازی که این زن می نوازد، از نوع لیر، اما بزرگ‌تر و از جنس چوب بود. او بسان گیتارزنان کنونی، زخمه را بر سیم ها می‌کشد و احتمالاً همزمان آواز می‌خواند یا شعری دکلمه می‌کند. معمولاً نوازندگان حرفه ای، کیتارا می نواختند. این مجسمه در شهرکی یونانی نشین در جنوب ایتالیا ساخته شده است.

نبرد روی صفحه

به اعتقاد هرودوت، مورخ یونانی سدهٔ پنجم، بازی روی صفحه (تخته نرد) در لیدیه واقع در آسیای صغیر اختراع شد. ژتون ها، تاس و مهره هایی از جنس سنگ، استخوان و گل پیدا شده‌اند. در بعضی نقاشی های روی گلدان، جنگجویان، هنگام استراحت در زمان جنگ، سرگرم بازی روی صفحه دیده می شوند. در اینجا دو پهلوان یونانی، آژاکس و آشیل سرگرم بازی تخته نرد یا شطرنج دیده می شوند.

بازی روی صفحه‌ای شبیه مار و پله امروزی بیش از ۲۰۰۰ سال پیش شناخته شده بود.

هدف‌گیری

کوتابوس، نوعی بازی ساده و معروف است که اغلب در پایان مهمانی تنها میان مردان معمول بود. بازیکنان دستهٔ جام خود را گرفته، لرد آن را به طرف هدفی پرتاب می‌کردند و برنده کسی بود که دقیق تر از همه به هدف می‌زد. در این صحنهٔ جادویی، بچه اردک، زنی را هنگام هدف گرفتن تماشا می‌کند.

تناسب اندام

پسران باید از بدنی متناسب و شکیل برخوردار می‌شدند و مشت زنی، ورزشی بود که برای آنها در نظر گرفته می‌شد. مشت زنان قدیمی به‌جای دستکش، دور دست و مچ خود، تسمه (هیمانت) چرمی می پیچیدند به‌طوری که انگشت دست بیرون می‌ماند.

یک قل دو قل

بسیاری به بازی ناکل بونز که مهره‌های آن با پاشنه حیوانات سم دار کوچک درست می‌شد، علاقه‌مند بودند. این بازی، شبیه یک قل دو قل بوده و به گفتهٔ یک نویسندهٔ کلاسیک «بیش از هر چیز یک بازی زنانه» بوده است.

دختری که برده است

این دختر برده با دامن پیله دارش با به هم زدن قاشقک، احتمالاً در حال انجام حرکات موزون می‌باشد.

فر خوردن

نخی به دور این فرفره بسته شده و در داخل شیارهای آن قرار می‌گرفت. با کشیدن نخ، به فرفره ضربه وارد شده و در موقع قرارگرفتن در زمین شروع به چرخش می‌کرد.

خور و خواب

مردهای یونانی به خاطر دوستان خود ضیافت یا جشن شادمانی (سمپوزیون) برپا می‌کردند که گاهی جمع و جور و خصوصی و گاهی گسترده و عمومی بود. سمپوزیون خصوصی در غذاخوری خانه (اندرون) برگزار می شد که پس از شام برای استفاده مردها اختصاص می یافت. صحنه های سمپوزیون در بسیاری نقاشی های روی گلدان دیده می شود. جای زنان اشراف در سمپوزیون نبود. میهمانی با پذیرایی نوشیدنی و خواندن ترانه هایی برای خدایان آغاز می شد. مهمانان تاج گل و عطر می‌زدند، در آغاز شاید در مورد سیاست و فلسفه بحث می‌کردند، ولی وقتی خستگی برآنها غلبه می‌کرد به بذله گویی، گفتن چیستان و قصه می پرداختند. سرانجام پس از پایان یافتن سمپوزیون، مهمانان بر بسترهای راحت می آرمیدند و زنان و بچه بردگان به تمیز کردن محل می پرداختند.

نقاشی مقبره

بر دیوار مقبره ای در پاستوم، مستعمرهٔ یونانی ها در ایتالیا منظره ای از ضیافت کشیده شده و در آن مردان جوان روی تخت ها لم داده و برده ها روی میزهای کوچک غذا و نوشیدنی می چینند.

جام

این نوع جام که شکل کله قوچ دارد و روی آن صحنهٔ ضیافت با مهمانانی که بر تخت و ناز بالش تکیه داده‌اند، نقاشی شده مخصوص سمپوزیون بوده و تصویر روشنی از شیوهٔ زندگی راحت مردان ثروتمند آتنی به ما می دهد. این جام پایه ندارد و احتمالاً دست به دست می چرخیده است.

ظرف نوشیدنی

یونانی ها، به نوشیدنی های مختلف علاقهٔ خاصی داشتند. آنها چه فقیر و چه غنی معمولاً نان را در نوشیدنی های مختلف خیس کرده و سپس می خوردند. بنابراین یونانی ها در ساخت و استفاده از انواع ظروف مخصوص که از گل و گاهی برنز درست می شد تبحر فراوان داشتند و در حفاری‌ها ظروف برنزی بزرگ و گلی فراوانی به دست آمده است.

در یونان، زیتون فراوان بوده و کاسه های پر از زیتون سبز و سیاه احتمالاً به عنوان اشتها آور در سمپوزیون پذیرایی می شد.

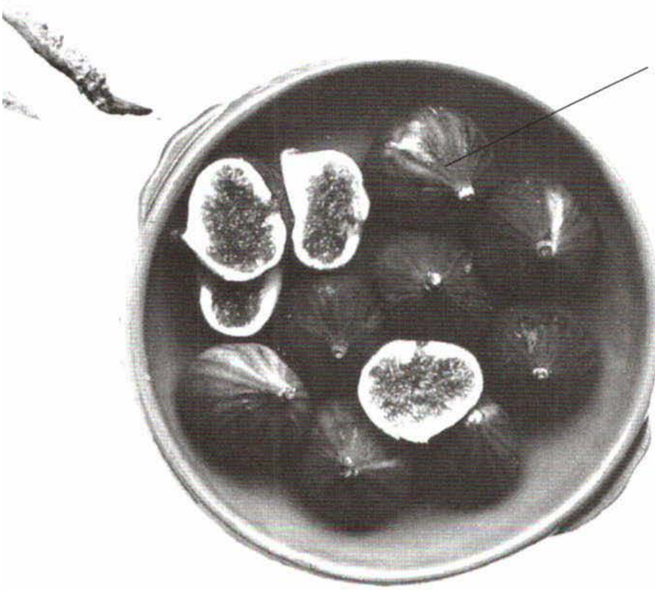
حتی ساکنان شهرها در خانه به نگهداری بز می پرداختند تا شیر و پنیر آنها را تأمین کنند.

نان و پنیر بز

خوراک به‌یاد خدایان

یونانی ها گندم و جو می‌کاشتند و با آنها نان و حلیم، که جای مهمی در وعده های غذایی شان داشت درست می‌کردند. آنها همچنین عدسی، نخود، پیاز، سیر و کلم فراوان می خوردند. گوشت را عمدتاً در هنگام قربانی کردن مثلاً در جشن های مذهبی که گوشت حیوان قربانی شده در میان پرستشگران تقسیم می‌شد می‌خوردند و معمولاً منبع اصلی تأمین پروتئین، ماهی و پنیر بود. میوه هایی چون انار، انجیر، سیب و گلابی وجود داشته، ولی پرتقال و لیمو تا مدت‌ها بعد در یونان کاشته نمی شد.

انجیر در غذای امروزی

شیرین کننده

برای رویش درختان دارای عمر زیاد مانند انجیر، هـوای خشک تابستان، باران‌های زمستان و جذب دراز مدت آفتـاب در زمستان بسیار مطلوب است. برای دسـر، میوه هـای شیرینی چون انجیر به‌خوبی جای قند را می گیرد. در تهیه و پخت شیرینی و بیسکویت نیز از عسل استفاده می شد.

محصولات دریایی

هشت پا و ماهی مرکب در آب های پیرامون یونان فراوان اند و ماهی جزء وعده های غذایی همه مردم به شمار می رفت . هنوز هم غذای دریایی سهم عمده‌ای در آشپزی یونانیان دارد.

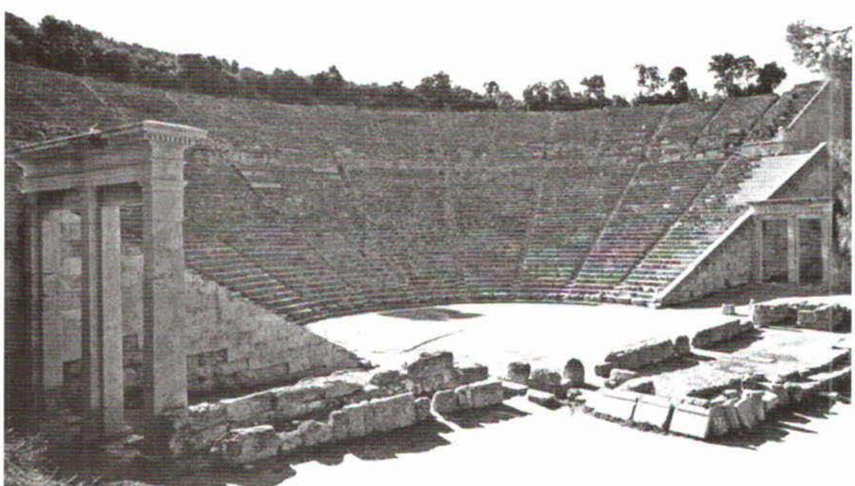
اوزون برون برروی برگ بو،
دیس غذایی امروزی

خوراک ماهی

در سمپوزیون، ماهی فراوان صرف می شد، چون بسیاری شهرک های یونانی کنار دریا قرار داشته و ماهیگیران با قایق به دریا می رفتند تا ماهی کفال، تُن، ماکرو و اوزون برون صید کنند. این ماهی اوزون برون برروی برگ بو قرار داده شده است. یونانی ها برگ تازۀ گیاهان را چاشنی غذای خود می‌کردند.

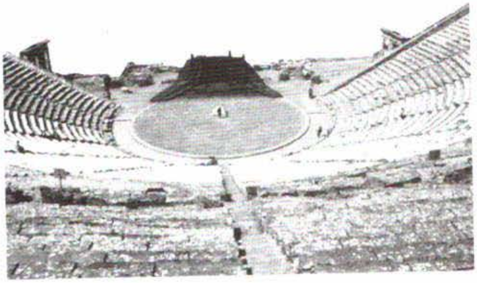
سفر یک روزه

تماشاخانه های یونان از جمله دیدنی ترین ساختمان‌های به‌جامانده از دوران باستان هستند. مردم آتن یا شهرهای مقدسی چون دلفی و اپیدور برای دیدن نمایش هایی به افتخار خدایان هجوم می‌بردند. اجراهایی که در آتن برای خدای دیونیس، انجام می شد رفته رفته به صورت نمایشنامه های امروزی درآمد. از نیمهٔ سدهٔ ششم پ م این نمایشنامه‌ها در جشنوارهٔ بهارهٔ دیونیس در قالب مسابقه برگزار می شدند و تا سدهٔ پنجم پ م تراژدی و کمدی هایی اجرا شد که بسیاری تاکنون باقی مانده اند. در آتن، تماشاچیان گاه روزهای زیادی در تماشاخانهٔ دیونیس در قسمت پایین آکروپولیس به تماشای نمایش‌ها می پرداختند. جالب است که حتی نقش های زنانه را مردان بازی می‌کردند، چون همهٔ بازیگران مرد بودند. در صحنه، بیش از سه مرد نمی توانستند همزمان حرف بزنند، ولی گروه کر که چندین بازیگر بودند روی نحوهٔ نمایش نظر می دادند و با تماشاچیان مستقیماً حرف می‌زدند. موسیقی همراه نمایش در فضای صاف و مدوری به نام ارکستر اجرا می شد. احتمالاً زنان را اصلاً به تماشاخانه راه نمی دادند.

▲ **اپیدور**

نمای نزدیک از تماشاخانهٔ ۱۴۰۰۰ نفری اپیدور، وضعیت اجرای بازیگر را نشان می دهد. تالاری که با دقت منحنی شده شبیه کاسهٔ بزرگ نیم دایره ای در بدنهٔ تپه تعبیه شده است. شکل آن تنها برای جلوهٔ ظاهری طراحی نشده، بلکه صدا نیز بدین صورت تقویت می شود و صدای بازیگران ارکستر در ردیف آخر شنیده می شود.

چشم پرنده

در ردیف آخر در اپیدور که بنشینید می توانید تمام زوایای اجرا را ببینید. در اینجا آرایش موقتی برای یک نمایش امروزی را می بینید.

اوریپید

حالت این سردیس نشان از جدی بودن موضوعاتی دارد که اوریپید نمایش نامه نویس یونانی به‌کار می برد و برخی از آنها در مورد وحشت از جنگ بود که آتنی ها را نگران می‌کرد، زیرا عموماً از رفتار وحشیانهٔ دشمنان آتن به کنایه حرف می‌زدند.

خستگی

این مجسمهٔ کوچک یک بازیگر کمدی را نشان می دهد که لباس پیرزنی به تن و صورتکی با پوست چروکیده و موهایی مواج دارد که به طرف عقب جمع شده و از فرط خستگی به صندلی تکیه داده است.

سوفوکل

چهرهٔ نمایش نامه نویسان معروف تنها پس از مرگ ترسیم شده است، بنابراین شباهت کاملی با اصل ندارند و تنها به افتخار نویسندگان بزرگی چون سوفوکل مجسمه هایی از آنها تهیه می شد. طرح بالا، مربوط به جلد متن چاپ شدهٔ نمایشنامه های سوفوکل در سدهٔ ۱۹ میلادی می باشد. نمایشنامه های سوفوکل در مورد خانواده های سلطنتی و افسانه ای و زندگی تراژیک آنهاست، مانند: اودیپ پادشاه یا الکترا دختر آگاممنون که امروزه نیز تماشاچیان را به خود جلب می‌کنند.

نمایش زنده و جذاب یونانی

تصویر، مربوط به گروه بازیگران تئاتر ملی سلطنتی بریتانیاست که سه نمایشنامه به نام اورسیتا اثر نمایش‌نامه‌نویس آتنی، آخلیوس، را اجرا می‌کنند. آنها مرگ آگاممنون پس از جنگ تروا و چگونگی انتقام گرفتن پسرش، اورست، را روایت می‌کنند.

زنی جوان در نقش ایزد بانوی هنر با صورتکی در دست، یکی از بازیگران نمایش کمدی یونانی سدهٔ چهارم پ م است.

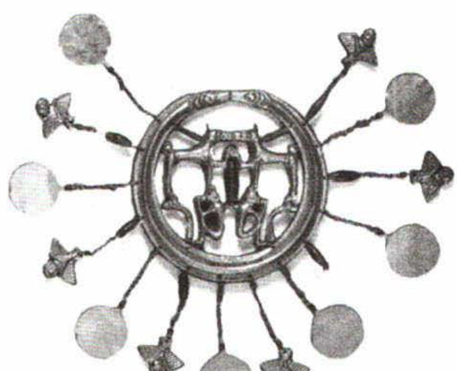
کلاه پر زرق و برق نشان این است که این مرد ریشو، ثروت خود را صادقانه کسب نکرده است.

مجسمه های یادگار

مجسمه هایی که از آغاز رنگ درخشانی داشتند، احتمالاً یادگار دیدار از تماشاخانه بوده اند. مجموعه های کامل بازیگران نمایش‌نامه در بعضی از قبرها پیدا شده و این مجسمهٔ زیبای زنانه احتمالاً یک ایزد بانوی هنر و یکی از نه پشتیبان هنر در اسطوره شناسی یونان است.مجسمهٔ بازیگر ریشو، مربوط به نقش منفی در یک نمایش کمدی یونانی است که از دسترنج هتارون ها پولدار شده بود.

اندام زیبا

در نظر یونانی‌های باستان زیبایی و تمیزی مهم بود و مردان و زنان ترسیم شده در مجسمه ها و روی گلدان‌ها قامتی کشیده و زیبا و لباس‌های موجدار زیبا دارند. مردان جوان نهایت مراقبت را از اندام خود به عمل می آوردند تا قوی و متناسب باشد و بتوانند سربازان و ورزشکاران نیکویی باشند، در مسابقات، برهنه ظاهر می شدند تا اندام متناسب خود را نشان دهند و پس از تمرینات، مردان و پسران بدن خود را با روغن زیتون چرب می کردند تا پوستشان لطیف بماند. زنان همهٔ بدن خود را می پوشاندند و هنگامی که از خانه بیرون می رفتند چیزی به سر خود می بستند، ولی سعی می کردند لباس‌هایی را بپوشند که در تابستان سبک و خنک باشد. آنها همچنین روغن های معطر به خود زده و تا جایی که ممکن بود از تابش آفتاب پرهیز می‌کردند، زیرا شخص برنزه را زیبا نمی‌دانستند. زنان پولدار جواهرات پر زرق و برق به خود می‌آویختند.

گنجینهٔ آجینی

این لنگه گوشواره همراه یک آویز در جزیرهٔ آجین پیدا شده و مربوط به دوران مینوسی است. روی دایره، نقش یک مار و در میان آن، دو سگ بر سر میمون‌هایی ایستاده‌اند.

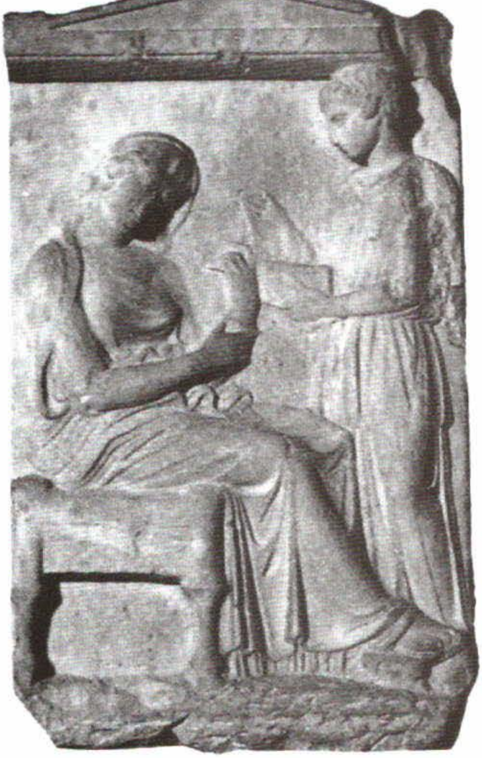
جای پودر

زنان از ظرف گرد و پهن مخصوصی به نام پیکس برای نگهداری عطر و وسایل آرایش استفاده می کردند که گاهی منظرهٔ ریسندگی و بافندگی زنان روی آن کشیده شده است.

مُدگرا

این تصویر، مجسمهٔ سفالی یک زن یونانی است که تونیک (چیتون) و شنل به تن و بادبزنی در دست دارد. آثار رنگ روی مجسمه نشان از رنگ روشن لباس‌ها دارد. آرایش مو خیلی مفصل بود و این زن علاوه بر آن پوششی روی موها دارد. در تاناگرا، مرکز یونان نمونه هایی از این مجسمه ها پیدا شده است.

آرایش مرده

جواهرات، نشان ثروت و دارایی بود. در کنده کاری درون این مقبره، یک برده در حالت ایستاده به زنی که احتمالاً شخص مرده باشد دستبند می دهد.

حمام

یونانی ها مرتباً حمام می‌کردند. در این سفالینه می بینید که وان یونانی ها کوچک تر از وان امروزی است و در این نمونه در پای وان گودالی هست زن می‌تواند آب جمع شده در آن را دوباره روی بدن خود بپاشد.

سنجاق سینهٔ
(فیبولا) نقره

مدالیون نقره

این مدالیون نقره احتمالاً زمانی بخشی از زینت یک کاسه بوده است و دختری را هنگام تقدیم هدیه به آفرودیت، ایزد بانوی زیبایی، نشان می دهد. آفرودیت بر سنگی نشسته که نقش گل و بته دارد و او چرخیده تا به اروس نگاه کند که از سر بازیگوشی سبدی را وارونه بر سر گذاشته است. دور مدالیون یک جفت سنجاق سینهٔ (فیبولا) نقره قرار گرفته و با یک زنجیر دراز بافته شده از جنس نقره به هم متصل شده‌اند و احتمالاً برای بستن شنل به‌کار می‌رفته است.

گوشواره های زیبا

بیشتر گوشواره ها با طلا و نقره مدلسازی و برای قرار گرفتن در سوراخ پایین گوش (میخی) ساخته می‌شدند. درون قایق ها ساحره های کوچکی به صورت موجودات نیمه پرنده، نیمه زن دیده می شوند.

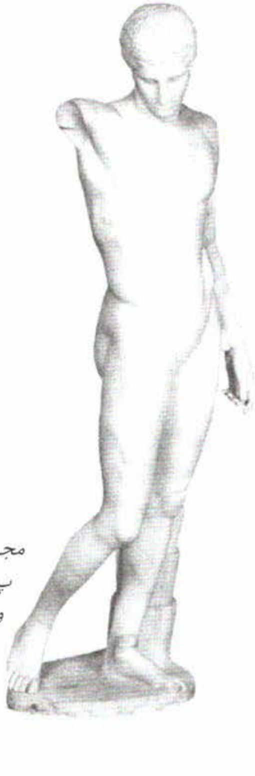
پوشش سر

تاج و گل سینهٔ طلایی، زینت بخش مجسمه های نیم تنهٔ خدایان و ایزد بانوان در مراسم ها و جشنواره ها بود. این تاج ها گاهی بر سر نظامیان در قبرها قرار داده می شد.

عطردان

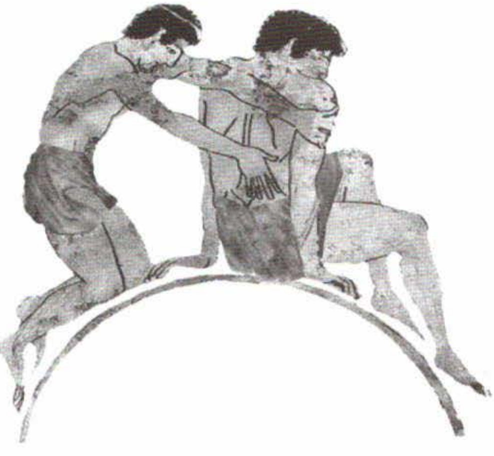
در کورینت و رودس، عطر می‌ساختند و به کشورهای دیگر صادر می‌کردند. این شیشهٔ رنگ آمیزی شده احتمالاً برای عطر به‌کار می‌رفت. بیشتر عطردان‌ها از گل ساخته می‌شدند و صدها نمونه از آن پیدا شده است.

مجسمه قرن پنجم پ م از ورزشکار وست ماکوت

ورزشکار نمونه

این مجسمه رومی از روی نمونهٔ برنزی اثر پیکر تراش مشهور یونانی، پولی کلیتوس، ساخته شده که بسیار علاقه‌مند نشان دادن اندام متناسب مردان بود و مجسمه های بدن برهنه ورزشکاران را می ساخت. در المپیا مجسمه ای وجود دارد که متعلق به یک تنهٔ یونانی بوده، زیرا سوراخ های جای پاها دقیقاً متناسب و به اندازه درست شده‌اند. بر روی پایه نام مشت زن جوانی به‌نام کینیس کاس حک شده است.

مالش روغن زیتون

در این نقاشی روی گلدان، یک ورزشکار پشت دوست خود را با روغن زیتون مالش می‌دهد. پس از مالش، مازاد روغن با یک لیسه برنزی منحنی شکل مخصوص جمع‌آوری می‌شد.

بازی‌های یونان

یونانی‌ها ورزش را برای تربیت جنگجویان و شیوه‌ای برای قدردانی از خدایان، ارزشمند می‌دانستند. بسیاری مسابقات ورزشی، محلی بودند، ولی چهار جشنواره ورزشی بزرگ، مردان سراسر یونان را به خود جلب می‌کرد که مهم‌ترین آنها بازی‌های المپیک بود که چهار سال یکبار به افتخار زئوس در المپیا برگزار می‌شد. موفقیت در این بازی‌ها برای خانوادهٔ ورزشکار و نیز برای شهر زادگاهش افتخارآمیز بود.بعضی ورزشکاران موفق تقریباً جایگاه اسطوره‌ای پیدا می‌کردند. در طول بازی‌ها، جنگ‌ها متوقف می‌شدند تا مردم به سلامت در راه المپیا رفت و آمد نمایند. بسیاری معبدهای زیبا و ساختمان‌های دیگری که مورد استفاده ورزشکاران و تماشاگران بودند در حفاری‌ها پیدا شده‌اند. در دوران رومیان نیز بازی‌ها ادامه یافت تا در اواخر سدهٔ چهارم به پایان رسید. در آتن نیز بازی‌های چهار سال یکبار (بازی‌های پاناتن) به افتخار آتنا به عنوان بخشی از جشنوارهٔ مذهبی او برگزار می‌شد و تعطیل عمومی مهمی بود. رعایت انضباط در بازی‌ها، لازم و نقض قوانین، مجازات شدیدی در برداشت.

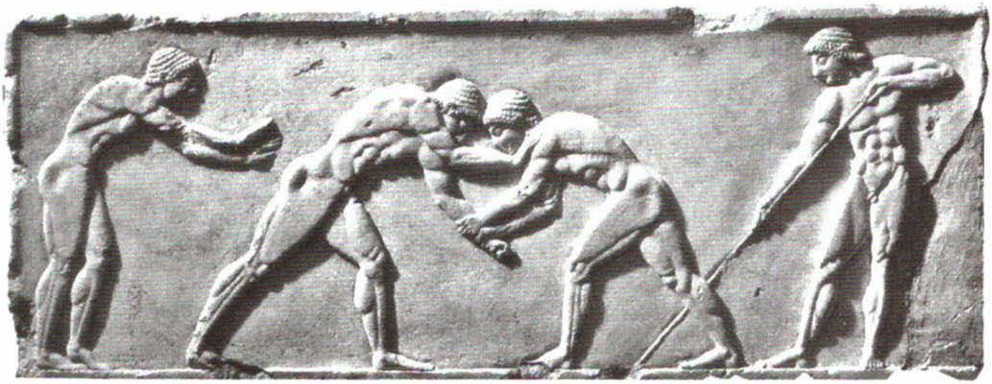
قهرمانان

این مجسمهٔ برنزی سدهٔ چهارم پ م مربوط به یک سوارکار حرفه‌ای و اسب پیروز اوست. سوارکاران که از صاحب اسب مزد می‌گرفتند بدون رکاب می‌راندند و این بسیار دشوار بود.

جایزه

این صحنهٔ مشت‌زنی (۳۳۶ پ م) روی نوعی روغندان نقاشی شده که به عنوان جایزه به ورزشکاران پیروز جشنوارهٔ ورزشی آتنا اعطا می‌شد. در اینجا دو مشت زن با ماهیچه‌های برآمده سرگرم مبارزه‌اند و به‌جای دستکش مشت‌زنی، تسمهٔ چرمی به دور مشت خود پیچیده‌اند.

▲ وقت آموزش

هر چند کشتی ورزش عمومی بود، یکی از خطرناک‌ترین ورزش‌های یونان به حساب می‌آمد. پشت پا انداختن به حریف مجاز، ولی گاز گرفتن و چشم درآوردن ممنوع بود. مرد سمت چپ در این پایهٔ مجسمه در حالت استارت و مرد سمت راست نیزه‌اش را امتحان می‌کند.

◀ ورزشگاه دلفی

ورزشگاه دلفی با گنجایش ۷۰۰۰ نفر در بلندترین نقطهٔ این شهر باستانی قرار دارد. قدمگاه‌های استقرار در میدان و نیز بسیاری از سکوهای نشستن به ویژه آنهایی که از سنگ کوه تراشیده شده‌اند، باقی مانده‌اند.

روح المپیک ▶

روح بازی‌های المپیک در آثار هنرمندان تصویر می‌شد، مانند این تصویر آلمانی مربوط به سدهٔ ۱۹ که ورزشکاران برهنه در برابر ستون‌های کلاسیک تمرین می‌کنند.

▲ **مسابقات پنجگانه**

این صحنه، ورزشکاران را هنگام شرکت در مسابقهٔ پنجگانه شامل پرتاب دیسک، نیزه، پرش، کشتی و دو نشان می‌دهد.

◀ **دیسک اهدایی**

نوشتهٔ روی این دیسک برنزی در سدهٔ ششم پ م نشان می‌دهد که وزشکاری به نام اگزوایداس آن را پرتاب کرده و پس از برنده شدن در مسابقه، دیسک را به کاستور و پولوکس، پسرهای دوقلوی زئوس اهدا کرده است. پولوکس قهرمان پرتاب دیسک بود.

◀ **پرش‌های بلندتر**

ورزشکاران شرکت کننده در پرش طول، از سنگ یا وزنهٔ سربی استفاده می‌کردند. این نمونهٔ رومی، شیارهایی داشت که محکم در دست قرار گیرد. ورزشکاران احتمالاً هنگام گرفتن وزنه، بازوی خود را عقب می‌کشیدند تا هنگام تیک آف نیروی رانش اضافی ایجاد کنند.

پرتابگر دیسک ◀

این مجسمهٔ مرمری معروف پرتابگر دیسک، از روی نمونهٔ یونانی و احتمالاً توسط پیکرتراش معروف، میرون، ساخته شده است.

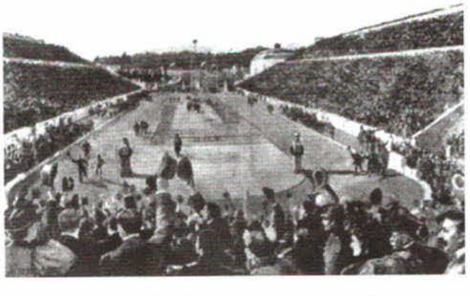
▲ **مشعل**

یک دونده که مشعل بازی‌های المپیک سئول در ۱۹۸۸ را حمل می‌کند. در بازی‌های آتن حرکت مشعل در تاریکی انجام می‌شد و تیم برنده در قربانگاه معبد زئوس یا آتنا آتش می‌افروخت.

▲ **بازی‌های امروزی**

امروزه، سنت المپیک نیز هر چهار سال یکبار در دو قسمت بازی‌های تابستانی و زمستانی برگزار می‌شود. شهرهای دنیا با ساختن ورزشگاه‌های جدید المپیک و تسهیلاتی برای سکونت انبوه ورزشکاران، رسانه‌ها و رواج توریسم و تجارت و جریان پول خارجی در کنار این رویداد جهانی ورزشی برای میزبانی شدیداً رقابت می‌کنند.

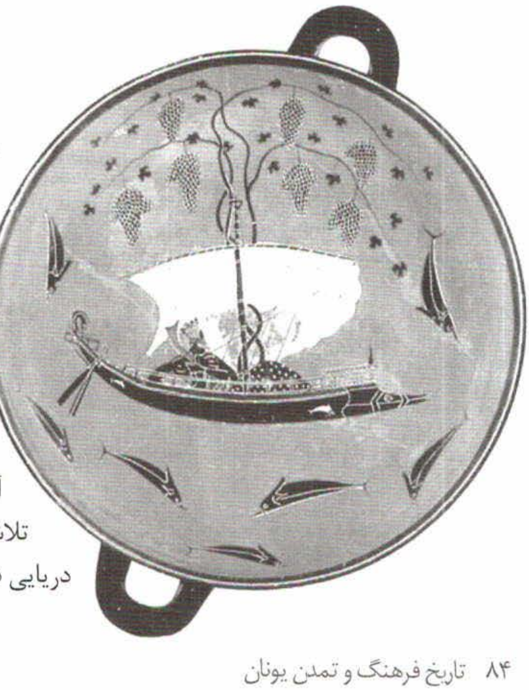

▲ **نخستین المپیک دنیای امروز**

نخستین المپیک جدید را بارون پیردوکوبرتن تحت تأثیر آرمان‌های بازی‌های المپیک باستانی سازماندهی و در ۱۸۹۶ در آتن برگزار کرد.

حکمت و زیبایی

به نظر یونانی‌ها، فلسفه یا «عشق به حکمت» نه تنها شیوهٔ زندگی مردم، بلکه دانش های فراوانی را نیز در برمی‌گرفت. اندیشمندان قدیمی، نظراتی در مورد جهان عینی داشتند. هراکلیت فرضیه‌ای در مورد اتم‌ها داد و فیثاغورث برای اثبات بخشی از دیدگاهش که جهان بر الگوهای ریاضی استوار است از یک فرضیهٔ هندسی استفاده کرد. او و هم‌قطارانش، چه مرد و چه زن، معتقد بودند که روح هر انسان می‌تواند در بدن دیگری حلول کند (تناسخ) و بعضی حتی فکر می‌کردند که روح دوستان قدیمی ممکن است به دانهٔ لوبیا منتقل شود و بنابراین نباید آن‌را خورد. فلسفه و هنر بخشی از مذهب بودند. سروده‌های مذهبی مفهوم زندگی را گرامی می‌داشت و منشأ و ریشهٔ خدایان را شرح می‌داد. یونانی‌ها چه برای هدیه به خدایان و چه برای لذت‌جویی و استفادهٔ خود، اشیاء زیبایی می‌ساختند. موسیقی، مجسمه‌سازی، نقاشی، سفالگری و رقص همه از هنرهایی بودند که در یونان باستان رشد کردند.

نقاش گلدان

نقاشی روی گلدان، هنر کم اهمیتی بوده، ولی کار اگزکیاس، سفالگر و نقاش، کیفیت بسیار بالایی داشته است. این جام که به‌طور استادانه‌ای نقاشی شده، خدای دیونیس را نشان می‌دهدکه به قایق تکیه داده و گیاه مخصوص او، یعنی بوتهٔ انگور، دور دکل پیچیده است. به باور مردم، این خدا همچون درخت رز خویش از مشرق آمده است. احتمالاً دلفین‌ها به عنوان نماد دریایی، تلاش کرده‌اند او را بگیرند و اکنون به صورت موجودات دریایی درآمده‌اند.

شاگرد سلطنتی

فیلسوفان بزرگ، محور حیات یونان بودند. در اینجا، ارسطو به شاهزادهٔ جوان، اسکندر مقدونی، درس می‌دهد.

آمپلی فایر حیوان

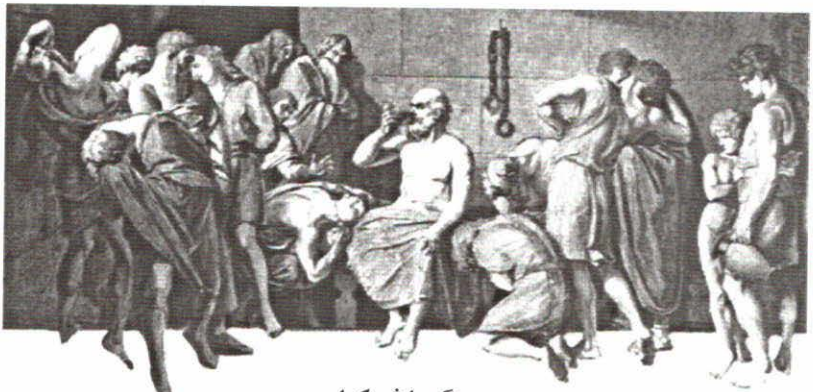
زمانی در یونان لاک پشت اروپایی فراوان بود و صدف خالی آن در یک ساز زهی به نام لیر به‌کار می‌رفت. تارها (زه) به‌وسیلهٔ زخمه برای تولید نت‌های گوناگون کشیده می‌شدند.

فیثاغورث کیهان را در دست گرفته است.

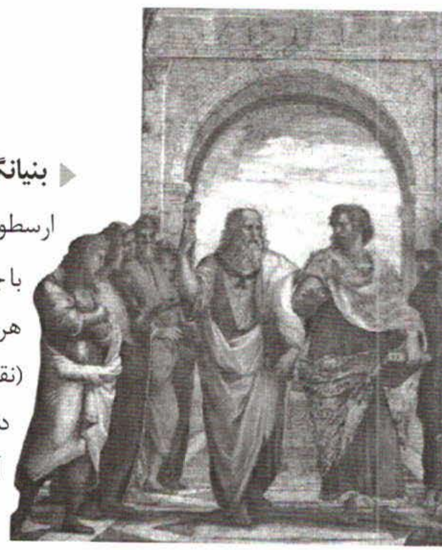
راز کیهان

فیثاغورث (۵۸۰ - ۵۰۰ پ م) در جزیرهٔ ساموس به دنیا آمد و به دنبال تحقیقات علمی و کیهانی‌اش در رأس گروهی از اندیشمندان مذهبی جنوب ایتالیا قرار گرفت. آنها معتقد بودند که راز کیهان (کاسموس) در اعداد و روابط ریاضی نهفته است.

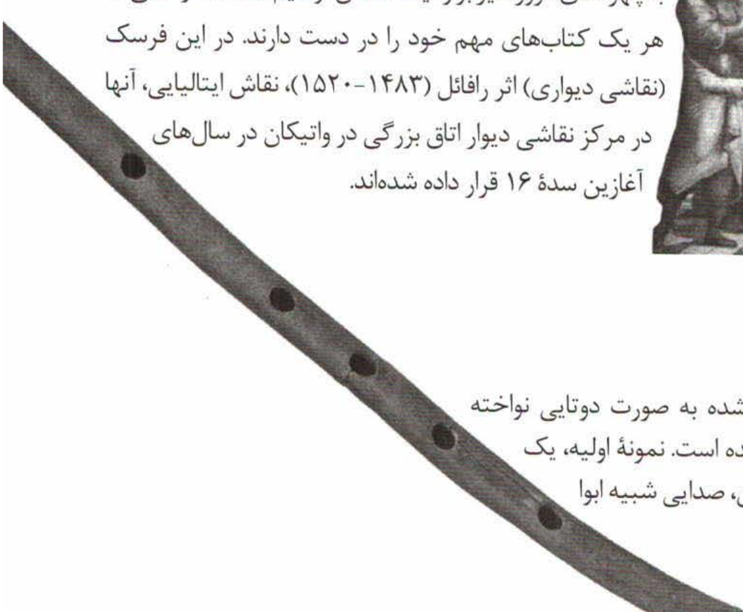
مرگ با شوکران

آموزه‌های سقراط، حتی برای آتنی‌های نسبتاً آزاد اندیش چنان شگفت‌انگیز بود که بعضی مردم به او بدگمان شده، او را متهم به فساد در میان جوانان و گمراهی از مسیر خدایان نمودند. او را زندانی و سپس وادار کردند با خوردن جام زهر شوکران، به زندگی خود خاتمه دهد.

بنیانگذاران

ارسطو (۳۸۴-۳۲۲ پ م) و افلاطون (۴۲۷-۳۴۷ پ م)، شانه به شانه با چهره‌های غرورآمیز بر زمینهٔ آسمان ترسیم شده‌اند در حالی‌که هر یک کتاب‌های مهم خود را در دست دارند. در این فرسک (نقاشی دیواری) اثر رافائل (۱۴۸۳-۱۵۲۰)، نقاش ایتالیایی، آنها در مرکز نقاشی دیوار اتاق بزرگی در واتیکان در سال‌های آغازین سدهٔ ۱۶ قرار داده شده‌اند.

نوای نی

این نی که در آتن از چوب درست شده به صورت دوتایی نواخته می‌شد، ولی فقط یکی از آنها به‌جا مانده است. نمونهٔ اولیه، یک قسمت دهانی داشته که هنگام نواختن، صدایی شبیه ابوا (نوعی ساز بادی) به گوش می رسید.

جام بدون پایهٔ صاف احتمالاً دست به دست می‌چرخیده است.

ترکیب موزون

در یونان باستان چشم، نشانهٔ مهمی بوده و به اشیاء جان و قدرت می‌بخشیده است. برای مجسمه‌ها چشم می‌کشیدند و معتقد بودند چشم‌های کشیده شده در جلو کشتی‌های جنگی، به طور سحرآمیزی آنها را هدایت می‌کند. این جام چشم‌دار مربوط به سدهٔ ششم پ م مانند بسیاری از جام‌ها، الگویی از ترکیبات صورت را دارد. ابروها شکل رشته‌های دراز عشقه، گیاه منسوب به دیونیس را دارد. چشم‌ها با ابزار نوک تیزی به‌صورت دایره حکاکی شده‌اند.

افلاطون و شاگردانش

فیلسوفان بزرگ، شاگردان خود را در مباحثات گروهی، درس می‌دادند. افلاطون برای فیلسوفان، مدرسه‌ای در زادگاهش، آتن، در باغ زیبایی به‌نام آکادمی برپا کرد. او بسیاری از آراء سقراط را به شکل «گفتگو» یا بحث میان شاگردان و معلمین نگارش کرد.

نظرات شفاهی

گرچه سقراط (۴۶۹-۳۹۹ پ م) یکی از مشهورترین فیلسوفان یونان باستان بود، هیچ اثر فلسفی نوشتاری نداشت. او با گفتگو و بحث روی موضوعات فلسفی مشتاقانه وانمود به ندانستن می‌کرد تا مخالفین را ناخواسته به تخریب نظرات خود بکشاند. در این مجسمهٔ مرمری، سقراط همچون فیلسوفان دیگر با سینه برهنه نشان داده شده است.

گلدان‌ها و ظروف

بهترین ظروف سفالی یونان در آتن درست می‌شد. خاک ارزشمندی داشت که به‌خوبی هنگام پخت به رنگ قهوه‌ای مایل به قرمز زیبا در می‌آمد. سفالگران آتنی در محل سفالگری معروف به کرامیکوس با استفاده از چرخ سفالگری حجم زیادی سفال چه برای مصرف داخلی و چه صدور به کشورهای دیگر تولید می‌کردند. شیوه‌های گوناگون نقاشی روی گلدان از جمله سبک هندسی بین ۱۰۰۰ و ۷۰۰ پ م معمول بود و کم‌کم در حدود ۷۲۰ پ م نگاره‌گری شرقی متداول شد. از آغاز تا میانهٔ سدهٔ ششم پ م تکنیک نقش مشکی، شیوه اصلی تزیین ظروف بود که طرح‌های سیاه شبح گونه را با محلول بسیار تصفیه شدهٔ گِل، روی زمینهٔ گِل قرمز رنگ می‌کشیدند. آن‌گاه خطوط درون طرح با ابزار استخوانی یا فلزی کنده می‌شد. پس از ۵۰۰ پ م تکنیک نقش قرمز رایج شد، یعنی طرح خدایان و حیوانات با گِل قهوه‌ای مایل به قرمز برروی زمینه‌ای از محلول گِل کشیده می‌شد که سپس هنگام پخت به رنگ سیاه درمی‌آمد. ازآن دوران گلدان‌های بسیاری با کیفیت عالی باقی مانده است.

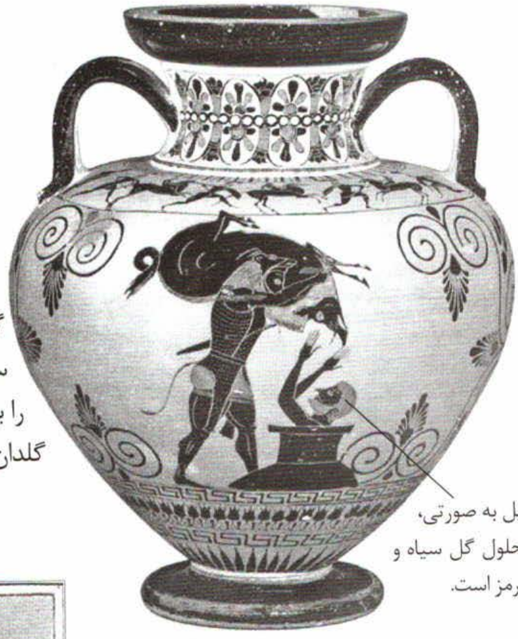
نخستین جرعه

برروی این تنگ مینیاتوری، به نام چاوس، دو پسر بچهٔ مدرسه‌ای را می‌بینید که یکی سرگرم خواندن صفحهٔ پاپیروس و دیگری ساز لیر در دست دارد. این تنگ هدیه‌ای ویژه بوده که در جشنوارهٔ دیونیس، خدایی مخصوص، آن را به یک پسر بچه می‌داد.

برای باده‌گساری

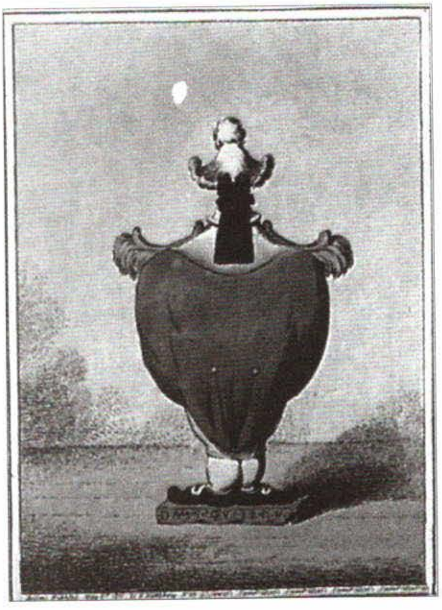
جام‌های خاصی به نام ریتون به شکل کلهٔ حیوانات معمول بودند، مانند این ریتون که به شکل شیر- دال خشمگین ساخته شده است. در صورتی که ریتون بر زمین گذاشته می‌شد حتماً نوشیدنی داخل آن به زمین می‌ریخت، بنابراین احتمالاً دست به دست می‌چرخید تا محتوی آن تمام شود.

رنگ قرمز مایل به صورتی، ترکیبی از محلول گل سیاه و اکسید آهن قرمز است.

چه گرازی!

داستان ۱۲ کار هرکول اغلب روی گلدان‌ها ترسیم شده است. روی این گلدان سبک نقش مشکی، هرکول، گراز اریمانت را بر فراز سر اوریستئوئوس پادشاه که درون گلدان می‌لرزد نگه داشته است.

مجموعه‌دار

این کارتون (کاریکاتور) مربوط به اوایل سدهٔ ۱۹ سرویلیام هملتون را نشان می‌دهد که به صورت ظرف آب (هیدریا) کشیده شده است. سرویلیام کارشناس و مجموعه‌دار بزرگ هنر یونان، به‌ویژه گلدان بود.

گنجینهٔ گلدان‌ها

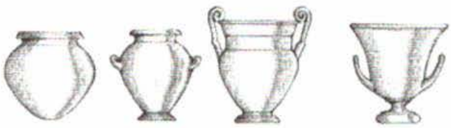
در این حکاکی، سر ویلیام بر گشودن یک قبر اتروسک در ایتالیا نظارت می‌کند. دور اسکلت پر از گلدان‌هایی صادراتی از آتن بود.

انواع گلدان

گلدان‌ها، بنا به کاربرد متفاوتشان به شکل‌های گوناگون درست می‌شوند.

ظروف نگهداری روغن و آب

کوزه‌های مخصوص ترکیب نوشیدنی ها

تنگ‌های مخصوص پذیرایی

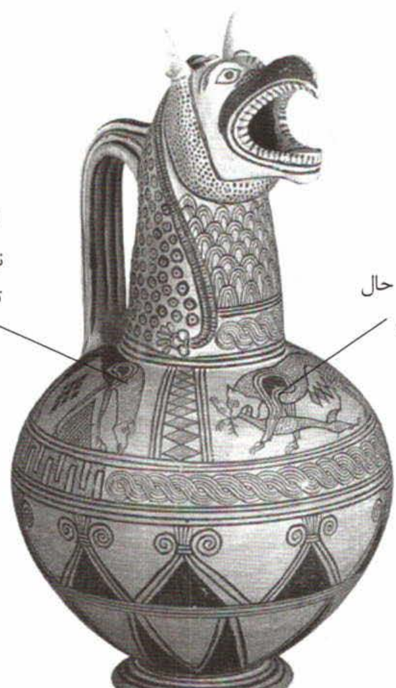
جام

ظروف عطر، روغن و مواد آرایشی

گلدان نقش مشکی

گریفون

این کوزهٔ فوق‌العاده زیبا، دهانه‌ای به شکل گریفون دارد و در یکی از جزایر یونانی در سدهٔ هفتم پ م ساخته و تحت تأثیر هنر شرقی روی آن نقاشی شده است.

ابوالهول

این گلدان یک ابوالهول گلی به صورت نیمه زن نیمه شیر است.

عطر کورنتی

این عطردان (آریبال) در کورنت ساخته شده، شهری که عطردان‌های بسیار زیبا تولید و به سراسر مدیترانه صادر می‌کرد. درپوش مومی آن از فرار عطر جلوگیری می‌کرده است.

هنر پایدار

یک کوزه‌گر امروزی روی گلدان با دست نقاشی می‌کند، تکنیک‌های باستانی، امروزه نیز کاربرد دارد و نمونه‌های جدیدی از گلدان‌های باستانی را می‌توان خرید.

دو دسته را ببین!

این پیاله (کیلیکس) را موقع استفاده دو دستی نگه می‌داشتند. نقاشی آن به سبک نقش قرمز در سدهٔ پنجم انجام شده است و هنگامی که از یک دسته روی دیوار آویزان می‌شد زینت خارجی آن تحسین دیگران را برمی‌انگیخت.

کشت و کار، ماهیگیری و غذا

کار کشت به دلیل کیفیت پایین و ضعیف خاک یونان دشوار بود. کشاورزان یونان در بهار و پاییز زمین را شخم می‌زدند. خیشی که گاو نر می‌کشید از جنس چوب و گاهی با نوک آهنی درست می‌شد. به دنبال حرکت خیش، کشاورز با دست بذر می‌پاشید. کشاورزان برای طلب محصول خوب به درگاه زئوس و دمیتر، ایزدبانوی غلات، نیایش می‌کردند. تاکستان‌ها در دامنهٔ تپه قرار داشته و انگور چیده شده در آفتاب خشک می‌شد. بیشتر شهرک‌ها و روستاها نزدیک دریا بوده و ماهیگیران با قلاب‌های برنزی انواع ماهی صید می‌کردند. ثروتمندان به شکار آهو، گراز و خرگوش می‌پرداختند، ولی فقرا تنها در جشن‌های خاص که حیوانات قربانی شده به درگاه خدایان، بین پرستشگران تقسیم می‌شد، گوشت می‌خوردند.

زندگی بی‌تغییر

این چوپان و رمه‌اش درست همانند دوران باستان از چرا به خانه برمی‌گردند.

پذیرایی شام

ثروتمندان همیشه بر بستری تکیه داده مشغول خوردن بودند. بردگان غذا را آورده روی میز کوچکی در غذاخوری می‌گذاشتند. گفته می‌شود این مجسمهٔ برنزی مهمان از دوندونا در شمال غربی یونان باشد.

▲ شکار و ماهیگیری

این فرسک (نقاشی دیواری) دوران برنز از سانتورینی، جزیره‌ای آتشفشانی نزدیک کرت، مرد ماهیگیری را ترسیم کرده که احتمالاً ماهی‌ها را به قصد هدیه به کاخ می‌برد. شکارچی، روباه و خرگوش شکار شده و سگ شکاری‌اش را به همراه دارد. روباه برای خوردن نیست، بلکه می‌تواند کلاه گرمی از خز آن درست کند.

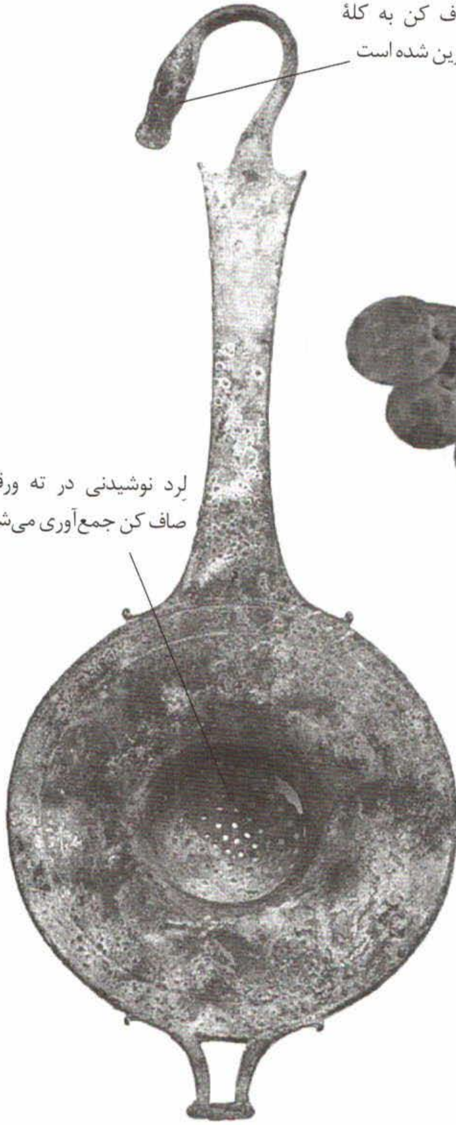
خوراک ماهی ◄

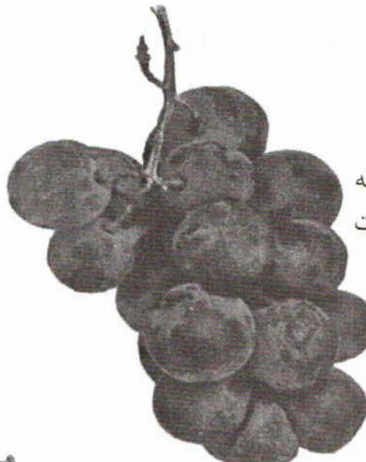
روی این ظرف، ماهی و موجودات دریایی دیگر نقاشی شده و احتمالاً برای تهیهٔ خوراک ماهی در مهمانی به‌کار می‌رفته است. در گودی وسط ظرف سس غلیظی ریخته می‌شد تا مهمان، به ماهی زده سپس بخورد.

◄ برداشت محصول زیتون

درخت زیتون در یونان فراوان است. در این نقاشی روی گلدان چهار مرد سرگرم چیدن زیتون‌اند، یکی روی درخت نشسته و دو تا با چوب، شاخه‌های درخت را می‌تکانند و یک نفر در زیر درخت زیتون‌های ریخته شده روی زمین را جمع‌آوری کرده و در سبد می‌ریزد.

انگور مرغوب

انگور یکی از میوه های مورد علاقه یونان ها بوده و در کاشت و برداشت این میوه تبحر خاصی داشتند.

شنا در روغن

این روغندان به صورت دلفین کوچکی برروی امواج طراحی شده است. در آب‌های کنار یونان دلفین فراوان بوده است.

روغن آتنی

منطقهٔ پیرامون آتن یا آتیکا به‌خاطر زیتونش معروف بود. روغن زیتون در پخت و پز، شست وشو و لامپای روغنی استفاده می‌شد.

ماهی بزرگی که به بازار می‌برند.

حیوان بارکش

کشاورز، الاغ را برای سواری و حمل محصولات به بازار به‌کار می‌گرفت، چون مناسب این منطقهٔ ناهموار بود. این دو الاغ گلی کوچک، اسباب بازی بوده است.

بز برای تمام فصول

بز حیوان مفیدی است و با اینکه فقط به یک علفزار نیاز داشته، بیشتر، پنیر و تن پوش گرم زمستان برای روستاییان را فراهم می‌کرده است. این بز کوچک برنزی در حدود ۵۰۰ سال پ م درست شده است.

ظرف تخم مرغ

پنج تخم‌مرغ درون یک ظرف سفالی در قبری در جزیرهٔ رودس پیدا شده و بیش از ۲۰۰۰ سال قدمت دارد. در بسیاری از خانه‌ها، مرغ نگهداری می‌شد و تخم‌مرغ سهم مهمی در رژیم غذایی روزانه داشته است. تخم مرغ‌های واقعی یا سنگی یا گلی که هدایای عزاداری بوده در قبرهای یونانی‌ها پیدا شده و گویا نشانهٔ زندگی پس از مرگ بوده است.

صنایع دستی، سفر و تجارت

سنگ تراشان، فلزکاران، جواهرتراش‌ها، کفاش‌ها و بسیاری صنعتگران دیگر در شهرهای یونان به فعالیت می‌پرداختند. کارگاه‌هایشان معمولاً در مرکز شهر پیرامون آگورا یا بازار قرار داشت. مردم برای خرید محصولات آنها و کشاورزان برای فروش سبزیجات، میوه و پنیر می‌آمدند. در این بازار، کسانی برای توزین و اندازه‌گیری، تبدیل پول و نیز آکروبات‌کارها و رقصندگان حضور داشتند و برده‌ها نیز روی سکوهایی به انتظار خریده شدن می‌ایستادند. مردم عادی به دلیل نبود راه‌های مناسب زیاد از خانه خود دور نمی‌شدند (مگر در زمان جنگ) و برای سفرهای کوتاه، الاغ، مطمئن‌ترین وسیله بود. برای سفرهای طولانی، یونانی‌ها از کشتی در مسیر کنار ساحل استفاده می‌کردند چون خشکی‌ها بیشتر پوشیده از کوهستان بودند. در تجارت بین دولت شهرها و مستعمرات یونان و نیز کشورهای خاورمیانه محصولاتی چون روغن ، سفال و کارهای دستی فلزی، صادر می‌شد.

در آفریقا

این کوزه سفالی به شکل کلهٔ یک آفریقایی، شاهدی بر مناسبات تجاری گستردهٔ یونانی‌ها می‌باشد و مانند بیشتر دریانوردان قدیم ترجیح می‌دادند تاجایی که ممکن بود ساحل را زیر نظر داشته باشند.

کسب و کارهای مربوط به ماهی

امروزه نیز همچون دوران باستان، ماهیگیری وسیلهٔ گذران زندگی بسیاری یونانی‌هاست. ماهیگیر جزیرهٔ میکونوس سرگرم تعمیر تور خود می‌باشد.

گنجینهٔ معبد

این تنگ گلی همراه سکه‌هایش درون معبد آرتمیس درافِسوس پیدا شده است، سکه‌ها از جنس الکتروم و احتمالاً مربوط به ۶۵۰ تا ۶۲۵ پ م می‌باشند، یعنی پس از اینکه ضرب سکه از لیدیه در آسیای صغیر (ترکیه کنونی) که محل اختراع سکه بوده به یونانی‌ها عرضه شد.

برروی این سکه هرکول نشان داده شده که در زمان کودکی مارها را خفه می‌کند.

سکه‌ای از جزیره با نقش لاک پشت

سکه‌ای که کورش، پادشاه پارس روی آن نقشه بسته است.

سه سکه

هر دولت شهر، به نشانهٔ استقلال، سکهٔ ویژه خود را ضرب می‌کرد و سکه‌ها ابتدا از الکتروم (آلیاژ طلا و نقره) و بعدها تنها از نقره و گاهی از طلا ساخته می‌شد. نشانه‌هایی که به زیبایی روی سکه‌ها نقش می‌شد اغلب خدایان یونان بود.

پینه‌دوز

تصویر این پینه‌دوز بخشی از انتهای نقش قرمز رنگ یک جام است. او روی نوارهای چرم خم شده آنها را می‌برد و شکل می‌دهد و بالای سرش روی دیوار تعدادی چکمه، صندل و ابزار آویزان است.

دستگاه بافندگی

زنان دوران کلاسیک نیز از دستگاه‌های ایستاده بافندگی برای تولید لباس، پارچه و فرش استفاده می‌کردند. بافندگی هم کاری محترمانه و هم ضروری تلقی می‌شد.

آهنگر

نقاشی روی این تنگ، آهنگری را سرگرم کار نشان می‌دهد، کورهٔ او از جنس آجر است و با زغال سنگ می‌سوزد. برای باد زدن آن از انبان باد استفاده می‌شد. فلزی که در کوره قرار داده می‌شد کم‌کم پایین آمده در ته کوره تشکیل گلوله‌ای می‌داد و آهنگر آن را با انبر برمی‌داشت.

◄ حیوانات بارکش
الاغ همچون امروز می‌توانست بارهای سنگین را حمل و از راه‌های باریک کوهستانی عبور کند.

◄ سفالگر
سفالگری‌های زیبای یونانی‌ها معروف بود. در هر شهر قسمتی بود که سفالگران به تولید و فروش کوزه می‌پرداختند. بر روی این جام، سفالگر پشت چرخ سفالگری خود نشسته و با زانو سرعت آن را کنترل می‌کند. در قفسهٔ بالای سرش تعدادی ظرف سفالی هست و سگ دست آموزش (که اکنون کمی آسیب دیده) در پایین کار او را تماشا می‌کند.

▲ ماهیگیری در اعماق
بسیاری از انواع ماهی‌ها در اعماق دریا به سر می‌برند. برای صید آنها، از کشتی‌های چوبی مانند این نمونهٔ امروزی به‌کار می‌رفت. غذای دلخواه یونانی، مارماهی و ماهی نمک سود بود.

جنگ

جنگ بخشی از زندگی مردم یونان بود و دولت شهرهای یونان همیشه با یکدیگر در حال جنگ بودند. بنابراین بسیاری از مردان می‌بایستی در لشکری باشند و جنگ افزار و لوازم خود را تهیه کنند. در آتن پسرها از سن ۱۸ و ۲۰ سالگی آموزش سربازی دیده و به خدمت نظام فرا خوانده می‌شدند. در اسپارت، آموزش حتی زودتر آغاز می‌شد. رهبری سربازان آتن با ۱۰ فرمانده به‌نام استراتژ بود. پیاده نظام، ستون فقرات ارتش یونان بود که در ساختاری به نام فالانکیس می‌جنگیدند. سربازان فقیر در واحدهای کمکی در مقام کماندار یا فلاخن‌دار خدمت می‌کردند. ارتش دوران هلنی هنگام محاصره شهرها از منجیق، آتش‌انداز، دژکوب و پاتیل زغال و سولفور سوزان استفاده می‌کردند. آتن با استفاده از کشتی‌های جنگی پارویی از امپراطوری خود مراقبت می‌کرد که تعداد آنها در اوج قدرت آتن ۳۰۰ کشتی بود.

گرفتن سپر

این نقاشی روی گلدان نشان می‌دهد که سرباز یونانی چگونه سپر به دست می‌گرفت. او دستش را از زیر یک میلهٔ آهنی رد کرده و یک دستگیرهٔ چرمی را می‌گرفت.

حیوانات تندرو

ارابه‌های یونانی معمولاً با تندیس حیوانات تندرو تزیین می‌شدند مانند این اسب‌های برنزی که زمانی روی یک ارابه پرسرعت بوده است.

نبرد سالامیس

نقطهٔ عطف جنگ با پارسیان نبرد دریایی سالامیس در ساحل آتن در ۴۸۰ سال پ م بود که منجر به پیروزی یونانی‌ها بر ناوگان پارسی شد. در نتیجهٔ این نبرد، خشایارشاه پادشاه پارسی و بیشتر لشکریانش از یونان به سمت آسیا عقب نشستند.

دلاور یونانی

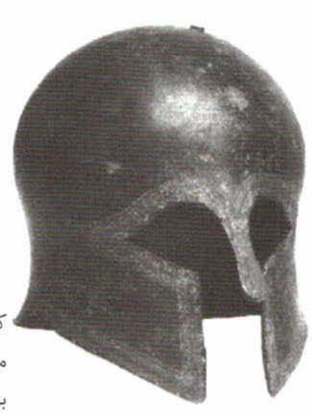
در این نقاشی روی گلدان، یک جنگاور، زره، نیزهٔ بلند و نیز یک سپر در دست دارد. در هنر یونانی، زره و نیزه بلند و سپر نشان از دلاوری قهرمانان داشت.

مهم ترین سلاح پیاده نظام یونانی، نیزهٔ بلند بود.

هوپلیت

سرباز یونانی هوپلیت نامیده می‌شد. این واژه از هوپلون (به معنی پسر) گرفته شده بود. سلاح و ادوات جنگی آن‌قدر گران بود که تنها مردانی از خانواده‌های ثروتمند از عهدهٔ خرید آن برمی‌آمدند.

کلاهخود کورنتی دارای محافظ بلند بینی و گونه بود.

کلاهخود آتیک (آتنی) محافظ بینی نداشت

کلاهخود

کلاهخود سر را از ضربه، شلاق و مشت و غیره در امان نگه می‌داشت و به شکل‌های گوناگون ساخته می‌شد. بعضی جفه داشتند تا دارندهٔ آن را جذاب‌تر و ترسناک‌تر جلوه دهند.

برآمدگی‌هایی که متناسب با عضلات سینه ساخته شده‌اند.

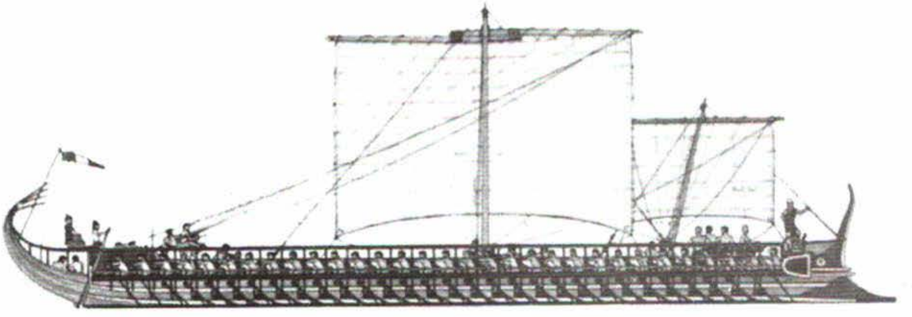
زره

معمولاً زره را از برنز و طبق اندازهٔ جنگاور می‌ساختند و از اندام‌های بالایی بدن محافظت می‌کرد. زره‌های گران‌تر برآمدگی‌هایی متناسب با عضلات بدن داشت تا ضربه را رد کند. زره از دو صفحه تشکیل می‌شد که در پهلوها به‌وسیلهٔ رشتهٔ چرمی به هم متصل می‌شدند. به همین دلیل ناحیهٔ پهلوها آسیب پذیرترین بخش بدن بود.

نبرد پیاده‌ها

در این نقاشی گلدانی، یک پیام‌آور، دو جنگاور یونانی را از هم سوا می‌کند.

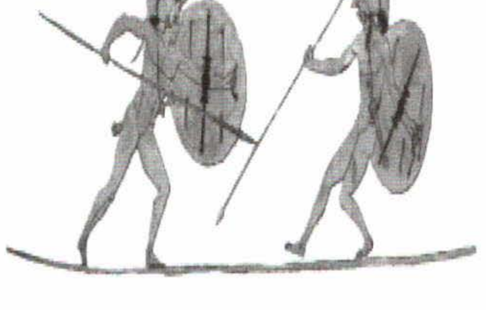
کشتی جنگی

سریع‌ترین کشتی یونانی به نام تریرم، ۱۷۰ پاروزن داشت که به صورت سه ردیفه، یکی بالای دیگری در دو پهلوی کشتی می‌نشستند. در سینهٔ کشتی برجستگی خاصی بود که با فلز تقویت شده و می‌توانست کشتی دشمن را غرق کند، روی سینه نقش چشم کشیده می‌شد. در این تصویر دو بادبان دیده می‌شود، ولی اغلب کشتی‌های جنگی تنها یک بادبان داشتند که احتمالاً از نخ تهیه می‌شد و هنگام درگیری پایین آورده می‌شد.

ساق بند

پلیت‌ها از محافظ برنزی پا به‌نام ساق بند برای محافظت از قسمت پایینی پا در جنگ‌ها استفاده می‌کردند. بعضی از این ساق‌بندها از همان زمان برروی مجسمهٔ جنگجویان بزرگ جنوب ایتالیا بسته شده‌اند.

نبرد پهلوانان

این نشان روی گلدان، نبرد میان دو پهلوان جنگ تروا، و هکتور را نشان می‌دهد. نقاش به‌خوبی جریان خون از زخم بالای زانوی هکتور را نشان داده است. هر دو پهلوان کلاهخود و ادوات سربازان سدهٔ پنجم پ م به تن دارند.

دولت اسپارت

در سدهٔ دهم پ م در جنوب یونان، دوریایی‌ها، دولت اسپارت را با شکست دادن ساکنین بومی تشکیل دادند. دو سدهٔ بعد، اسپارت‌ها همسایه خود مسینی را شکست داده زمین‌های بسیار حاصلخیزی به‌دست آوردند و تبدیل به دولت ثروتمندی شدند و صنایع زیبایی را تولید می‌کردند. موسیقی و شعر نیز شکوفا شد. اسپارت‌ها بعداً شکست خورده و درگیر نبردی طولانی با مسینی‌ها شدند و در نتیجه به امور نظامی روی آورده ابرقدرت یونان و رقیب اصلی آتنی‌ها شدند. مردانی که در اسپارت زاده می‌شدند می‌باید در ارتش خدمت کنند. تمام عمرشان وقف یادگیری هنر جنگ می‌شد. پسران هفت ساله از خانواده جدا شده در سربازخانه‌ها زندگی می‌کردند. اسپارتی‌های غیرشهروند یا پریوک (آزاد) بودند یا هلوت (مرده). با اینکه آزادها حقوق شهروندی نداشتند می‌توانستند تجارت کنند و در ارتش به سر برند. برده‌ها، فرزندان ساکنان اولیهٔ منطقه بودند که در زمین‌ها کشاورزی می‌کردند یا کارهای سنگین اربابان اسپارت را انجام می‌دادند.

نبرد در بندر

در ۶ کیلومتری ساحل جنوب غربی آتن، بندر پیرایوس واقع شده که در این کنده‌کاری در معرض محاصره کشتی‌های جنگی اسپارت در ۳۸۸ پ م قرار گرفته است.

حفاظت طبیعی

در این کنده‌کاری آلمانی سدهٔ ۱۹، محل اسپارت در دشت حاصلخیز لاکونی در جنوب یونان نشان داده شده است. دور بودنش مزیتی برای اسپارتی‌های جنگجو بود و کوه‌های بلند در شرق و شمال و غرب و دریا در جنوب، دفاع طبیعی برای آنها ایجاد کرده بود.

اسپارتی‌های جوان

صحنه‌های مربوط به زندگی اسپارتی‌ها، سوژهٔ معروف هنرمندان سدهٔ ۱۹ بود. این نقاشی غیرعادی اثر ادگار وگا (۱۹۱۷-۱۸۳۴) نقاش امپرسیونیست، پسران و دخترانی را نشان می‌دهد که در درهٔ رودخانه اوروت که از میان سرزمین اسپارت می‌گذرد، سرگرم تمرین هستند. این دختران، خشن‌تر از دختران دیگر شهرهای یونان به نظر می‌رسند

پیشاپیش دیگران

این دختر در مسابقه دو شرکت کرده و اینک رو به عقب می‌نگرد تا بداند چقدر پیش افتاده است. او دامن کوتاهی پوشیده، کاری که هیچ دختری از شهرهای دیگر یونان جرأت انجام آن‌را نداشت. دخترها در جنگ شرکت نمی‌کردند، بلکه همچون بیشتر پسرها برای دویدن و کارهای بیرون خانه تربیت می‌شدند تا اندامی متناسب و قوی داشته باشند و بتوانند فرزندان سالم به‌دنیا بیاورند تا در آینده سربازان خوبی شوند.

هدیه‌ها

در پرستشگاه آرتمیس اورینا در کرانه‌های رود اوروت در اسپارت، هزاران تندیس پیدا شده که شامل حیواناتی چون گوزن نر، سگ و اسب و نیز خود آرتمیس می‌شوند. مجسمه‌هایی نیز از ایزد بانو آتنا با کلاهخود وجود دارد. این مجسمه‌های کوچک در پرستشگاه درست شده و به بازدیدکنندگان فروخته می‌شدند و آنها نیز مجسمه را به منظور هدیه ای به ایزدبانو همان‌جا می‌گذاشتند. در همین پرستشگاه، پسران اسپارت را شلاق می‌زدند تا مقاومت و تحمل آنها را به نمایش بگذارند.

آرتمیس

رژیم اسپارت

سیستم آموزشی اسپارت که مبتنی بر تناسب اندام بود در انگلستان سدهٔ ۱۹ بسیار مورد توجه بود. همچون اسپارت باستان، شاگردان مدرسه نیز به منظور شکل‌گیری شخصیت، تنبیه بدنی می‌شدند. خشونتی که جورج کروک شانک، کاریکاتوریست انگلیسی (۱۷۹۲-۱۸۷۸) در این کاریکاتور ترسیم کرده نشان از تفکر متفاوت او دارد.

جنگاور اسپارت ◄

هرودوت، مورخ یونانی نوشت که سربازان اسپارت از جمله این سرباز سدهٔ پنجم پ م همیشه هنگام رویارویی با خطر و در جنگ‌ها موهای بلند خود را شانه می‌زدند. رنگ قرمز ردای نظامی اسپارتی نشان غرور بود.

مجسمه فلوت نواز

آرتمیس

گوزن نر

جنگاور

علوم و پزشکی

یونانی‌ها به علوم علاقه داشتند و تحت تأثیر دانشمندان مصری و بابلی در زیست‌شناسی، ریاضی، ستاره‌شناسی و جغرافی پیشرفت‌هایی کردند. در سدهٔ سوم پ م، آریستاخوس ستاره‌شناس، پیش از همه دریافت که زمین پیرامون خورشید می‌گردد و ستاره‌شناس دیگری به نام آناکساگوراس (۵۰۰ تا ۴۲۸ پ م) کشف کرد که ماه، نور خورشید را بازتاب می‌دهد. پیشرفته‌ترین آثار علمی مربوط به دورهٔ هلنی است. بخش مهمی از فعالیت علمی یونان در پزشکی بود. به باور یونانی‌ها، بیماری، مجازاتی است که خدایان برای بشر می‌فرستند. پرستشگاه‌های خدای پزشکی، آشپیوس، در همهٔ مناطق سرزمین یونان باستان، از جمله معروف‌ترین آنها در اپیدور بود. بیماران زیادی شب را در معبد سپری می‌کردند، زیرا معتقد بودند آشلپیوس به خواب آنها آمده و داروی گیاهی، رژیم غذایی و نرمش برایشان تجویز خواهد کرد. صبح روز بعد، روحانیون درمان را انجام داده و آنها شفا یافته بیرون می‌رفتند. یونانی‌ها برای انواع بیماری‌ها، درمان داشتند و درمان‌ها مبتنی بر تحقیقات عملی و دستاورد مکتب آشلپیاد بوده و توسط هیپوکرات (۴۶۰-۳۷۷ پ م)، بنیانگذار پزشکی امروز، انجام می‌شده است.

محاسبات

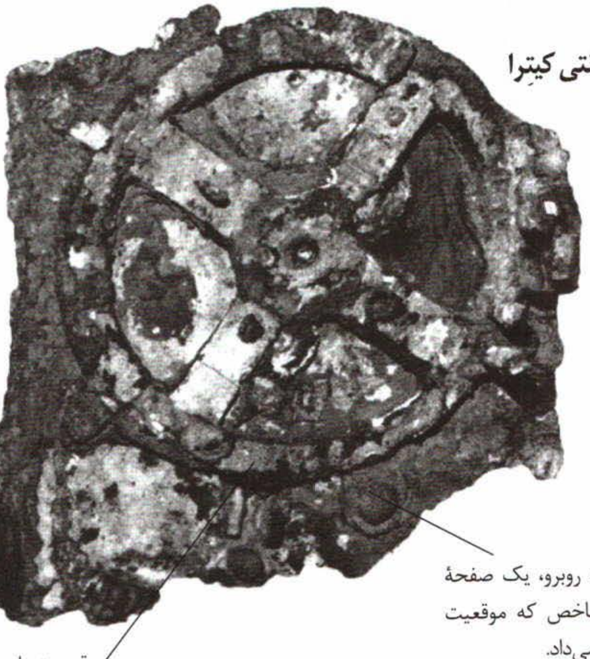
در این کنده‌کاری مربوط به مارگاریتا فیلوسفیکا در ۱۴۹۶، فیلسوفی رومی با نام بوتیوس (۵۲۴-۴۸۰ میلادی) در حال انجام محاسبات ریاضی همراه با فیثاغورث، ریاضی‌دان یونانی، که سرگرم کار با چرتکه است دیده می‌شوند. زنی که در مرکز دیده می‌شود احتمالاً ایزدبانوی یادگیری است.

آشلپیاد

آشلپیاد، پزشک مشهور یونانی، در سدهٔ نخست پ م. دانشمند عرصهٔ پزشکی نظری و عملی معتقد بود بعضی از نوشیدنی ها و رفتار نیک بالینی به بهبود بیمار کمک می کند، بنابراین در میان بیماران بسیار مشهور بود.

دستگاه آنتی کیتِرا

وسایل داخلی دستگاه روبرو، یک صفحهٔ برنجی بوده و یک شاخص که موقعیت اجرام آسمانی را نشان می‌داد.

قسمت‌های مختلف دستگاه، به رنگ‌های گوناگون و بعضی به هم چسبیده‌اند.

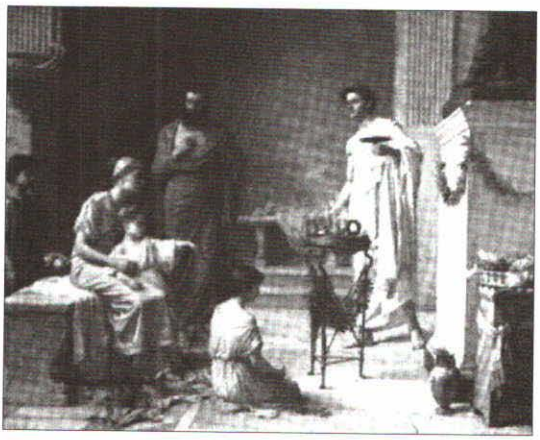
دستگاه آنتی کیترا

این دستگاه در دکل یک کشتی غرق شده در ۸۲ سال پ م در ساحل جزیرهٔ یونانی آنتی‌کیترا پیدا شده، جنس آن از برنز، به بلندی ۳۳ سانتیمتر، به اندازه یک جعبه کفش بود و از آغاز یک کلاف چوبی داشته است و پیچیدگی این دستگاه ساعت مانند که بیش از ۳۰ دنده داشته متخصصین را شگفت زده کرد. بررسی عکس‌های رادیوگرافی از قسمت‌های رنگی آن روشن ساخت که احتمالاً این دستگاه، نمونهٔ اولیهٔ «کامپیوتر» بوده است. تاریخ را به‌وسیله هندلی وارد آن کرده و دستگاه، موقعیت خورشید، ماه و سیارات را مشخص می کرد تا دریانوردان بتوانند جهت را بیابند و نیز محاسبات ستاره شناسی انجام دهند.

معبد آشلپیوس

در این کنده کاری ، مردم به تندیس آشلپیوس نزدیک می شوند. او برتخت نشسته و چوبی به دست دارد که یک افعی دور آن پیچیده است. یک مار واقعی که گویی مقدس بوده و در تمام معبدهای آشلپیوس وجود دارد. ماری نیز در پای ستون در حال خزیدن است.

دیدار از معبد

دراین نقاشی از سدهٔ نوزدهم، اثر جان ویلیام واترهاوس(۱۹۱۷-۱۸۴۹) مادری، فرزند خود را به معبد آشلپیوس آورده و روحانیون آمادهٔ بازگوکردن خواسته هایشان هستند.

سپاس

بیمارانی که آشپیوس درمان کرده بود، اغلب برای سپاسگزاری، مدل عضو درمان شده را به عنوان هدیه به درگاه خدا تقدیم می‌کردند. روی این نقش برجستهٔ پا، اهدایی پرستشگری به‌نام تیچه، نوشته‌ای خطاب به آشلپیوس کنده شده است.

مدل‌های امروزی

سنت اهداء مدلی از عضو بیمار شده به منظور سپاسگزاری امروزه نیز در کلیساهای بعضی کشورها رایج است. این مدل‌های امروزی مربوط به آتن می‌باشد.

هیپوکرات

پزشک معروف، در جزیرهٔ کو به دنیا آمد. او ۵۳ کتاب علمی در رشتهٔ پزشکی نوشت که اکنون به کورپوس معروف هستند. او یاد داد که بدن انسان، مجموعه‌ای واحد است و قسمت‌های مختلف آن باید در رابطه با کل مطالعه شوند. امروزه هم پزشکان سوگند هیپوکرات را که مبنای اخلاق پزشکی است ، به کار می برند.

نشان‌ها

این نشان‌های نقرهٔ امروزی به منظور سپاسگزاری از درمان شدن به‌کار رفته‌اند. نقش حیوانات روی آنها بدین معنی است که حیوانات نیز به کمک این هدیه‌ها می‌توانند، درمان شوند.

مرگ، و زندگی پس از آن

زندگی بسیار دشوار دوران باستان سبب مرگ زود هنگام بیشتر مردم می‌شد. مردان جوان در نبرد و زنان جوان در هنگام تولد فرزند می‌مردند. یونانی‌ها به نوعی به زندگی پس از مرگ معتقد یا امیدوار بودند گرچه در این باره اعتقادات مختلفی وجود داشت. عموماً می‌پنداشتند حکومت مردگان در زیرزمین برقرار می‌شود و بنابراین بسیاری از مردم جسد را دفن می‌کردند. ولی گاهی جنازه‌ها در خرمن آتش سوزانده می‌شد. گاهی روح را به صورت انسان کوچک بالداری نشان می‌دادند و برخی یونانی‌ها معتقد بودند روح از بدن گریخته و در آسمان به صورت ستاره درمی‌آید و در انتظار تولد دوباره در بدنی جدید می‌ماند. خدایانی چون دیونیس که همچون گیاه رَز - که او پشتیبانی‌اش می‌کند- هر ساله می‌میرد و دوباره متولد می‌شود به مردم امید زندگی دوباره می‌داد. دمیتر، ایزدبانوی ذرت، که دخترش پرسفونه توسط هادس، خدای عالم مردگان، ربوده شد، دخترش را در بخشی از سال (بهار و تابستان) مطالبه می‌کرد. درون قبرها با تصاویری از جشن‌ها و چیزهای مورد علاقهٔ مردگان تزیین و غذا در قبر مردم گذاشته می‌شد. تا مردم در زندگی پس از مرگ شادمان باشند.

تُنگ خداحافظی

هدایای مردگان شامل تُنگ‌های دهان باریک معروف به، کلیتو، می‌شد که حاوی روغنی برای تدفین جسد بود و روی آنها نقاشی‌هایی از صحنهٔ خداحافظی با ظرافت کشیده می‌شد. این جنگجوی مرده، احتمالاً قربانی یکی از جنگ‌های فراوان سدهٔ پنجم پ م است. یونان، کلاه خودش را از زنی دریافت می‌کند و غازی که در پای آن‌هاست، یعنی پرندهٔ آفرودیت، کنایه از رابطه آنهاست.

▲ **غواص**

این نقاشی شاد در درون یک تابوت سنگی در پوزیدونیه، شهری یونانی‌نشین در جنوب ایتالیا که سپس پاستوم نام گرفت پیدا شد و احتمالاً نشان جهش مرده به دنیای ناشناخته است.

◀ **پادشاه جهان مردگان**

زئوس بر زمین و آسمان و پوزیدون بر دریا حکومت می‌کرد. برادر سوم، هادس، پادشاه جهان مردگان و نام دیگرش، .، بود. نام هادس برای جهان پس از مرگ به کار می‌رود.

◀ **راه ورود هادس**

به باور مردم باستان نقاط خاصی ممکن بود راه ورود به جهان پس از مرگ باشد. بسیاری یونانی‌ها نزدیک سولفاتارا در جنوب ایتالیا ساکن شدند، جایی که دریاچهٔ گوگرد و آتش، آن را نخستین مکان ورود به جهان پس از مرگ به نظر می‌رساند.

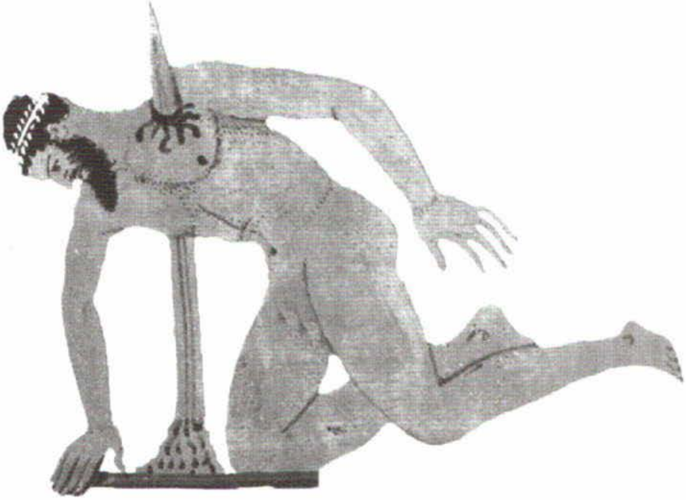
مزد ناخدا

شارون ناخدای بی‌رحمی بود که مردم را از طریق آب‌های سیاه رود استیکس به حکومت دنیای مردگان می‌برد. در این نقاشی اثر جان استانهوپ جهان مردگان مکان تاریکی با زمزمهٔ نیزارها و درختان باریک است که ارواح در میانشان راه به سمت رودخانه می‌جویند. هزینهٔ سفر با کرجی‌شارون یک سکهٔ یونانی بود که گاهی خانوادهٔ شخص مرده، روی جسد می گذاشتند.

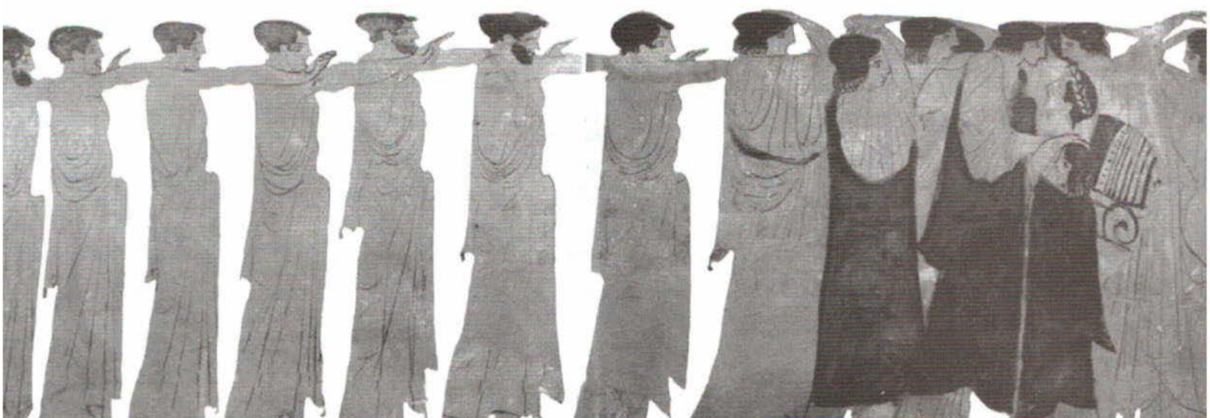
سنگ قبر

در دوره‌های خاصی در آتن، سنگ قبر از مرمر تراشیده و با رنگ‌های درخشان نقاشی شده و بر روی قبر قرار داده می‌شد. در بالای کنده‌کاری، خطوط مورب بام مانند، نشانهٔ معبد است. شخص مرده، زانتیوپس روی یک صندلی منحنی زیبا نشسته و بچه‌هایش در مقیاس کوچک‌تر در کنار او دیده می‌شوند.

▲ **مرگ پیش از بدنامی**

پس از مرگ ، آژاکس، جنگاور بزرگ،که نتوانست قهرمان مبارزهٔ یونانی‌ها در تروا شود این ننگ را تحمل نکرده و خود را روی شمشیر انداخت و کشت. این حادثهٔ معروف جنگ تروا اغلب روی کوزه‌های نقاشی شده و نیز سوژهٔ نمایشنامه‌ای از سوفوکل می‌باشد.

▲ **صف عزاداران**

مراسم عزای یونانی، بسیار غم‌انگیز بود. جسد در فضای باز روی بستری قرار داده می‌شد به‌طوری که پاهایش رو به در باشد تا اطمینان حاصل شود که روح خارج خواهد شد. تاج گلی روی سر او قرار گرفته و گروه نوحه خوانان با لباس سیاه جنازه را بدرقه می‌کردند. زنان، گیس بلند خود را به نشانهٔ اندوه بریده و دسته‌ای از آن‌را به شخص مرده می‌دادند. همچنین به گونه خود چنگ می‌زدند تا خون جاری شود.

اسکندر و دورهٔ هلنی

در سدهٔ چهارم پ م. پادشاه قدرتمندی به‌نام فیلیپ دوم، مقدونیه را در شمال به قدرتمندترین دولت یونانی تبدیل کرد. پس از قتل او در ۳۳۶ پ م پسر ۲۰ ساله‌اش اسکندر که نظامی نابغه‌ای بود قدرت را به‌دست گرفت. او که به حکومت بر یونان قانع نبود، در ۳۳۴ پ م به سرزمین پارس حمله کرد و سپس به سمت آسیای صغیر، مصر، افغانستان و هندوستان تاخت. شهرهای جدیدی تأسیس کرد مانند اسکندریه در مصر و آن گاه فرهنگ یونان را در منطقهٔ وسیعی توسعه داد. او که به اسکندر کبیر معروف شد، قصد ایجاد امپراطوری عظیمی را با کشورهای شناخته شدهٔ آن زمان داشت. مرگ او بر اثر تب شدید در سال ۳۲۳ پ م به این بلند پروازی پایان داد و امپراطوری پهناورش میان بزرگان سپاه که با یکدیگر به جنگ درآمده بودند، تقسیم شد. فاصلهٔ زمان مرگ او تا سال ۳۰ پ م به دوران هلنی معروف شد که از واژهٔ هلن به معنی یونان گرفته شده است. حکومت‌های دوران هلنی بسیاری از جنبه‌های حیات یونان را حفظ کردند، ولی سرانجام با ظهور امپراطوری روم فروپاشیدند.

خرابه‌های پرگامون

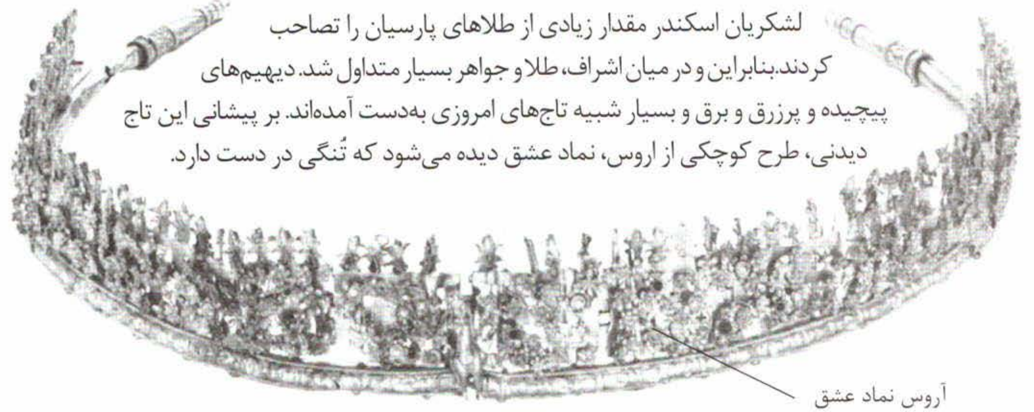

نقشهٔ شهر

پرگامون یک شهر هلنی در آسیای صغیر، اساس قدرت خاندان ثروتمند آتالید بود. خرابه‌های معبدها و ساختمان‌های مجلل دیگر هنوز بر تراس‌های کنده شده در شیب کوهستان دیده می‌شود. مردم پرگامون حتماً از مناظر دلپذیر اطراف شهر لذت می‌بردند.

تاج اروس

لشکریان اسکندر مقدار زیادی از طلاهای پارسیان را تصاحب کردند.بنابراین و در میان اشراف، طلا و جواهر بسیار متداول شد. دیهیم‌های پیچیده و پرزرق و برق و بسیار شبیه تاج‌های امروزی به‌دست آمده‌اند. بر پیشانی این تاج دیدنی، طرح کوچکی از اروس، نماد عشق دیده می‌شود که تُنگی در دست دارد.

آروس نماد عشق

مرد و سگش

روی این انگشتری زیبای دورهٔ هلنی، چوپانی به همراه سگ و چوبدستی‌اش نقش بسته است.

آفرودیت

مجسمه‌های سفالی آفرودیت، ایزدبانوی عشق و زیبایی، در دوران هلنی مشهور بودند. که همیشه روبانی به موها بسته و گاهی نیز خم شده تا صندل خود را ببندند. نام رومی این مجسمه ونوس است.

حفاری در اِفسوس

اِفسوس شهر پرجمعیتی بر ساحل آسیای صغیر بود، جایی که یونانی‌ها در کنار بسیاری ملیت‌های دیگر می‌زیستند. شهر و معبد مشهورش به ایزدبانو آرتمیس اختصاص داشت که در دورهٔ هلنی و در سراسر قلمرو روم شکوفا بود.

امپراطوری اسکندر ▲

اسکندر نه تنها می‌خواست یک امپراطوری به‌پا کند، بلکه می‌خواست پایدار باشد. برای جلوگیری از شورش و حملهٔ ملت‌های مغلوب، مستعمرات زیادی ایجاد کرد که سربازان پیشین او که پیرو شیوهٔ زندگی یونانی بودند در آنها ساکن شدند. به‌طور کلی او به ملت‌های مغلوب احترام می‌گذاشت و افرادش را تشویق می‌کرد با زنان شرقی ازدواج کنند. کشورگشایی‌های او در هندوستان به پایان رسید، زیرا افرادش دیگر حاضر به جنگیدن نبودند.

▲ **ریچارد برتون**
در ۱۹۵۶ در فیلم اسکندر کبیر

دیوار آتش ◀

اسکندر در ۳۲۷ پ م وارد هند شد و پوروس، حاکم محلی را شکست داد، اما وقتی افرادش از پیشروی به سمت شرق خود داری کردند، از جنوب رود ایندوس به سمت دریا شتافت. شهرت اسکندر افسانه‌ای شد. در این نقاشی هندی، او سرگرم ساختن دیوارهای دفاعی با آتش است.

حمله با خرطوم

برروی این سکه، اسکندر سوار بر اسب به دو جنگجوی هندی پیل سوار حمله می‌کند. گفته می‌شود این سکه در بابل در ۳۲۳ سال پ م ضرب شده باشد.

شکست داریوش

اسکندر سرانجام در ۳۳۱ پ م داریوش سوم پادشاه پارسی را در نبردی خونین و طولانی در گواگاملا در بین‌النهرین (آسیای جنوب غربی) شکست داد. داریوش گریخت و اسکندر خود را پادشاه آسیا نامید. در این کنده کاری، او سوار بر اسب بی‌باکانه حمله می‌کند.

خانوادهٔ داریوش

هنرمند ایتالیایی پائولو و رونیز (۱۵۸۸-۱۵۲۸) در تابلوهای نقاشی خود تسلیم خانوادهٔ داریوش به اسکندر را ترسیم کرده در حالی‌که همهٔ افراد لباس‌های قرن ۱۶ به تن دارند.

آیا می‌دانید؟

حقایق شگفت‌انگیز

دروازهٔ شیر، میسین، در سدهٔ ۱۳ پ م بنا شد.

میسینی‌های پیش از تاریخ دیوارهای سنگی عظیمی به دور دژهای خود می‌ساختند که بعضی ۱۴ متر عرض داشتند.

نسبت‌های متمایز و حالت یک پا به سمت جلو در کوروها (مجسمهٔ برهنهٔ مردان در معبد) از مجسمه‌های مصر باستان اقتباس شده و اندازه‌های غیرطبیعی آنها بیشتر جنبهٔ تزیینی دارد.

بردگان در اقتصاد یونان باستان اهمیت بسیاری داشتند. بعضی زندگی سختی داشتند، ولی بسیاری از آنها مورد احترام قرار گرفته، تربیت می‌شدند. آنهایی که هنگام تسلط رومیان به اسارت درآمدند، موقعیت‌های خوبی چون معلمی و پزشکی به‌دست آوردند.

تماشاخانه‌های یونانی با صندلی‌های پلکانی از نظر نور و صدا بسیار جالب بودند. به دلیل اینکه یونانی‌ها دانش مهندسی کافی برای ساختن بناهای بلند مرتبه با زیربنایی مستحکم را نداشتند، آنها را در شیب طبیعی کوه می‌ساختند.

ارشمیدس، دانشمند و ریاضیدان افسانه‌ای در ۲۱۲ پ م در جنگ با رومیان هنگام تسخیر یونان که تا ۱۴۶ پ م به طول انجامید، کشته شد.

به باور مردم یونان، پان، خدای مزارع، چوپانان و جنگل‌ها، چنان صدایی داشت که حیوانات را از ترس زمین‌گیر می‌کرد، دشمن را از پیشروی باز می‌داشت و دیوارها را فرو می‌ریخت. واژهٔ پانیک (ترس) از نام او گرفته شده است.

ستون‌های صاف و کشیدهٔ معبد پانتئون از قسمت میانی کمی به طرف داخل انحنا دارند تا اثرات پرسپکتیو را – که از نظر بصری خطوط راست و ردیف‌های دقیق را کج نشان می‌دهد– خنثی کنند. به همین دلیل کتیبه پارتئون در بالا برجستگی‌های عمیق‌تری دارد و پی و پله‌های بنا در وسط به طور نامحسوسی بلندتر از کناره‌ها می‌باشند.

در ساخت معبدهای یونان ساروج به‌کار نمی‌رفت، بلوک‌های سنگ روی هم قرار گرفته با بست و میخ فلزی حفظ می‌شدند.

یونانی‌های باستان سنت ساختن و تزیین سفال را بنا نهادند که بیش از ۱۰۰۰ سال ادامه یافت. ساخت بعضی از اشیاء آنها مانند جام و بطری به نظر ما عجیب است، زیرا به‌خاطر قاعدهٔ منحنی یا نوک تیز روی سطح صاف قرار نمی‌گیرند. اما تُنگ‌های گرد و کوزه‌های نگهداری مواد، تقریباً شبیه محصولاتی است که در آشپزخانه‌های امروزی یافت می‌شوند.

در نظر یونانی‌های باستان به ویژه در دورهٔ هلنی (۳۲۳ تا حدود ۳۰ پ م) رنگ خیلی مهم بود. در واقع بسیاری از مجسمه‌های مرمری را که مربوط به آن دوران می‌دانیم زمانی رنگ آمیزی درخشانی داشته‌اند.

اسب اسکندر کبیر، بوسفالوس، در سن ۱۲ سالگی به او هدیه شد. بزرگسالان قدرت مهار این اسب را نداشتند، ولی اسکندر متوجه شد او از سایه خود می‌ترسد بنابراین با چرخاندن سرش به سمت خورشید، او را آرام کرد.

سربازان مقدونی درنبرد با آرایشی به‌نام فالاتکس صف می‌بستند، به‌طوری که چسبیده به هم سپرها را در کنار هم قرار می‌دادند و واحد قدرتمندی به‌وجود آورده خطوط دشمن را می‌شکافتند

خدای یونانی، پان، هنگام نواختن لیر

در سدهٔ پنجم پ م یونانی‌ها کاشی تصویری اختراع کرده‌از آن برای تزیین کف‌زمین با صحنه‌های زیبای اساطیری استفاده‌می‌کردند.نخستین کاشی‌ها از سنگ ریزه‌های رنگی درست شدند، ولی سپس به‌جای آن از قطعات مکعبی شیشه، سنگ یا مرمر به‌نام تسرا استفاده کردند که امکان ریزه‌کاری زیبا و تنوع رنگ بیشتری راایجاد می‌کرد.

اسکندر و اسبش

Q وقتی یونانی‌ها با معبد آپولو در دلفی مشورت می‌کردند چه اتفاقی می‌افتاد؟

A آنهایی که به راز و نیاز در معبد می‌پرداختند بایستی حیوانی به قربانگاه می‌بردند. سپس شخص حاجتمند به حضور زن روحانی برده شده و سؤال خود را از او می‌پرسید. زن روحانی در حالی که غرق تفکر بود به سؤالات به روشنی پاسخ می‌گفت. این پاسخ‌ها سپس به شکل منظوم درآمد و به این ترتیب پاسخ‌های شگفت‌انگیز معبد دلفی، سبب شهرت آن شد.

Q چرا دلفی مکانی مقدس به حساب می‌آمد؟

A بنابر افسانه‌ها، خدای زئوس دوعقاب از دو سوی زمین آزاد کرد که بر فراز دلفی به هم رسیدند و آنجا مرکز زمین و محل مقدس شد. آن نقطه با سنگ ۳، که نمونهٔ هلنی آن در موزهٔ دلفی وجود دارد نشان‌گذاری شد. به اعتقاد مردم یونان، آپولو خدای جوان در دلفی زندگی می‌کرد، به همین دلیل از پایان سدهٔ هشتم پ م مردم برای اندرز گرفتن به این مکان می‌آمدند.

Q ریشهٔ درام سنتی یونانی از کجاست؟

A درام سنتی در سدهٔ ششم پ م از نقش آفرینی‌های آیینی در جشنوارهٔ دیونیس، خدای شادی آغاز شد. ابتدا شرکت‌کنندگان به صورت گروهی می‌رقصیدند و اغلب لباسی با طرح حیوانات می‌پوشیدند. سپس هنرپیشگانی صورتک زده با ظاهری مبالغه‌آمیز به رقصندگان می‌پیوستند، به‌طوری که تماشاگران از هر نقطه بتوانند آنها را ببینند. نخستین نمایش‌های معمول، تراژدی‌هایی به صورت اپیزود (چند قطعه) با استفاده از شعرهای اساطیری و حماسی بودند و به صورت سه تایی توسط یک نفر نوشته می‌شدند. نمایش کمدی از حدود ۴۸۰ پ م در یونان معمول شد.

Q سنت دو ماراتون از کجا آغاز شد؟

A در ۴۹۰ پ م یونانی‌ها مورد حملهٔ داریوش پادشاه پارسی که کشتی‌های جنگی‌اش در خلیج ماراتون پهلو گرفته بودند قرار گرفتند. با وجود اینکه تعداد یونانی‌ها کمتر بود موفق شدند آنها را محاصره کرده و به سمت دریا عقب برانند. در حالی که ۱۹۲ نفر از دست دادند، ولی ۶۰۰۰ نفر از پارسیان را کشتند. خبر این پیروزی توسط دونده‌ای با جنگ‌افزار کامل به آتن که فاصله‌اش ۴۱ کیلومتر بود فرستاده شد و او سپس درگذشت. و این عمل قهرمانانه مبنای ماراتون امروزی است.

معبد آپولو در دلفی

Q چرا معماری کلاسیک یونان مورد تحسین گسترده دارد؟

A ساختمان‌های دولتی و مذهبی یونان باستان طوری طراحی و ساخته شده‌اند که شکل و تناسب واقعی را مجسم کنند. میزان موفقیت آفرینندگان این آثار در این حقیقت نهفته که سبک کلاسیک هنوز رایج است، از مد نیفتاده و اغلب حس زیباشناسی را برمی‌انگیزد. نمونه‌های عالی از این نوع بناها در فرانسهٔ پس از انقلاب، انگلستان سدهٔ هجدهم، ایالات متحده تازه تأسیس و آتن سدهٔ نوزدهم ساخته شد و معماری نوکلاسیک کاملاً بر ساختمان‌سازی عمومی غالب شد.

رکوردشکنان

نخستین کبیرها

جنگاور یونانی، اسکندر مقدونی (۳۵۶-۳۲۳ پ م) پس از کوروش کبیر نخستین رهبری بود که عنوان کبیر گرفت. در زندگی کوتاه خود ۷۰ شهر بنا نهاد که چند تای آنها پس از مرگش به اسکندریه معروف شدند.

نخستین آموزه‌ها

ارسطو، یکی از شاگردان افلاطون، در آتن (تالار سخنرانی و بحث) را بنا نهاد که در آنجا رشته‌های گوناگونی چون زیست‌شناسی و اخلاق تدریس می‌شد. به‌واسطه این مؤسسه، آتن به نخستین شهر دانشگاهی جهان بدل شد.

نخستین تماشاخانهٔ سنگی

نخستین تماشاخانهٔ سنگی جهان و محل پیدایش تراژدی یونانی، تماشاخانه ۱۱ دیونیس بود که در صخرهٔ جنوبی روبروی آکروپولیس کنده شده بود. بقایای نمونهٔ احیاء شده و باز طراحی شده رومی آن هنوز پابرجاست.

نخستین رکوردها

مورخین یونانی، رویدادهای بازی‌های المپیک را ثبت کرده‌اند. براساس آنها، نخستین بازی‌ها که در ۷۷۶ پ م برگزار شده و نام از پرستشگاه و المپیاد در شبه جزیرهٔ پلوپونز، محل برگزاری آنها گرفته است، تنها یک رشتهٔ آن دو سرعت مردان با دوندگان محلی بوده است. بعداً رقابت‌های دیگری چون کشتی، مشت‌زنی، پرش، پرتاب نیزه و سوارکاری به مسابقات افزوده و بازی‌ها به روی مردم بخش‌های دیگر یونان گشوده شد.

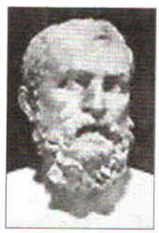

تزیین، روی جام برندهٔ بازی‌های پاناتن در آتن

شخصیت‌های معروف

هیچ فرهنگی به اندازه فرهنگ یونان باستان بر تمدن غربی تأثیر نداشته است. در طی چند سال، سرزمین گرمسیر بین دریاهای مدیترانه، اژه و ایونیه مجموعهٔ بی‌نظیری از سیاستمداران، نویسندگان و هنرمندان، دانشمندان و اندیشمندان بزرگ را به جهان عرضه کرد که نظرات و ابتکارات‌شان هنوز ارزش والایی دارند.

سیاستمداران

سولون

قانونگذار و قاضی آتنی در سدهٔ هفتم و ششم پ م که اصلاحات قانونی، اقتصادی و سیاسی‌اش آغازگر تولد دمکراسی شد.

تمیستوکل

رهبر آتن و آفرینندهٔ ناوگان قدرتمندی که در نبرد سالامیس در ۴۸۰ پ م بر پارسیان غلبه کرد.

اسکندر کبیر

اسکندر، فرزند فیلیپ دوم پادشاه مقدونیه، در ۳۵۶ پ م و شاگرد ارسطو، امپراطوری یونان را تا پارس، آسیای صغیر، مصر، افعانستان و هندوستان ادامه داد و در سن ۳۳ سالگی درگذشت.

پریکلس

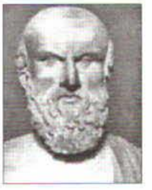
ژنرال قدرتمند و رهبر دمکرات بزرگ آتنی‌ها در سدهٔ پنجم پ م، با فرهنگ و فسادناپذیر بود و ساختمان‌های دولتی بسیاری از جمله اکروپولیس را طراحی کرد.

نویسندگان و هنرمندان

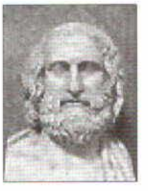
فیدیاس

مشهورترین هنرپیشهٔ جهان باستان (مرگ در حدود ۴۳۲ پ م) به خاطر ساخت دو مجسمهٔ عظیم از آتنا و زئوس در زمان خود شهرت یافت، ولی هیچ‌کدام از آنها موجود نیست. امروزه بیشتر به‌خاطر کنده کاری‌های پارتنون که نقش طراحی و نظارت را داشت، شهرت دارد.

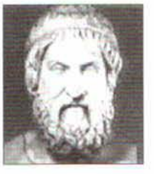
آشیلوس

یکی از سه نمایشنامه نویس (همراه با اوریپید و سوفوکل) مسلط بر نمایشنامه های درام آتن در سدهٔ پنجم پ م، در نبرد ماراتون جنگید و حدود ۹۰ نمایشنامه از جمله عزیمت پروسته و اورست نوشته است.

اوریپید

نمایشنامه نویس آتنی که در سدهٔ پنجم پ م تراژدی‌های بحث‌انگیز با موضوعات خیانت، قتل و بی‌عدالتی نوشت. نمایشنامه‌های مدیا و آکلتیس از او به‌جا مانده است.

سوفوکل

شاعر و نمایشنامه‌نویس آتنی سدهٔ پنجم پ م که به‌خاطر آثار قوی‌اش چون آژاکس و آنتیگونه معروف است.

سافو

شاعرهٔ پرشور و نغمه‌سرا، رهبر گروهی از نویسندگان زن در جزیرهٔ سبوس در سدهٔ هفتم پ م بود که بیشتر در مورد خانواده و دوستان می‌نوشت.

میرون

پیکر تراش آتنی سدهٔ پنجم پ م که بیشتر آثارش از بین رفته‌اند و امروزه بیشتر به‌خاطر مجسمهٔ برنزی پرتاب کنندهٔ دیسک، معروف است که تنها نسخه‌های رومی آن باقی مانده است.

پرتاب کننده دیسک (همچنین معروف به دیسکوبولوس)

این نمونه رومی از مرمر ساخته شده است

اندیشمندان

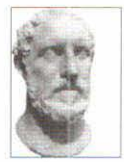
فیثاغورث

فیلسوف و ریاضیدان سدهٔ ششم پ م که معتقد بود رازهای هستی در ریاضیات نهفته است.

هرودوت

مورخ سدهٔ پنجم پ م معروف به پدر تاریخ، نخستین ثبت رویدادهای تاریخی چون جنگ یونانی‌ها با پارسیان از اوست.

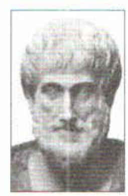
توسیدید

مورخ دیگر سدهٔ پنجم پ م، جنگ میان آتنی‌ها و اسپارتی‌ها در پلوپوتر را همراه با تحلیل و به‌طور مستند شرح داد.

افلاطون

شاگرد سقراط که گفتگوهای او را به رشته تحریر درآورد و یک آکادمی در آتن به‌پا کرد. افلاطون نیز معتقد به گفت‌وگو بود و دو رساله معروف به‌نام جمهوری و قوانین نوشت. افلاطون و یکی از بزرگ‌ترین نویسندگان نثر یونان بود.

ارسطو

شاگرد افلاطون در سدهٔ چهارم پ م و بنیانگذار لیسیوم (تالار سخنرانی و بحث) بود استعداد برجسته‌ای برای مشاهدهٔ علمی داشت و یکی از ارزشمندترین ارثیه‌های وی رساله‌ای در اخلاق است.

اپیکور

فیلسوف یونانی در سدهٔ چهارم و سوم پ م، یاد داد که بالاترین نیکی شادی ناب انسانی است و تشویق به پیگیری مسئولانهٔ آن می‌کرد. نویسندهٔ رساله ۳۷ جلدی به‌نام دربارهٔ طبیعت بود و مدرسهٔ فلسفهٔ اپیکوری را بنیاد نهاد.

سقراط

اندیشمند مشهور سدهٔ پنجم پ م که هیچ اثر یا نوشته‌ای نداشت، بلکه نظرات خود را به‌صورت گفت و گو عرضه می‌کرد. گفت و گوهای او – که شاگردش افلاطون آنها را نگاشته – به «دیالوگ» معروف‌اند.

دانشمندان

آناکساگوراث

ستاره‌شناس سدهٔ پنجم پ م که کشف کرد ماه، نور خورشید را بازتاب می‌دهد.

آشلپیاد

طبیب سدهٔ نخست پ م که در رشتهٔ پزشکی حاذق بود و دلسوزانه بیمارانش را درمان می‌کرد. همچون بعضی پزشکان امروزی از درمانی همه‌جانبه و غیرتهاجمی (برای درمان، تمام بدن را معالجه می کرد و فقط بر عضو بیمار تمرکز نمی کرد) حمایت می‌کرد و چیزهایی چون ماساژ و حمام تجویز می‌کرد.

آریستارخوس

هیپوکرات

ستاره‌شناس سدهٔ سوم پ م که فهمید زمین به دور خورشید و نیز بر محور خود می‌گردد.

هیپوکرات

بنیانگذار پزشکی امروزی در سده‌های پنجم و چهارم پ م براساس استاندارد اخلاقی دقیقی که پزشکان امروزه نیز از آن به سوگند هیپوکرات یاد می‌کنند. او همچنین ضد درد بودن پوست درخت بید را کشف کرد که امروزه دانشمندان از آن آسپرین می‌گیرند.

کلاسیک‌های امروزی

سرویلیام همیلتون

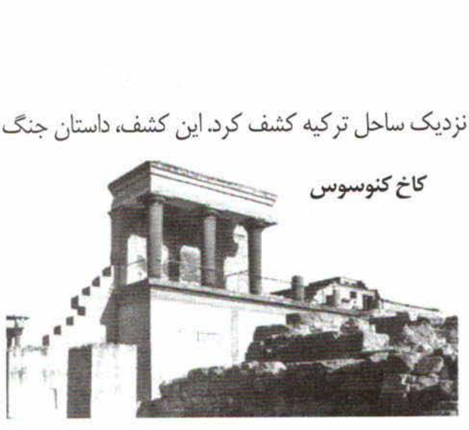
دیپلمات و متخصص بریتانیایی اوایل سدهٔ نوزده در مورد هنر یونانی. مجموعهٔ گلدان‌هایش در اختیار بریتیش میوزیوم قرار گرفت.

پیردوکوبرتن

مرد اشراف‌زاده فرانسوی که با الهام از بازی‌های المپیک یونان باستان، نخستین مسابقهٔ دوی امروزی در آتن را در ۱۸۹۶ سازماندهی کرد.

هانیریش‌شلیمن

باستان‌شناس آماتور آلمانی که در ۱۸۷۰ محل تروای باستانی را نزدیک ساحل ترکیه کشف کرد. این کشف، داستان جنگ تروا در داستان‌های حماسی هومر را تقویت کرد.

کاخ کنوسوس

سر آرتور اوانز

باستان‌شناس انگلیسی که کاوش‌هایش در کنوسوس (کرت) از سال ۱۹۰۰ شواهدی به‌دست داد که تمدن مینوسی، نه افسانه که یک واقعیت تاریخی است.

بیشتر بدانیم

می‌توان گفت تقریباً همهٔ کشورهای غربی از تأثیر یونان باستان بهره‌مند شده‌اند و بیشتر موزه‌های اروپایی بخش مهمی از فضای خود را به هنر و آثار یونانی اختصاص داده‌اند. شاید معروف‌ترین و قوی‌ترین نشانهٔ این فرهنگ، مجموعهٔ دژ آکروپولیس در آتن با مرکز مقدسش، پارتنون، باشد. پارتنون که معبد آتنا، ایزدبانوی پشتیبان شهر آتن، می‌باشد، از سنگ مرمر سفید محلی ساخته شده و دارای آثار نقش برجسته روی کتیبه و رواق می‌باشد. از زمان ایجاد تاکنون به کلیسا، مسجد و حتی زرادخانه تبدیل شده، ولی امروزه، خرابه‌های الهام بخشش، جاذبهٔ پررونق توریستی و محل زیارت کسانی است که به جهان کلاسیک دلبستگی دارند.

پارتنون

پارتنون در نیمهٔ سدهٔ پنجم پ م کامل شده که طراحی و معماری آن بر عهدهٔ کالیکرات و ایکتینوس بوده و مجسمه ۱۲ متری آتنا اثر فیدیانس را در خود جای داده است. در آن زمان، کنده کاری‌های بالای سطح بیرونی ردیف ستون‌ها به رنگ آبی، قرمز و طلایی بودند.

صورتک آگاممنون

این صورتک مرده که توسط هاینریش شلیمن در میسین کشف شد، در موزهٔ ملی باستان شناسی آتن نگهداری می‌شود. قدمت آن به حدود ۱۵۰۰ سال پ م برمی‌گردد. هم اکنون متخصصین اذعان دارند که به چهرهٔ پادشاه افسانه‌ای، آگاممنون که لشکر یونان را در نبرد تروا رهبری می‌کرد شباهت ندارد، ولی دیگر چنان به این نام شهرت یافته که تغییر آن دشوار است.

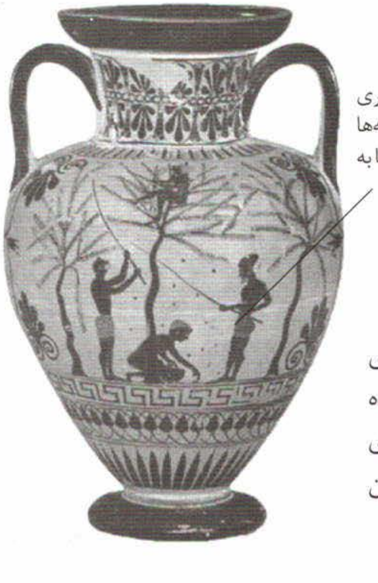
کتیبهٔ پارتنون

کتیبهٔ کنده‌کاری شده روی دیوار داخلی پارتنون را فیدیاس- خالق تمام کنده‌کاری‌ها و مجسمه‌سازی های معبد- طراحی کرده که اجزاء آن متوپ نام دارد. این کتیبه نشان می‌دهد پرستشگران در جشنوارهٔ پاناتن که هر چهار سال یک بار برای بزرگداشت تولد آتنا برگزار می‌شد، شرکت می‌کردند. این کتیبه در بریتیش میوزیوم لندن در معرض نمایش می‌باشد.

تماشاخانهٔ یونانی

این طرح از نقش کریون در نمایشنامهٔ آنتیگونه اثر سوفوکل در شماره ۱۸۹۹ مجله فرانسوی *لاتئاتر* می‌باشد. بررسی نمایش سنتی یونان روشی برای شناخت فرهنگ کلاسیک یونان باستان است.

کشاورزان برای جمع‌آوری زیتون‌ها با چوب به شاخه‌ها ضربه می‌زنند تا زیتون‌ها به روی زمین بریزند.

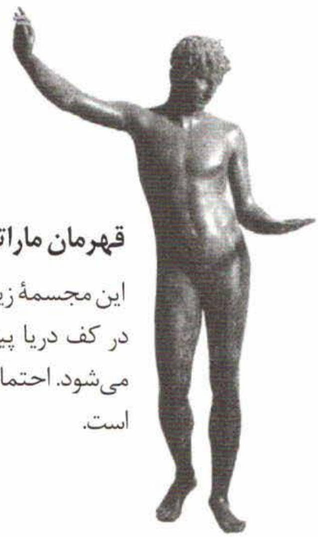
تُنگ نقاشی شده

آمفورا، ظرفی است با دو دسته و گلویی باریک که برای نگهداری مایعات (روغن یا آب) یا حفظ مواد غذایی در مایعات طراحی شده بود. نقاشی برداشت زیتون روی این تنگ که در موزه بریتانیا نگهداری می‌شود نشان می‌دهد که مورد مصرف آن برای زیتون یا روغن زیتون بوده است.

موزهٔ ملی باستان شناسی آتن

این موزه که در ۱۸۹۱ گشایش یافت، انبوهی از آثار هنری را به نمایش می‌گذارد که قبلاً در نقاط گوناگون شهر نگهداری می‌شد. ورودی ساختمان که به سبک نوکلاسیک و شبیه دوران طلایی یونان است، با ستون‌های ایونی و کورنتی برجسته شده است.

قهرمان ماراتون

این مجسمهٔ زیبا که مانند بسیاری از مجسمه‌های برنزی یونانی دیگر در کف دریا پیدا شده، در موزهٔ ملی باستان شناسی آتن نگهداری می‌شود. احتمالاً، سازندهٔ آن پراکسیتل، پیکرتراش سدهٔ چهارم پ م است.

نقاط دیدنی

۱-موزهٔ هنر متروپولیتن، نیویورک در نیویورک

با دو طبقهٔ گسترده و با گالری‌های یونانی و روم دارای:

- مجموعه عظیمی از گلدان‌های یونان باستان
- نمونه‌های مهم نقاشی و مجسمه که برتری ناتورالیسم در هنر کلاسیک را حکایت می‌کند.

۲-آکروپولیس، آتن، یونان

گرچه دسترسی به معبد منحصراً برای حفاظت در برابر آسیب بیشتر بناست، اکروپولیس هنوز مجموعه‌ای منحصر به فرد از محل‌های باستانی و نمایشگاه‌ها را دارد از جمله:

- پارتنون
- پروپیلایا و بول گیت، ورودی‌های تاریخی مجموعه
- تماشاخانهٔ دیونیس خود گنجینه‌ای از خزانه‌ای غنی را به نمایش می‌گذارد که شامل مجسمه‌ها و جزییات معماری آن از جمله کاریاتیدها

(ستون‌های به شکل مجسمهٔ زن)، سنتوری‌ها و اجزاء کتیبهٔ پارتنون می باشد.

۳ - دلفی باستانی، یونان

ابتدا در پایان سدهٔ نوزده میلادی حفاری شد و محل‌های پیرامون آن عبارت‌اند از:

- پرستشگاه آپولو
- جویبار کاستال، که از دیدارکنندگان در زمان های گذشته خواسته می‌شد در آنجا حمام کنند.
- ورزشگاه، که در آن بازی‌های پیتی طرفداران هلن برگزار می‌شد.
- موزهٔ دلفی

۴ - موزهٔ ملی باستان‌شناسی آتن

آتن موزهٔ ملی باستان‌شناسی آتن در یونان که در یک ساختمان مربوط به سدهٔ ۱۹ قرار دارد، به تدریج توسعه یافته و تکمیل شده است و مهم‌ترین مجموعهٔ جهان به شمار می‌رود. از جمله گنجینه‌هایش می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- صورتک طلای آگاممنون، مربوط به ۱۵۰۰ پ م که در میسین پیدا شده است.
- نمونه‌های فوق‌العادهٔ مجسمه‌های کلاسیک از جمله قهرمان ماراتون مربوط به ۳۴۰ پ م

۵- موزهٔ بریتانیا، لندن، انگلستان

یکی از زیباترین مجموعه‌های آثار باستانی یونان در دنیا در این محل قرار دارد از جمله:

- مرمرهای پارتنون (معروف به مرمرهای الگین)، مجسمه‌ها و قطعات کتیبه که سِر الگین در اوایل سدهٔ نوزده به انگلستان آورده است.
- مجسمهٔ بزرگی از موسولیوم در هالی کارناس، یکی از عجایب هفت‌گانهٔ جهان باستان.

۶- موزهٔ هرمیتاژ، مسکو، روسیه

بخش یونان باستان این موزه که از ۲۰۰۰ سال پ م تا سدهٔ چهارم میلادی را دربر دارد و شامل آثار ارزشمند سفالی می‌شود از جمله:

- نمایشگاه‌های قابل توجهی از گلدان‌های نقش مشکی چون هیدریا که هرکول و تریتون روی آن ترسیم شده است.
- مجموعه‌ای از گلدان‌های نقش قرمز، اثر کاشی‌کارهای مهم آن دوره می‌باشد

نشانی‌های الکترونیکی مفید

- سایت اطلاعات عمومی www.ancient-greece.org
- وب سایت رسمی وزارت فرهنگ یونان با لیستی از محل‌های باستانی، بناها و نمایشگاه‌های مربوطه: www.culture.gr
- سایت عمومی یونان باستان با پیوندهایی به نقاط دیدنی خاص:

.www.crystalinks. Com/greece.html

- جستجوی مجموعهٔ هنر یونانی موزهٔ متروپولتین با راهنمایی دیداری، تایم لاین و نقشهٔ محل ساخت هر قطعه: www.metmuseum.org/ explore/Greek/Greekl.htm
- سایت اطلاعات عمومی برای کودکان:

www.history for kids.org/learn/greeks

واژه نامه

سرستون کنگری

آتلانتیس ستون به شکل هیکل مردانه و با معماری کلاسیک

آریبالوس عطردان که جنس آن معمولاً از سفال بود و اغلب به شکل موجودی خیالی یا حتی حیوانی واقعی مانند میمون یا جوجه تیغی درست می‌شد.

آگورا بازار یا فضای عمومی در یونان باستان. واژهٔ امروزی آگورافوبیا به معنی ترس از مکان‌های عمومی از این واژه گرفته شده است.

آمفورا تُنگ دو دسته‌ای با گلوی باریک و گاهی قاعدهٔ باریک برای مصرف روغن زیتون یا مایعات دیگر.

آندرون غذاخوری کوچک درون خانه که مکانی برای تفریح مردها با دوستانشان بود.

استوآی خراب شده در جزیره لیندوس

استوآ بنای ستون‌دار دراز که در یک سو دیوار داشت و مردم در گذشته برای گفتگو یا انجام کار در آن گرد می‌آمدند.

اپی نترون ابزار نیمه استوانه‌ای که زنان یونانی برای آماده کردن پشم برای ریسیدن به‌کار می‌بردند. اپی نترون اغلب روی زانو بسته می‌شد و تزیین بسیار زیبایی داشت.

ارکستر مکان تخت و مدور که هنرپیشگان و گروه کر در تماشاخانه یونانی برنامه اجرا می‌کردند.

استراتژ یکی از ده رهبر نظامی برگزیده برای تصمیم‌گیری در مورد دفاع از آتن یا شرکت در جنگ

اوسراکن قسمتی از سنگ یا سفال که رویش نوشته یا طراحی می‌شد.

اوینوکو تنگ سفالی با گردن دراز، گاهی از جنس برنز و دارای تزیین.

ایونی یکی از سه سبک (یا نظم) معماری کلاسیک. ستون‌های ایونی، کشیده با قاشقی باریک و سر ستون لوله مانندِ هستند.

برده زن، مرد یا بچه‌ای که مانند اموال به مالکیت افراد در می‌آمد تا برای بیگاری به کار رود.

پالستر ساختمانی دارای طراحی خاص، کوچک تر از ژیمنازیوم با رختکن و حیاط شنی که در آن پسرهای یونانی آموزش دو و میدانی و کشتی می‌دیدند.

پداگوگ برده خانگی که وظیفه داشت همراه پسرهای یونانی به مدرسه برود.

پدوترایب معلم تربیت بدنی و ورزش

پیکس ظرف یا صندوقچه‌ای که زنان در آن لوازم آرایش نگه می‌داشتند.

تریرم کشتی جنگی پر سرعت که در حدود ۱۷۰ پاروزن در هر طرف در سه ردیف آن را می‌راندند.

تولوس ساختمان گرد و گنبددار که اعضای شورای دولتی در آن جمع می‌شدند.

چرتکه وسیله‌ای باستانی که برای حساب کردن به‌کار می‌رفته، رشته‌های سیمی دارد و مهره‌هایی روی آنها حرکت می‌کنند.

چیتون پارچهٔ مورد استفاده برای پوشش مردان و زنان در یونان باستان که دو تکه پارچهٔ مستطیلی شکل بود و در شانه‌ها و پهلوها بسته شده و در ناحیهٔ کمر گره می‌خورد.

دموکراسی سیستم ادارهٔ کشور، که در آن مردمِ تحتِ امرِ حکومت، از طریق انتخابات، نمایندگان خود را برمی‌گزیدند.

دوریک یکی از سه سبک (یا نظم) اصلی معماری کلاسیک. ستون‌های دوریک یکپارچه به صورت قاشقی پهن و سرستون تخت و گرد هستند.

دولت شهر شهر باستانی که همراه با سرزمین های اطرافش دولت سیاسی مستقلی داشت.

زره جنگ‌افزاری که سربازان یونانی هنگام جنگ برای محافظت از سینه و کمر می‌پوشیدند و معمولاً از برنز ساخته می‌شد.

ژیمنازیوم اتاق یا ساختمان بزرگ مخصوص تمرین یا آموزش بدنی.

ژیناسئوم قسمت زنان در خانهٔ یونان باستان که در آن ابزار بافندگی، اسباب‌بازی کودکان و لوازم خانه وجود داشت.

ساق بند محافظ برنزی پا که سربازان یونانی هنگام نبرد می‌بستند.

ستمگر حاکم مطلق دولت شهرهای یونان که معمولاً به زور قدرت را به دست

ستون بندی

ستون ساختار عمودی و باریک که در معماری از طاق نما، بام، طبقهٔ بالایی یا قسمت بالایی دیوار پشتیبانی می‌کرد. بیشتر ستون‌ها، قاعده، میله (قسمت اصلی) و سرستون (بخش تزیینی بالایی) دارند.

ستون بندی ردیف ستون‌هایی که از ردیفی از طاق نماها یا سردرها، بام و طبقهٔ بالایی یا بخش بالایی دیوار پشتیبانی می‌کرد.

سرستون بخش بالایی ستون در معماری بنا

سمپوزیون (مجلس باده نوشی مردان) سمپوزیون کاملاً خصوصی در خانه‌ها بر پا می شد سمپوزیون پر تعداد در مکان‌های عمومی برگزار می‌شد.

سنتوری انتهای سه گوش ساختمان، نقش و نگار سه گوش سر در ساختمان

شورا پانصد مشاور قومی بودند که فعالیت مجمع آتن را منظم می‌کردند.

طوماری سرستون گردی روی سرستون‌های سبک ایونی و گاهی روی ظروف سفالی.

در نقاشی دیواری (فرسک) رنگ‌ها جذب پلاستر خیس می‌شد تا تثبیت شوند.

فرسک سدهٔ چهاردهم که به شیوهٔ مشابه یونان باستان درست شده است.

فرسک نقاشی دیواری که وقتی پلاستر خیس بود با آن ترکیب می‌شد. فرسک تا سده‌های میانه در کشورهای گرمسیر معمول بود.

کاریتید ستون پشتیبان به شکل هیکل زنانه به سبک معماری کلاسیک

الکتروم آلیاژی از طلا و نقره بود که برای تهیهٔ سکهٔ یونانی به‌کار می‌رفت، ولی بعداً سکه‌ها از نقره خالص یا گاهی از طلا ساخته می‌شدند.

کنگر گیاهی با برگ‌های کلفت کنگره‌ای که اغلب زینت بخش هنر و مجسمه‌سازی یونانی است. سرستون‌های کورنتی از برگ‌های کنگر پوشیده می‌شدند.

کورنتی یکی از سه سبک (یا نظم) اصلی معماری کلاسیک، قطر و عرض قاشقی ستون‌های کورنتی بین سبک ایونی و دوریک قرار می‌گیرد و این سبک دارای سرستون‌های مفصل زنگوله مانند با زینت‌هایی از برگ‌های کنگر می‌باشد.

کورو مجسمهٔ مرمری پسر بچهٔ برهنه که معمولاً به عنوان مجسمه آیینی به‌کار می‌رفت.

کیتاریست معلم موسیقی. کتیارا ابزاری بسیار شبیه لیر، ولی بزرگ‌تر است.

کیلیکس جام کم عمق پایه‌دار با دو دسته

گالی کشتی جنگی یونانی یا رومی که با یک یا دو ردیف پارو به حرکت درمی‌آمد.

گریفون

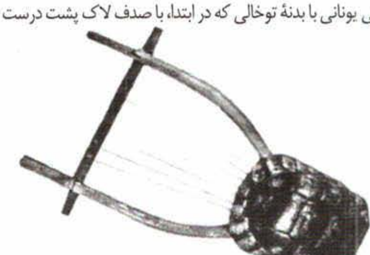
گچ‌کاری برجسته دسته‌ای تزیینات عمیق روی سرستون‌ها

گرامتیت معلم دروس اصلی مانند خواندن، نوشتن و ریاضیات

گریفون یا دال – شیر، موجود اساطیری که سر و بالش شبیه عقاب و بدنش مانند شیر بود.

لوراکل مکانی مقدس که یونانی‌ها توسط یک روحانی زن از خدایان طلب اندرز کرده یا پیشگویی آینده را می‌خواستند. مشهورترین اوراکل، آپولو در دلفی بود.

لیر ساز زهی یونانی با بدنهٔ توخالی که در ابتدا، با صدف لاک پشت درست می‌شد.

لیر قدیمی که بدنش از صدف لاک پشت بود.

هزار تو شبکه تو در تو و گیج کنندهٔ معابر که دیوار و پرچین زیاد دارد.

هوپلیت

هوپلیت سرباز پیاده یونانی کاملاً مسلح. این واژه ازهوپلون به معنی پسر گرفته شده است.

هیپوکامپ اسب دریایی اساطیری با دو پای جلو و دمی شبیه ماهی یا دولفین.

هیماتیون ردای یونانی‌های باستان که هنگام پوشیدن از زیر دست راست گته و روی شانهٔ چپ می افتاد.

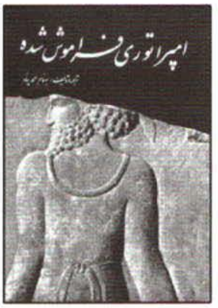
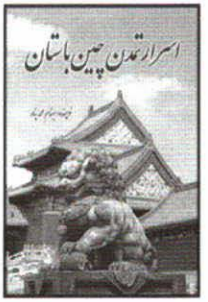
مجمع گردهمایی مردم و کارکنان دولت که زندگی عمومی آتن باستان را کنترل می‌کرد. در مجمع دست کم ۶۰۰۰ نفر گرد آمده در مورد مسائل قانونی و دولتی تصمیم می‌گرفتند.

نظم یکی از سبک‌های معماری کلاسیک که شکل و تناسب خاصی داشت. سه نظم معروف عبارتند از، دوریک، ایونی و کورنتی.

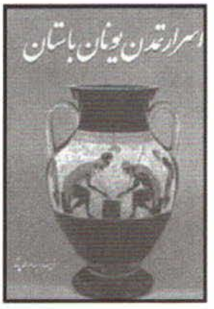
نقاشی دیواری (مورال) نقاشی دیواری که روی پلاستر خشک کشیده می‌شد.

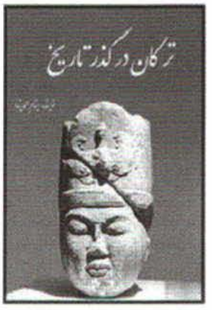
هتارون گروهی زنان شوخ و زیبارو که کار اصلی‌شان نواختن موسیقی، رقص و سرگرم کردن مردان در میهمانی شام بوده است.

نمایه

امپراتوری فراموش شده

اسرار تمدن چین باستان

کهن دیار

کهن دیار

اسرار تمدن یونان باستان

اسرار تمدن مصر باستان

ترکان در گذر تاریخ

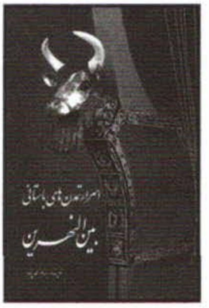
از کوروش کبیر تا داریوش کبیر

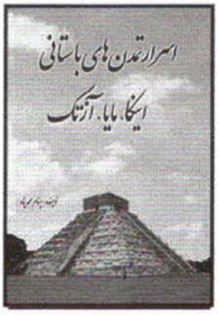
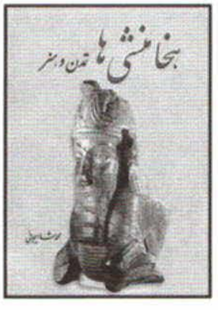
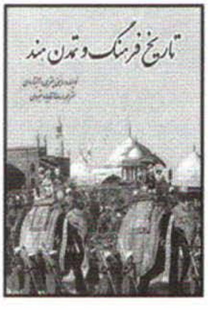
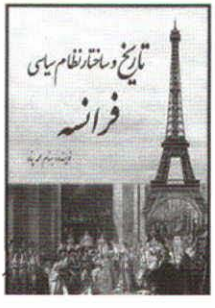
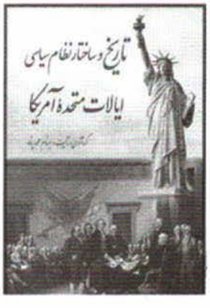
اسرار تمدن روم باستان

اسرار اهرام در جهان باستان

سواره نظام زبده ارتش ساسانی

زندگینامه کوروش بزرگ

رازهای نهفته در مومیایی‌ها

اسرار تمدن‌های باستانی
بین‌النهرین

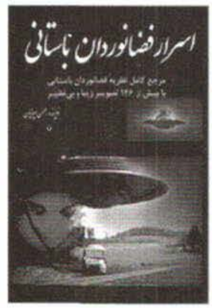
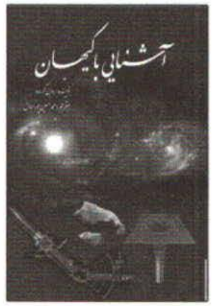
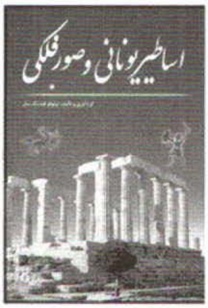
کورش بزرگ
هنر رهبری و جنگ

اسرار تمدن‌های باستانی
اینکا، مایا، آزتک

هخامنشی‌ها تمدن و هنر

تاریخ فرهنگ و تمدن هند

تاریخ و ساختار نظام سیاسی
فرانسه

تاریخ و ساختار نظام سیاسی
ایالات متحدهٔ آمریکا

اسرار سیاه‌چاله‌ها

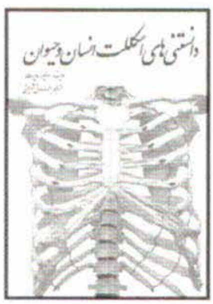
اسرار کیهان

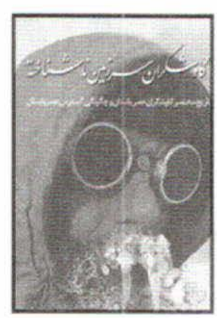
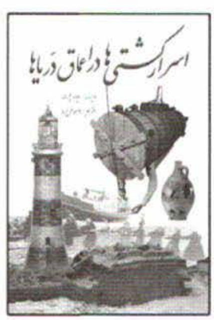
دریچه‌ای به کیهان

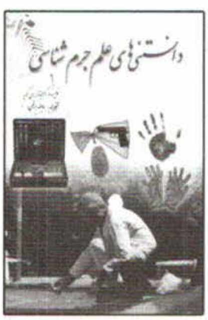
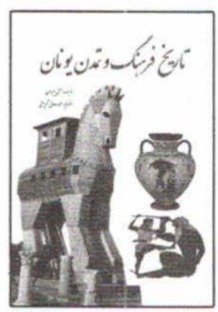
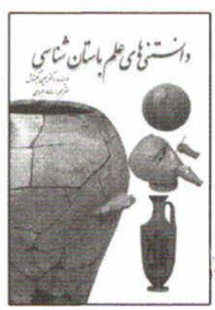
گنجینه کیهانی

دانستنی‌های علم هوا فضا

اسرار فضانوردان باستانی
مرجع کامل نظریه فضانوردان باستانی
با بیش از ۱۶۶ تصویر زیبا و بی‌نظیر

آشنایی با کیهان

اساطیر یونانی و صور فلکی

دانستنی‌های علم پرواز

دانستنی‌های علم الکترونیک

دانستنی‌های اسکلت انسان و حیوان

تاریخچه نظریه تکامل

اسرار کشتی‌ها در اعماق دریاها

دانشمندان بزرگ جهان

دانستنی‌های علم جرم شناسی

تاریخ فرهنگ و تمدن یونان

دانستنی‌های علم باستان شناسی
